

Briselē, 7.6.2018.
COM(2018) 441 final

2018/0231 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

**ar ko izveido Vienotā tirgus, uzņēmumu, tostarp mazo un vidējo uzņēmumu,
konkurētspējas un Eiropas statistikas programmu un atceļ Regulu (ES) Nr. 99/2013,
Regulu (ES) Nr. 1287/2013, Regulu (ES) Nr. 254/2014, Regulu (ES) Nr. 258/2014,
Regulu (ES) Nr. 652/2014 un Regulu (ES) 2017/826**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2018) 294 final} - {SWD(2018) 320 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Pamatojums un mērķi

Eiropas Komisija 2018. gada 2. maijā nāca klajā ar priekšlikumu Savienības daudzgadu finanšu shēmai (DFS) laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam¹. Citstarp Komisija tajā ierosināja jaunu Vienotā tirgus programmu. Šī Programma palīdzēs sasniegt mērķus, kas izklāstīti DFS priekšlikumam pievienotajā politiskajā paziņojumā². Tas tiks panākts, nostiprinot iekšējā tirgus pārvaldību, veicinot rūpniecības un it īpaši mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) konkurētspēju, atbalstot cilvēku, dzīvnieku un augu veselību un dzīvnieku labturību, kā arī izveidojot Eiropas statistikas finansēšanas satvaru. Priekšlikumā³ ir paredzēts piešķirt budžeta līdzekļus 4089 miljoni EUR apmērā. Šīs regulas mērķu īstenošanu ievērojami sekmēs vēl 2000 miljoni EUR, kas piešķirti no fonda *InvestEU*, jo īpaši no ieguldījumu sadaļas, kas paredzēta MVU.

Iekšējais tirgus ir viens no Savienības stūrakmeņiem. Jau kopš izveides tas ir bijis būtisks izaugsmes, konkurētspējas un nodarbinātības dzinējspēks. Iekšējais tirgus ir palīdzējis radīt darbvietas un nodrošinājis patērētājiem plašākas izvēles iespējas par zemākām cenām. Tas vēl aizvien darbojas kā virzītājspēks spēcīgākas, līdzsvarotākas un taisnīgākas ekonomikas veidošanai. Tas ir viens no Savienības lielākajiem sasniegumiem un tās spēcīgākais aktīvs pasaulē, kas kļūst arvien globalizētāka. Taču iekšējam tirgum ir pastāvīgi jāpielāgojas strauji mainīgajai videi, ko raksturo digitālā revolūcija un globalizācija. Tas rada būtisku izaicinājumu regulējuma un tā izpildes jomā.

Liela daļa Savienības tiesību aktu ir saistīta ar iekšējā tirgus darbību. Tas it īpaši attiecas uz konkurences, standartizācijas, patērētāju tiesību aizsardzības, tirgus uzraudzības un pārtikas piegādes ķēdes regulējumu. Tas skar arī noteikumus par uzņēmējdarbību, tirdzniecību, finanšu pakalpojumiem un iestādēm, kā arī godīgas konkurences veicināšanu, kas palīdz radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, kuri savukārt ir svarīgs iekšējā tirgus darbības priekšnosacījums. Tomēr joprojām pastāv šķēršļi pienācīgai iekšējā tirgus darbībai, turklāt rodas arvien jauni. Noteikumu pieņemšana ir tikai pirmais solis; tikpat svarīgi ir panākt, lai tie darbotos.

Tāpēc ir jāsniedz iedzīvotājiem un uzņēmumiem pietiekama informācija par to tiesībām, jānodrošina publiskajām iestādēm zināšanas par to, kā šos noteikumus piemērot, bet tiesām — nepieciešamās speciālās zināšanas par to izpildi. Tas nozīmē, ka ir jāizstrādā informācijas rīki, apmācību programmas un ārkārtas mehānismi. Tas arī dāz nozīmē, ka ir jāpastiprina dalībvalstu kompetento iestāžu sadarbība, kā arī šo iestāžu sadarbība ar Komisiju un tās decentralizētajām Savienības aģentūrām. Turklāt, lai Savienības tiesisko satvaru varētu rezultatīvi īstenot un modernizēt, un ātri pielāgot pastāvīgi mainīgajai videi, ir nepieciešamas jaunākās analīzes, pētījumi un izvērtējumi, kuru pamatā ir kvalitatīvi, salīdzināmi un drošticami dati.

Ierosinātajā Programmā ir apkopotas darbības, ko agrāk finansēja no piecām līdzšinējām programmām tādās jomās kā uzņēmumu konkurētspēja, patērētāju tiesību aizsardzība, finanšu pakalpojumu klienti un tiešie lietotāji, finanšu pakalpojumu rīcībpolitikas veidošana, kā arī

¹ COM(2018) 322 *final*.

² COM(2018) 321, 7.–9. lpp.

³ COM(2018) 321, 29. lpp.

pārtikas piegādes ķēde, vai ko līdz šim finansēja no vairākām ar iekšējo tirgu un MVU konkurētspēju saistītām Komisijas budžeta pozīcijām⁴. Ierosinātajā Programmā ietvertas arī jaunas iniciatīvas⁵, kuru mērķis ir uzlabot iekšējā tirgus darbību. Visas šīs darbības vieno kopīgais mērķis, proti, reglamentēt, īstenot, veicināt, izpildīt un aizsargāt dažādās darbības un dalībniekus iekšējā tirgū, kā arī nodrošināt iekšējā tirgus darbības nepārtrauktību. Tādējādi visas attiecīgās darbības katra savā veidā ir nepieciešamas, lai iekšējais tirgus labi darbotos, un ir jānodrošina to turpmāks finansiālais atbalsts. Ierosinātajā Programmā ir paredzēts turpināt daudzās līdzšinējās darbības, vienlaikus pilnveidojot un plašāk izmantojot to un jauno darbību sinerģiju.

Turpmāka pilnveidošana tiks panākta, apkopojot fondā *InvestEU*⁶ visus Savienības līmenī centralizēti pārvaldītos finanšu instrumentus, tostarp parāda un kapitāla finanšu instrumentus MVU vajadzībām. Tāpēc MVU paredzētās aizdevumu garantijas, ko līdz šim sniedza no programmas *COSME*⁷, turpmāk tiks nodrošinātas no fonda *InvestEU*⁸ MVU ieguldījumu sadaļas. Attiecībā uz programmas *COSME* parāda un kapitāla finanšu instrumentu līdzekļu saņēmējiem jānorāda, ka arī turpmāk tiks nodrošināta finansiālās palīdzības nepārtrauktība un pāreja uz *InvestEU* notiks nemanāmi.

Attiecīgi Programmas nolūks ir uzlabot iekšējā tirgus darbību. Tā nodrošina elastīgāku un dinamiskāku finansēšanas satvaru, kura mērķis ir izmaksu ziņā vislietderīgākajā veidā aizsargāt iekšējā tirgus sekmīgu darbību. Ierobežota budžeta apstākļos Savienībai ir jācenšas veidot sinerģiju un jānovērš iekšējam tirgum sniegtā atbalsta pārklāšanās un sadrumstalotība. Savienībai ir arī jāpalielina attiecībā uz iedzīvotājiem, patērētājiem, uzņēmumiem un kompetentajām iestādēm īstenotās darbības redzamība un saskaņotība, jo plašais dažādo rīku un atbalsta programmu klāsts var tās mulsināt. Tāpēc Programma nodrošinās budžeta līdzekļus, lai atbalstītu dziļāka un taisnīgāka iekšējā tirgus izveidi, īstenojot pilnveidotu un elastīgu finansēšanas satvaru.

Tā kā Programmā ir paredzētas vairākas jaunas iniciatīvas un apstākļus konkurences jomā sevišķi ietekmē dinamiskās norises iekšējā tirgū, kuru tempu un apmēru ir grūti prognozēt, paredzams, ka, lai izpildītu jaunās ar šo Programmas sadaļu saistītās vajadzības, būs nepieciešama elastība.

Turklāt ar Programmu tiek izveidots tāds finanšu satvars, kas nodrošinātu augsti kvalitatīvu, salīdzināmu un drošticamu Eiropas statistiku, kas ir nepieciešama visu Savienības rīcībpolitikas izstrādē, pārraudzībā un izvērtēšanā. Ar to tiek aizstāta līdzšinējā Eiropas Statistikas programma⁹. Jāuzsver, ka, lai arī Eiropas statistika neapšaubāmi sekmē iekšējā tirgus politikas īstenošanu, tās darbības joma ir daudz plašāka nekā iekšējais tirgus, jo aptver visas Savienības rīcībpolitikas.

⁴ Finanšu pakalpojumu iekšējā tirgus īstenošana un attīstība; uzņēmējdarbības tiesības; iekšējā tirgus pārvaldības rīki; atbalsts standartizācijas pasākumiem, preču un pakalpojumu iekšējā tirgus darbība un attīstība, muitas un nodokļu rīcībpolitikas pilnveide.

⁵ Vērienīga un inovatīva konkurences politika spēcīgākai Savienībai digitālajā laikmetā, Kopīga klasteru iniciatīva.

⁶ COM(2018) 439 galīgā redakcija.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regula (ES) Nr. 1287/2013, ar ko izveido Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmu (*COSME*) (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1639/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 33. lpp.).

⁸ Moderns budžets Savienībai, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv: daudzgadu finanšu shēma 2021.–2027. gadam, COM(2018) 321 *final*, 18.–19. lpp.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 15. janvāra Regula (ES) Nr. 99/2013 par Eiropas statistikas programmu 2013.–2017. gadam (OV L 39, 9.2.2013., 12. lpp.).

- **Atbilstība spēkā esošajiem rīcībpolitikas noteikumiem**

Programma veicina dziļāka un taisnīgāka iekšējā tirgus izveidi, atbalstot Vienotā tirgus stratēģijas¹⁰, Digitālā tirgus stratēģijas¹¹, Kapitāla tirgu savienības rīcības plāna¹² un uz patērētājiem orientēta jaunā kursa paketes¹³ īstenošanu. Vienlaikus, kā Komisijas priekšsēdētājs norādīja savā 2017. gada runā par stāvokli Savienībā¹⁴, stiprākas Savienības priekšnosacījums ir arī spēcīgs vienotais tirgus.

Iekšējā tirgus pārvaldības stiprināšana arī izpilda atbilst vairākiem Padomes secinājumiem un Eiropas Parlamenta rezolūcijām par vienoto tirgu. Ievērojamākie no tiem ir Konkurētspējas Padomes 2016. gada 29. februāra secinājumi par Vienotā tirgus stratēģiju (atsauces dok. Nr. 6622/16) un Eiropas Parlamenta 2016. gada 26. maija Rezolūcija par Vienotā tirgus stratēģiju (atsauces dok. Nr. 2015/2534 (INI)).

- **Atbilstība pārējām Savienības rīcībpolitikām**

Ierosinātā Programma ir saskanīga ar citām ierosinātām Savienības darbības programmām un fondiem, kam ir līdzīgi mērķi saistītās kompetences jomās. Konkrētāk, šajā Programmā paredzētās darbības papildinās Muitas programmas¹⁵ un programmas *Fiscalis*¹⁶ darbības, kuras arī tiecas atbalstīt un uzlabot iekšējā tirgus darbību.

Ierosinātā Programma veicina ar fondu *InvestEU*¹⁷ sniegtā atbalsta MVU un uzņēmējdarbībai sinerģiju un papildināmību. Šajā nolūkā papildus 1000 miljoniem EUR, kas no šīs Programmas ir atvēlēti MVU konkurētspējas atbalstam nefinanšu instrumentu veidā, no fonda *InvestEU* MVU ieguldījumu sadaļas tiks īstenots MVU garantiju mehānisms ar budžetu 2000 miljonu EUR apmērā.

Programma papildina MVU un uzņēmējdarbībai sniegto atbalstu, ko nodrošina Eiropas Reģionālās attīstības fonds¹⁸. Programma tieksies panākt sinerģiju ar programmu “Apvārsnis Eiropa”¹⁹ un Kosmosa programmu²⁰, lai mudinātu MVU izmantot nozīmīgas inovācijas un citus šo programmu satvarā izstrādātus risinājumus. Programma arī papildina Eiropas digitālo programmu²¹, kuras mērķis ir veicināt Savienības ekonomikas un publiskā sektora digitalizāciju.

Turklāt ierosinātā Programma centīsies rast sinerģiju ar Tiesiskuma, tiesību un vērtību fondu²², kura mērķis ir atbalstīt turpmāku Eiropas tiesiskuma telpas attīstību, lai paaugstinātu valstu tiesu iekārtu iedarbīgumu, kas ir nozīmīgs taisnīgas un izmaksu ziņā lietderīgas Eiropas ekonomikas veicinātājs.

¹⁰ COM(2015) 192 *final*, “Digitālā vienotā tirgus stratēģija Eiropai”.

¹¹ COM(2015) 550 *final*, “Vienotā tirgus pilnīgošana — plašākas iespējas cilvēkiem un uzņēmējdarbībai”.

¹² COM(2015) 468 *final*, “Rīcības plāns kapitāla tirgu savienības izveidei”.

¹³ COM(2018) 0185 galīgā redakcija.

¹⁴ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_lv.htm

¹⁵ COM(2018) 442 galīgā redakcija.

¹⁶ COM(2018) 443 *final*.

¹⁷ COM(2018) 439 galīgā redakcija.

¹⁸ COM(2018) 372 galīgā redakcija.

¹⁹ COM(2018) 435 galīgā redakcija.

²⁰ COM(2018) 447 *final*.

²¹ COM(2018) 434 galīgā redakcija.

²² COM(2018) 375 galīgā redakcija.

Ierosinātā Programma ir saskanīga ar *Erasmus*²³ un Eiropas Savienības Solidaritātes fondu²⁴, kā arī Eiropas Sociālo fondu Plus²⁵. Tā veicinās mobilitāti darba tirgū un jauniešu mobilitāti, kas ir būtisks iekšējā tirgus sekmīgas darbības priekšnosacījums.

Visbeidzot, ierosinātās Programmas atbalstītās darbības attiecībā uz pārtikas piegādes ķēdi, piemēram, veterināros un fitosanitāros pasākumus dzīvnieku un augu veselības krīžu novēršanai, varētu papildināt ar Savienības kopējās lauksaimniecības politikas budžetā²⁶ paredzētajiem tirgus intervences pasākumiem.

Attiecīgā gadījumā Programmas darbības būtu jāizmanto samērīgi, lai risinātu tirgus neveiksmes vai suboptimālas situācijas ieguldījumu jomā, darbībām nevajadzētu dublēt vai izspiest no tirgus privāto finansējumu, un tām jābūt ar uzskatāmu Eiropas pievienoto vērtību. Tas nodrošinās konsekveni starp programmas darbībām un ES noteikumiem par valsts atbalstu, tādējādi izvairoties no pārmērīgiem konkurences kropļojumiem

Priekšlikumā ir paredzēts, ka regulu sāks piemērot no 2021. gada 1. janvāra. Tas ir adresēts 27 dalībvalstu Savienībai, ņemot vērā Apvienotās Karalistes paziņojumu par tās nodomu izstāties no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību 50 pantu. Šo paziņojumu Eiropadome saņēma 2017. gada 29. martā.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību akta juridiskā pamata izvēle ir jāpamato ar objektīvu informāciju, ko tiesa var pārbaudīt. Ja Līgumā pastāv specifiskāka tiesību norma, ko var izmantot par attiecīgā tiesību akta juridisko pamatu, tad šis tiesību akts ir jāpamato ar minēto tiesību normu. Ja kāda pasākuma analīze atklāj, ka tam ir divi mērķi vai divas sastāvdaļas, un ja vienu no šiem mērķiem vai sastāvdaļām var atzīt par galveno, bet otrai ir tikai palīgraksturs, tad tiesību akts ir jāpamato tikai ar vienu juridisko pamatu, proti, ar to, ar ko ir saistīts galvenais vai izšķirošais mērķis vai sastāvdaļa. Attiecībā uz pasākumu, kuram vienlaikus ir vairāki mērķi vai vairākas sastāvdaļas, kas ir nesaraujami saistītas un kam attiecībā pret citām nav palīgrakstura, Tiesa ir nospriedusi, ka, ja ir piemērojamas dažādas Līguma tiesību normas, šādam pasākumam izņēmuma kārtā ir jānorāda dažādi atbilstošie juridiskie pamati. Divu juridisku pamatu norādīšana nav pieļaujama, ja procedūras, kas ir paredzētas vienam vai otram pamatam, nav saderīgas²⁷.

Pamataktiem, ar ko izveido patlaban spēkā esošās programmas, kas tiks iekļautas Programmā, ir atšķirīgs juridiskais pamats. Tie attiecas uz šādiem Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) pantiem:

- 114. pants attiecībā uz atbalsta darbībām finanšu pārskatu un revīzijas jomā²⁸ (un lielu skaitu iekšējā tirgus pasākumu, kuros ir iekļauti finanšu palīgnoteikumi);
- 169. panta 2. punkta b) apakšpunkts attiecībā uz patērētāju tiesību aizsardzību²⁹;
- 43. pants un 168. panta 4. punkta b) apakšpunkts attiecībā uz veterinārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem³⁰;

²³ COM(2018) 367 [...].

²⁴ COM(2018) 393 galīgā redakcija.

²⁵ COM(2018) 382 galīgā redakcija.

²⁶ COM(2018) 322 *final*, 10. pants.

²⁷ ECLI:EU:C:2012:525, lieta C-490/10, Parlaments/Padome, 44.–47. punkts.

²⁸ Regula (ES) Nr. 258/2014.

²⁹ Regula (ES) Nr. 254/2014, Regula (ES) Nr. 2017/826.

- 197. pants attiecībā uz administratīvo sadarbību;
- 173. pants, kas veicina tādas vides veidošanu, kas ir labvēlīga uzņēmumu, jo īpaši MVU, attīstībai;
- 195. pants attiecībā uz tūrismu, kā arī
- 338. pants attiecībā uz statistiku.

Nemot vērā paredzamo sinerģiju, līdzšinējo programmu apvienošanas rezultātā priekšlikumam vienlaikus ir četri nesaraujami saistīti mērķi, kam attiecībā pret citiem nav palīgrakstura. Nolīguma mērķi ir šādi:

- iekšējais tirgus (LESD 114. pants);
- veterinārie un fitosanitārie pasākumi (LESD 43. pants un 168. panta 4. punkta b) apakšpunkts);
- uzņēmumu un it īpaši MVU attīstībai labvēlīgas vides veicināšana (LESD 173. pants), kā arī
- statistika Savienības rīcībpolitikām (LESD 338. pants).

Attiecīgi Programmas juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 114. pants, 43. panta 2. punkts un 168. panta 4. punkta b) apakšpunkts, kā arī 173. un 338. pants.

• **Subsidiaritāte**

Lai izveidotu dziļāku un taisnīgāku iekšējo tirgu, ir nepieciešams labi funkcionējošs tiesiskais satvars, informēti un iespējām nodrošināti iedzīvotāji, patērētāji un uzņēmumi, kā arī konkurētspējīga rūpniecības ekosistēma. Savienība un dalībvalstis to nevar panākt, rīkojoties atsevišķi. Arī tad, ja par iekšējā tirgus nodrošināšanu praksē galvenokārt atbild dalībvalstis, Komisija kā Līgumu sargātāja un Savienība kopumā ir ieinteresētas, lai šie mērķi tiktu sasniegti saskaņoti un lai iedzīvotājiem, patērētājiem un uzņēmumiem būtu vienādas tiesības un iespējas visā Eiropā. Ir jārīkojas Savienības līmenī, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pastāvīgu attīstību, diskriminācijas izskaušanu, patērētāju tiesību aizsardzību, pilnvērtīgu konkurenci, dalībvalstu spēju un to sadarbības attīstību un pārrobežu problēmu novēršanu. Lai Komisija un dalībvalstu kompetentās iestādes varētu saskaņoti strādāt darbības līmenī, ir vajadzīgi kopīgi noteikumi un Eiropas mēroga sadarbība.

Šādu augstas pakāpes sadarbību un darbību saskaņotību var panākt, vienīgi izmantojot centralizētu pieeju, ideālā gadījumā — Savienības līmenī. Ierosinātajā Programmā paredzēto darbību īstenošana būs izmaksu ziņā lietderīgāka nekā katras iesaistītās dalībvalsts divpusējas vai daudzpusējas sadarbības satvara izveide. Apkopojot resursus, Programma nodrošina apjomradītus ietaupījumus. Tas vienlaikus dod iespēju vairot iedzīvotāju, patērētāju, uzņēmumu un dalībvalstu kompetento iestāžu uzticību iekšējam tirgum.

Papildus jāpiebilst, ka nepieciešamība pēc Savienības iejaukšanās tika atzīta arī līdzšinējās programmās. Ierosinātā Programma šo izvēli negrozīs.

Līdz ar to šo Programmu var izveidot vienīgi Savienības līmenī, jo, lai īstenotu tajā paredzētās darbības, ir nepieciešama aktīva dalībvalstu sadarbība un rīcības saskaņošana.

- **Proporcionalitāte**

Ierosinātā Programma palīdzēs rezultatīvi īstenot un modernizēt Savienības tiesisko satvaru un to ātri pielāgot pastāvīgi mainīgajiem apstākļiem. Citstarp tas tiks panākts, vācot datus un veicot analīzes, pētījumus, izvērtēšanas un sagatavojot rīcībpolitiskus ieteikumus. Vairāk nekā puse no ierosinātā budžeta tiks atvēlēta spēju veidošanas pasākumiem, kā arī kopīgu darbību veicināšanai starp dalībvalstīm un starp to kompetentajām iestādēm, Komisiju un Savienības decentralizētajām aģentūrām. Turklāt no Programmas līdzekļiem tiks finansēti mehānismi, kas sniedz iedzīvotājiem, patērētājiem un uzņēmumu pārstāvjiem iespēju piedalīties lēmumu pieņemšanas procesos. Tā arī stiprinās speciālo un vispārīgo zināšanu apmaiņu un izplatīšanu. Programma atbalstīs ļoti konkrēta veida darbības šādās jomās: konkurētspējas, it īpaši MVU konkurētspējas, paaugstināšana, kā arī standartizācija un ārkārtas pasākumi attiecībā uz pārtikas piegādes ķēdi.

Turklāt Programma nodrošinās finansēšanas satvaru Eiropas statistikas izstrādei, sagatavošanai un izplatīšanai Regulas (EK) Nr. 223/2009³¹ 13. panta nozīmē.

Neviena no paredzētajām darbībām nepārsniedz Programmas mērķu sasniegšanai absolūti nepieciešamo attiecībā uz labi funkcionējoša iekšējā tirgus izveidi, MVU konkurētspējas veicināšanu un Eiropas statistikas sagatavošanu. Darbību pamatā ir analīzes dati par faktiskajām vajadzībām praksē, turklāt ir ņemtas vērā arī juridiskās prasības (piemēram, ārkārtas veterinārie un fitosanitārie pasākumi, Eiropas statistika). Komisija veiks Līgumos paredzētās saskaņošanas, izpildvaras un vadības funkcijas.

Tādējādi Programmas mērķi Savienības līmenī tiks sasniegti daudz samērīgākā veidā nekā dalībvalstu līmenī.

Ietekmes novērtējuma 3.3. punktā ir minēta Savienības nodrošinātā pievienotā vērtība.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Saskaņā ar ietekmes novērtējuma secinājumiem Savienības iejaukšanās, izmantojot finansējuma programmu, ir atbilstīga. Apvienojot vienotā Programmā visas līdzšinējās programmas un darbības, ko agrāk finansēja no budžeta pozīcijām, kas ir saistītas ar iekšējo tirgu, MVU konkurētspēju un Eiropas statistiku, tiks uzlabota darbību saskaņotība un integrācija. Vienlaikus tiks samazināts atšķirīgo un sadrumstaloto finansēšanas noteikumu skaits.

Saskaņā ar likumdošanas politiku, ko Komisija ir pieņēmusi daudzgadu finanšu shēmas paspārnē, finansējuma programma ir izstrādāta kā regulas priekšlikums.

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Regula (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1101/2008 par tādas statistikas informācijas nosūtīšanu Eiropas Kopienų Statistikas birojam, uz kuru attiecas konfidencialitāte, Padomes Regulu (EK) Nr. 322/97 par Kopienų statistiku un Padomes Lēmumu 89/382/EEK, Euratom, ar ko nodibina Eiropas Kopienų Statistikas programmu komiteju (OV L 87, 31.3.2009., 164. lpp.).

3. RETROSPEKTĪVO IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• Retrospektīvie izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude

Ierosinātajā Programmā tiek ņemti vērā iepriekšējo programmu izvērtējumu secinājumi, kā arī no iekšējā tirgus budžeta pozīcijām agrāk finansēto darbību izvērtējumu un sabiedrisko apspriešanu rezultāti un novērtējums par to, vai ir nepieciešams īstenot jaunas darbības.

Īpaši jānorāda, ka tikai 6 % no ES pilsoņiem uzskata, ka ir labi informēti par savām kā Savienības pilsoņu tiesībām, un tikai 36 % atzīst sevi par diezgan labi informētiem³². Vienotās digitālās vārtejas³³ sabiedriskajā apspriešanā 80 % uzņēmumu atzina, ka citu valstu prasību ievērošana ir sarežģīta. Savukārt 60 % iedzīvotāju norādīja, ka, pārceļoties uz dzīvi citā dalībvalstī, tiem ir grūti vai diezgan grūti uzzināt, kuras attiecīgās valsts prasības tiem jāievēro³⁴.

Arī *REFIT* izvērtēšanā³⁵ par tirgus uzraudzības darbību attiecībā uz precēm tika konstatēts, ka uzņēmumiem ir nepietiekamas zināšanas par noteikumiem un ka preču atbilstības caurredzamība ir vāja. Izvērtējumā tika noskaidrots, ka neatbilstību papildus citiem faktoriem veicina tirgus uzraudzības organizēšanas sadrumstalotība Savienībā. Lai iekšējā tirgū samazinātu neatbilstīgo preču daudzumu, ir nepieciešama saskaņotāks tirgus uzraudzības iestāžu kopīgo darbību finansēšanas koordinācijas satvars.

Attiecībā uz konkurences politiku Eiroparometra aptaujās, kas veiktas 2010. un 2014. gadā, atklājās, ka iedzīvotāji nav pietiekami informēti par to, kur vērsties paaugstinātu cenu, šaurāka preču klāsta, mazāka piegādātāju loka vai sliktas kvalitātes gadījumos. Turklāt Eiroparometra 2016. gada aptaujā tika konstatēta vien ierobežota informētība par valsts atbalsta noteikumiem un to pārzināšana.

Patērētāju programmas³⁶ izvērtēšanā tika atklāta tās nespēja ātri reaģēt uz jaunām tirgus problēmām, ko rada straujas un nereti neparedzamas tehnoloģiju un sabiedrības pārmaiņas. Izvērtēšana arī izgaismoja konkrētus sarežģījumus atsevišķās dalībvalstīs, kuri liedz pilnvērtīgi izmantot pieejamos līdzekļus, galvenokārt ierobežotu resursu dēļ.

Pārtikas piegādes ķēdes programmas³⁷ vidusposma izvērtēšanā tika konstatēts, ka visas darbības, kuras saņem Savienības finansiālo atbalstu šajā jomā, joprojām ir būtiski nepieciešamas cilvēka, dzīvnieku un augu veselībai visā pārtikas piegādes ķēdē. Šī Programma arī ir pierādījusi, ka ar to var elastīgi risināt jaunas vajadzības pēc līdzfinansējuma, it īpaši dzīvnieku slimību un augu kaitēkļu izplatības gadījumos.

³² Eiroparometra zibensaptauja Nr. 430: Eiropas Savienības pilsonība, 2016. gada marts.

³³ https://ec.europa.eu/growth/content/public-consultation-single-digital-gateway-0_en

³⁴ Komisijas dienestu darba dokuments “Kopsavilkuma ziņojums par apspriešanos ar ieinteresētajām personām par vienoto digitālo vārteju” — Pavaddokuments dokumentam “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par vienotas digitālās vārtejas informācijas, procedūru, palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumu sniegšanai un par grozījumiem Regulā (ES) Nr. 1024/2012 (SWD/2017/0212 final — 2017/086 (COD)).

³⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2017:0469:FIN>

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Regula (ES) Nr. 254/2014 par daudzgažu patērētāju tiesību aizsardzības programmu no 2014. līdz 2020. gadam un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 1926/2006/EK (OV L 84, 20.3.2014., 42. lpp.).

³⁷ Regulas (ES) Nr. 652/2014 vidusposma izvērtēšana.

Visbeidzot, patlaban notiekošajā Eiropas Statistikas programmas³⁸ izvērtēšanā ir konstatēts, ka jāizveido pastāvīga darbības spēja, lai būtu iespējams ātrāk reaģēt uz jaunām vajadzībām pēc jauniem datiem. Globalizācija, digitalizācija un tehnoloģiju ātrā attīstība met izaicinājumu ekonomikas snieguma novērtēšanas pamatrādītājiem, t. i., iekšzemes kopproduktam un galvenajiem ekonomikas rezultātu rādītājiem. Tāpēc ir jāiegulda liels darbs arī jaunas metodikas izstrādē. Ir jāpielāgo datu vākšana, lai aptvertu visus pieejamos datu avotus.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Daudzgaļu finanšu shēmas priekšlikuma sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2018. gada 10. janvāra līdz 9. martam. Aptaujas anketā bija iekļauti šādi temati: ieguldījumi, pētniecība un inovācija, MVU un iekšējais tirgus.

Aptuveni 80 % ieinteresēto personu uzskatīja, ka Savienības programmas un fondi nodrošina lielāku pievienoto vērtību nekā būtu iespējams panākt valsts līmenī. Iekšējais tirgus tika atzīts par Savienības radītās pievienotās vērtības labāko piemēru, jo to uzskatīja par sabiedrisko labumu, kas nodrošina reālu un taustāmu vērtību.

Lielākais vairākums respondentu par Programmas kontekstā svarīgākajām atzina problēmas šādās jomās: atbalsts MVU un rūpnieciskajai attīstībai, godīgai konkurencei un pārtikas nekaitīgumam. Kopumā 20–50 % respondentu uzskatīja, ka ar Programmu saistītās rīcībpolitikas pilnīgi vai diezgan labi veicina šo problēmu risināšanu. Augstāko novērtējumu saņēma raita preču aprīte Savienībā (50 % no visām atbildēm). Nākamo augstāko novērtējumu saņēma atbalsts rūpnieciskajai attīstībai (42 %), Savienības statistikas nodrošināšana (40 %) un atbalsts kapitāla plūsmām un ieguldījumiem (39 %). Tikai 12 % respondentu uzskatīja, ka šīs rīcībpolitikas ir pilnīgi neseismīgas.

- **Ietekmes novērtējums**

Ierosinātās Programmas koncepcija bija ietekmes novērtējuma priekšmets. Tika analizēti šādi trīs vispārēji scenāriji.

- 1. variants: **līdzšinējās kārtības saglabāšana** — tiek turpināta pašreizējo daudzgaļu programmu un budžeta pozīciju īstenošana, pievienojot jaunus izmaksu priekšlikumus, kas pieņemti ar atsevišķiem pamataktiem;
- 2. variants: **integrēšana** — tiek pieņemta jauna programma, lai izpildītu pašreizējās un jaunās programmas un budžeta pozīcijas, kas ietilpst programmas darbības jomā. To dara, pieņemot vienu pamataktu, kas ir pietiekami elastīgs, lai saglabātu konkrētas juridiskās un institucionālās prasības;
- 3. variants: **pilnīga apvienošana** — visas programmas, kas ietilpst programmas darbības jomā, tiek apvienotas vienā kopīgā pamataktā ar identiskām juridiskajām un institucionālajām prasībām attiecībā uz visām darbībām, kas ir tā darbības jomā.

Par vēlamāko tika uzskatīts 2. variants — jauna integrēta Programma. Tika atzīts, ka šis variants ir mazāk vērienīgs nekā 3. variants, taču tas ir īstenojams un pragmatisks risinājums, ar ko panākt programmas darbības jomā ietilpstošo programmu un budžeta pozīciju papildu vienkāršošanu, elastību un sinerģiju. Vienlaikus šis variants dotu iespēju saglabāt konkrētās juridiskās un institucionālās prasības par šo atsevišķo programmu pārvaldību. Kā piemēri

³⁸

Attiecīgais ziņojums vēl nav publicēts, taču ir pieejams pēc pieprasījuma Eiropas Savienības Statistikas birojā (Eurostat).

jāmin ārkārtas veterinārie un fitosanitārie pasākumi un Eiropas Statistikas programma³⁹, kam piemēro īpašu institucionālo un pārvaldības kārtību, kas neattiecas uz citām Programmas daļām.

Regulējuma kontroles padome sniedza pozitīvu atzinumu par ietekmes novērtējumu⁴⁰. Tomēr padome nāca klajā ar vairākiem apsvērumiem un uzlabojumu ieteikumiem, kas tika ņemti vērā, kā izklāstīts tālāk.

Regulējuma kontroles padomes ieteikumi	Ieviestās izmaiņas
Ziņojums būtu jāatjaunina, lai atspoguļotu un paskaidrotu jaunākos lēmumus par programmas darbības jomu.	Ir paplašināts 1.1. punkts “ <i>Darbības joma un konteksts</i> ”, atspoguļojot tajā Vienotā tirgus programmas darbības jomu.
Ziņojuma ievaddaļā būtu labāk jāizskaidro programmu īpašo pielikumu būtība. Tam vajadzētu novērst pielikumu un ziņojuma savstarpējo neatbilstību. Tajā būtu jāizklāsta konstatējumi, kuri būtiski skar Vienotā tirgus programmas budžetu, pārceļot šo informāciju no pielikumiem uz ziņojuma galveno daļu. Tajā būtu jāuzskaita katras programmas izmaiņas, kas tiks īstenotas nākamajā īstenošanas periodā. Rīcībpolitikas konteksta un jauno prioritāšu sadaļā būtu arī precīzāk jāatspoguļo ieinteresēto personu viedokļi. Ziņojumā vajadzētu paskaidrot, kā tika pienācīgi ņemtas vērā paustās bažas, it īpaši saistībā ar prioritāšu noteikšanu, piemēram, attiecībā uz veselību un drošu un ilgtspējīgu pārtikas piegādes ķēdi.	Programmu īpašo pielikumu būtība ir precizēta 1.1. punktā “ <i>Darbības joma un konteksts</i> ”. Galvenie Vienotā tirgus programmas (apakš)programmu konstatējumi ir precizēti ietekmes novērtējuma ziņojuma pamatdaļas tabulā Nr. 1.3. (<i>No Vienotā tirgus programmā iekļautajām programmām un budžeta pozīcijām gūtā pieredze</i>), savukārt galvenās (apakš)programmu izmaiņas ir pievienotas tabulā Nr. 2.1. (<i>Galvenās izmaiņas pašreizējās programmās / budžeta pozīcijās</i>). Turklāt tika precizēti ieinteresēto personu viedokļi.
Ziņojumā ir uzskaitītas Vienotā tirgus programmas kopējās prioritātes, taču labāk būtu sīkāk aprakstīt to un apakšprogrammu prioritāro secību. Analīzē varētu atspoguļot darbību skaita samazināšanas scenārijus un/vai ieguvumus no jaunas sinerģijas, lai nodrošinātu darbības nepārtrauktību iespējamu budžeta ierobežojumu gadījumā.	Ziņojumam ir pievienots 3.3. punkts “ <i>Iespējamais prioritārais iedalījums, ņemot vērā ES27 pamatscenāriju</i> ”.
Ziņojumā varētu labāk paskaidrot Vienotā tirgus programmas instrumentu un citu DFS programmu saskaņotību un iespējamo sinerģiju.	Priekšlikuma 1.1. punktā tika paplašināta sadaļa “ <i>Atkāpes no darbības jomas un saskaņotība ar citām daudzgadu finanšu shēmas programmām</i> ”, iekļaujot papildu informāciju par saskaņotību un iespējamo

³⁹

Kā formulēts Regulā (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku.

⁴⁰

SEC(2018)294.

	sinerģiju ar citām programmām.
--	--------------------------------

- **Vienkāršošana**

Kā minēts iepriekš, ierosinātajā Programmā ir apkopotas ne tikai darbības, kuras līdz šim finansēja no sešu iepriekšējo programmu, tostarp Eiropas Statistikas programmas, līdzekļiem, bet arī darbības, kuras agrāk finansēja no vairākām ar iekšējo tirgu saistītām Komisijas budžeta pozīcijām⁴¹. Programmā ietvertas arī jaunas iniciatīvas⁴², kuru mērķis ir uzlabot iekšējā tirgus darbību.

Tādējādi ierosinātā Programma pilnveido un izmanto dažādo darbību radīto sinerģiju. Tā arī nodrošina elastīgāku un dinamiskāku finansēšanas satvaru ar mērķi izmaksu ziņā vislietderīgākajā veidā aizsargāt un padziļināt iekšējā tirgus sekmīgu darbību.

- **Pamattiesības**

Šajā Programmā tiek pilnīgi ievērotas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā noteiktās tiesības un principi, un tā sekmē vairāku šo tiesību īstenošanu. Konkrētāk, Programmas mērķi ir nodrošināt pilsoņu veselības aizsardzību atbilstīgi Hartas 35. pantam un patērētāju tiesību aizsardzību atbilstīgi Hartas 38. pantam. Programma arīdzan veicina tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu, kas noteiktas Hartas 47. pantā. Programma arī tiecas vairot uzņēmējdarbības brīvību atbilstīgi Savienības tiesību aktiem, valstu tiesību aktiem un praksei (Hartas 16. pants).

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Komisija 2018. gada 2. maijā pieņēma priekšlikumu nākamajai daudzgadu finanšu shēmai laikposmam no 2021. gada. Saskaņā ar priekšlikumu šī regula laikposmam no 2021. gada paredz budžetu 4 088 580 000 EUR apmērā (pašreizējās cenās).

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un pārraudzības, izvērtēšanas un pārskatu sniegšanas kārtība**

Ierosināto Programmu galvenokārt īstēnos, ievērojot tiešas pārvaldības principu un izmantojot dotācijas, godalgas un iepirkumus.

Paredzams, ka dažu Programmas daļu īstenošanu veiks izpildaģentūras. Tas jo īpaši attiecas uz darbībām, kas ir saistītas ar uzņēmumu un MVU konkurētspēju, mācībām par cilvēku, dzīvnieku un augu veselību pārtikas piegādes ķēdē, kā arī atbalstu dzīvnieku labturībai.

Programmas ietekmi izvērtēs vidusposma un noslēguma izvērtēšanā, kā arī pastāvīgi pārbaugot galveno augsta līmeņa snieguma rādītāju kopumu. Šīs izvērtēšanas veiks atbilstīgi 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma⁴³ 22. un 23. punktam, kurā visas trīs iestādes apliecināja, ka turpmāko rīcības variantu ietekmes novērtējumos būtu jāpamatojas uz spēkā esošo tiesību aktu un rīcībpolitikas novērtējumiem. Izvērtēšanās tiks novērtēta Programmas

⁴¹ Finanšu pakalpojumu iekšējā tirgus īstenošana un attīstība; uzņēmējdarbības tiesības; iekšējā tirgus pārvaldības rīki; atbalsts standartizācijas darbībām, preču un pakalpojumu iekšējā tirgus darbība un attīstība, budžeta pozīcija muitas un nodokļu politikas izstrādes atbalstam.

⁴² Vērienīga un inovatīva konkurences politika spēcīgākai Savienībai digitālajā laikmetā, Kopīga klasteru iniciatīva.

⁴³ Iestāžu 2016. gada 13. aprīļa nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1.–14. lpp.).

panāktā ietekme praksē, ņemot vērā rādītājus un mērķrādītājus, kā arī detalizētu analīzi par to, cik lielā mērā attiecīgais instruments uzskatāms par atbilstošu, iedarbīgu un efektīvu, rada pietiekamu Savienības pievienoto vērtību un atbilst citām Savienības rīcībpolitikām. Tajos ņems vērā gūto mācību, lai noteiktu iespējamās nepilnības vai problēmas, apzinātu darbību vai to rezultātu turpmākas uzlabošanas iespējas un palīdzētu vairoto to ietekmi.

Lai nodrošinātu izmaksu lietderību, Programmas rezultātus un paveikto regulāri novērtēs, izmantojot visaptverošu pārraudzības sistēmu un pamatojoties uz iepriekš noteiktiem rādītājiem. Tā kā Programmai galvenokārt ir atbalsta funkcija, palīdzot dalībvalstu pārvaldes iestādēm nodrošināt informācijas apmaiņu un spēju vairošanu, pārraudzības sistēmā uzsvars citstarp tiks likts uz Programmas darbību norises pārraudzību, izvērtējot snieguma rādītājus.

• **Sīkāks konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

I nodaļa. Vispārīgie noteikumi

Programmas darbības jomā visaptveroši ietilpst iekšējais tirgus, MVU konkurētspēja un Eiropas statistika.

Programmas konkrētie mērķi ir:

- gādāt par iekšējā tirgus darbības uzlabošanu;
- uzlabot uzņēmumu un it īpaši MVU konkurētspēju;
- vairoto standartizāciju;
- aizstāvēt patērētāju intereses;
- veicināt cilvēku, dzīvnieku un augu augstu veselības līmeni visā pārtikas piegādes ķēdē, kā arī
- sagatavot un izplatīt kvalitatīvu statistiku par Eiropu.

Programmā var piedalīties Savienības dalībvalstis, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībvalstis, kuras ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, kā arī valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis. Saskaņā ar Savienības vispārējo rīcībpolitiku Programmā, izpildot dažus nosacījumus, varēs piedalīties arī valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika. Turklāt Programmā varēs piedalīties arī dzan Šveice saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti Nolīgumā starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par sadarbību statistikas jomā⁴⁴.

Programmu īstenoš, izmantojot visizplatītākos Savienības budžeta finansēšanas mehānismus, proti, publiskos iepirkumus un dotācijas.

II nodaļa. Dotācijas

Šajā nodaļā ir norādīti vispārīgie darbību veidi, ko piemēros visiem konkrētajiem mērķiem. Tostarp:

- atbalsts Savienības tiesiskā satvara rezultatīvai īstenošanai un modernizēšanai, vācot un analizējot datus;

⁴⁴ OV L 90, 28.3.2006., 2. lpp.

- pētījumi un izvērtējumi;
- spēju veidošanas pasākumi un kopīgu darbību veicināšana starp dalībvalstīm, kā arī starp to kompetentajām iestādēm, Komisiju un Savienības decentralizētajām aģentūrām;
- finansējuma piešķiršana mehānismiem, kas sniedz iedzīvotājiem, patērētājiem un uzņēmumu pārstāvjiem iespēju piedalīties lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī
- speciālo un vispārējo zināšanu apmaiņas un izplatīšanas stiprināšana.

Turklāt šajā nodaļā ir uzskaitīti ļoti specifiski, mērķvirzīti un stingri ierobežoti darbību veidi šādās jomās: konkurētspējas, it īpaši MVU konkurētspējas, paaugstināšana; standartizācija un ārkārtas pasākumi visā pārtikas piegādes ķēdē. Nodaļā ir noteiktas arī konkrētas darbības, ar ko tiks īstenots finanšu satvars Eiropas statistikas izstrādei, sagatavošanai un izplatīšanai Regulas (EK) Nr. 223/2009 13. panta nozīmē.

Lai panāktu maksimālu vienkāršošanu, šajā nodaļā ir paredzēti vai nu papildu nosacījumi, vai arī atkāpes no Finanšu regulas attiecībā uz attiecināmības prasību piemērošanu juridiskām personām, atbrīvojumi no prasības rīkot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, līdzfinansēšanas noteikumi, attiecināmās izmaksas u. c.

III nodaļa. Plānošana, pārraudzība un izvērtēšana

Programma būtu jāīsteno, pamatojoties uz gada vai daudzgadu darba programmu vai programmām. Ņemot vērā noteikto mērķu vidēja termiņa un ilgtermiņa būtību, kā arī laika gaitā gūto pieredzi, darba programmu termiņš var būt vairāki gadi. Daudzgadu darba programmas samazinās administratīvo slogu, taču neietekmēs Programmas īstenošanas gaitu.

Priekšlikuma IV pielikumā ir pievienots to pamatrādītāju uzskaitījums, kuri palīdzēs uzlabot Programmas pārraudzību un tās sniegumu jau no darbības sākuma. Komisija būs pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai vajadzības gadījumā grozītu pārraudzības un izvērtēšanas satvaru un rādītāju sarakstu.

Komisijas priekšlikumā 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmai ir izvirzīts vērienīgāks mērķis attiecībā uz klimata aspekta iekļaušanu visās Savienības programmās, proti, vispārējs mērķis atvēlēt ar klimatu saistītu mērķu īstenošanai 25 % no Savienības izdevumiem. Programmas ieguldījumu šā vispārējā mērķa sasniegšanā pārraudzīs, izmantojot Savienības klimata rādītāju marķēšanas sistēmu atbilstīgā sadalījuma pakāpē, tostarp izmantojot precīzāku metodiku, ja tāda būs pieejama. Komisija turpinās katru gadu sniegt informāciju saistību apropriāciju izteiksmē, izstrādājot gada budžeta projektu.

Lai sekmētu Programmas potenciāla pilnīgu izmantošanu ar klimatu saistīto mērķu sasniegšanai, Komisija centīsies noteikt atbilstošas darbības Programmas sagatavošanas, īstenošanas, pārskatīšanas un izvērtēšanas procesā.

Tiks veikta starpposma un noslēguma izvērtēšana.

IV nodaļa. Pārejas un nobeiguma noteikumi

Dažādiem adresātiem, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, tiks sniegta saskaņota, lietderīga un samērīga mērķvirzīta informācija.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido Vienotā tirgus, uzņēmumu, tostarp mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspējas un Eiropas statistikas programmu un atceļ Regulu (ES) Nr. 99/2013, Regulu (ES) Nr. 1287/2013, Regulu (ES) Nr. 254/2014, Regulu (ES) Nr. 258/2014, Regulu (ES) Nr. 652/2014 un Regulu (ES) 2017/826

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā

43. panta 2. punktu, 168. panta 4. punkta b) apakšpunktu, 114. pantu, 173. pantu un 338. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁴⁵,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu⁴⁶,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Iekšējais tirgus ir Savienības stūrakmens. Jau kopš pirmsākumiem tas devis nozīmīgu ieguldījumu izaugsmē, konkurētspējā un nodarbinātībā. Tas radījis jaunas iespējas un apjomradītus ietaupījumus Eiropas uzņēmumiem, jo īpaši mikrouzņēmumiem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), un stiprinājis to rūpniecisko konkurētspēju. Iekšējais tirgus ir veicinājis darbvieta radīšanu un patērētājiem piedāvājis plašākas izvēles iespējas par zemākām cenām. Tas vēl aizvien darbojas kā virzītājspēks spēcīgākas, līdzsvarotākas un taisnīgākas ekonomikas veidošanā. Iekšējais tirgus ir viens no Savienības lielākajiem sasniegumiem un ir tās vērtīgākais aktīvs laikā, kad pasaulē palielinās globalizācija.
- (2) Iekšējam tirgum ir pastāvīgi jāspēj pielāgoties strauji mainīgai digitālās revolūcijas un globalizācijas videi. Jauna digitālo inovāciju ēra joprojām sniedz iespējas uzņēmumiem un privātpersonām, rada jaunus produktus un uzņēmējdarbības modeļus, taču vienlaikus ir izaicinājums attiecībā uz regulējumu un izpildi.
- (3) Iekšējā tirgus darbības pamatu veido pamatīgs Savienības tiesību aktu kopums. Konkrētāk, tie reglamentē konkurētspēju, standartizāciju, patērētāju tiesību aizsardzību, tirgus uzraudzību un pārtikas piegādes ķēdes regulējumu, taču arī nosaka noteikumus uzņēmējdarbībai, tirdzniecībai un finanšu darījumiem, kā arī tādas godīgas konkurences veicināšanai, kura nodrošina iekšējā tirgus darbībai nepieciešamos vienlīdzīgos konkurences apstākļus.

⁴⁵ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁴⁶ OV C [...], [...], [...]. lpp.

- (4) Tomēr šķēršļi iekšējā tirgus netraucētai darbībai joprojām pastāv, turklāt rodas jauni. Noteikumu pieņemšana ir tikai pirmais solis — ne mazāk svarīgi ir arī nodrošināt to iedarbīgumu. Galu galā šis ir jautājums par iedzīvotāju uzticēšanos Savienībai un tās spējai panākt rezultātus, kā arī spējai radīt izaugsmi un darbvietas, turklāt aizsargājot sabiedrības intereses.
- (5) Pašlaik ir vairākas programmas Savienības darbībai tādās jomās kā uzņēmumu (tostarp mazo un vidējo uzņēmumu) konkurētspēja, patērētāju tiesību aizsardzība, patērētāji un tiešie lietotāji un finanšu pakalpojumu politikas veidošana, kā arī pārtikas piegādes ķēde. Dažas papildu aktivitātes ir finansētas tieši no iekšējā tirgus budžeta pozīcijām. Ir jāracionalizē un jāizmanto sinerģija starp dažādām darbībām un jāparedz elastīgāks un dinamiskāks satvars tādu aktivitāšu finansēšanai, kuru mērķis ir iespējami izmaksefektīvi panākt labi funkcionējošu iekšējo tirgu. Tāpēc jāizveido jauna programma, kas apvieno aktivitātes, kuras iepriekš finansētas saskaņā ar šīm citām programmām un citām attiecīgām budžeta pozīcijām. Programmā būtu jāietver arī jaunas iniciatīvas, kuru mērķis ir uzlabot iekšējā tirgus funkcionēšanu.
- (6) Eiropas statistikas izstrādi, sagatavošanu un izplatīšanu reglamentē atsevišķa Eiropas Statistikas programma, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 99/2013⁴⁷. Lai Eiropas statistikas sagatavošanā un izplatīšanā nodrošinātu nepārtrauktību, jaunajā programmā būtu jāiekļauj arī aktivitātes, kuras aptver Eiropas Statistikas programma, nodrošinot satvaru Eiropas statistikas izstrādei, apkopošanai un izplatīšanai. Ar jauno Programmu Eiropas statistikai būtu jāiedibina tāds finansēšanas satvars, lai būtu iegūstama augsti kvalitatīva, salīdzināma un drošticama Eiropai veltīta statistika, uz kuru varētu balstīties Savienības rīcībpolitiku izstrāde, īstenošana, pārraudzība un izvērtēšana.
- (7) Tāpēc ir lietderīgi izveidot Iekšējā tirgus, uzņēmumu, tostarp mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspējas un Eiropas statistikas programmu ("Programma"). Programma būtu jāgatavo uz darbības laiku septiņi gadi, proti, no 2021. līdz 2027. gadam.
- (8) Programmai būtu jāatbalsta iekšējā tirgus pareizas darbības pamatā esošo Savienības tiesību aktu izstrāde, īstenošana un izpilde. Programmai būtu jāatbalsta tādu piemērotu apstākļu radīšana, kas nodrošinātu rīcības iespējas visiem iekšējā tirgus dalībniekiem: uzņēmumiem, iedzīvotājiem (tostarp patērētājiem), pilsoniskajai sabiedrībai un publiskajām varas iestādēm. Šajā nolūkā Programmai būtu jānodrošina uzņēmumu, sevišķi MVU, konkurētspēja, kā arī jāatbalsta patērētāju tiesību aizsardzības un drošuma noteikumu izpilde un jāveido uzņēmumu un privātpersonu izpratne, nodrošinot tiem pareizos instrumentus, zināšanas un kompetenci, ar kuru palīdzību pieņemt rūpīgi pārdomātus lēmumus un vairāk piedalīties Savienības rīcībpolitikas veidošanā. Turklāt Programmai būtu jācenšas uzlabot regulatīvo un administratīvo sadarbību, jo īpaši izmantojot paraugprakses apmaiņu, veidojot zināšanu un kompetenču bāzes, tostarp izmantojot stratēģisku publisko iepirkumu. Programmai būtu arī jāatbalsta tādu augsti kvalitatīvu starptautisko standartu izstrāde, kuri ir Savienības tiesību aktu īstenošanas pamatā. Šis darbs ietver arī standartu noteikšanu finanšu pārskatu un revīzijas jomā, tādējādi dodot ieguldījumu Savienības kapitāla tirgu caurredzamībā un labā funkcionēšanā un ieguldītāju aizsardzības uzlabošanā. Programmai būtu jāatbalsta noteikumu izstrāde un standartu noteikšana, arī nodrošinot pēc iespējas plašāku visu ieinteresēto personu iesaistīšanos. Vienam no Programmas mērķiem vajadzētu būt arī atbalstīt Savienības tiesību aktu īstenošanu un izpildi, augstā līmenī nodrošinot cilvēka, dzīvnieku un augu veselību pārtikas piegādes ķēdē un dzīvnieku labturības uzlabošanu.

⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 15. janvāra Regula (ES) Nr. 99/2013 par Eiropas statistikas programmu 2013.–2017. gadam (OV L 39, 9.2.2013., 12. lpp.).

- (9) Mūsdienīgs iekšējais tirgus veicina konkurenci un sniedz labumu patērētājiem, uzņēmumiem un darbiniekiem. Labāk izmantojot pastāvīgā attīstībā esošā iekšējā pakalpojumu tirgus potenciālu, Eiropas uzņēmumiem vajadzētu būt vieglāk radīt jaunas darbvietas un paplašināties ārpus robežām, kā arī lielākā klāstā piedāvāt pakalpojumus par labākām cenām, turklāt patērētājiem un darbiniekiem saglabājot augstus standartus. Lai to sasniegtu, Programmai būtu jāpalīdz novērst atlikušos šķēršļus un nodrošināt tādu tiesisko satvaru, kurā ir vieta jauniem inovatīviem uzņēmējdarbības modeļiem.
- (10) Izmantojot preventīvus mehānismus, pieņemot kopīgus noteikumus un — kur Savienības noteikumu nav — piemērojot savstarpējas atzīšanas principu, normatīvie šķēršļi iekšējā tirgū ir novērsti daudziem rūpnieciskiem ražojumiem. Jomās, kurās Savienības tiesību aktu nav, ir savstarpējās atzīšanas princips, kas nozīmē, ka precēm, kuras tiek likumīgi tirgotas vienā dalībvalstī, ir brīva aprīte un tās var pārdot citā dalībvalstī. Tomēr uzņēmumu piekļuvi citu dalībvalstu tirgiem apgrūtina savstarpējās atzīšanas neadekvāta piemērošana. Par spīti preču tirgus augstajai integrētībai šādi tiek zaudētas iespējas ekonomikai kopumā. Tāpēc Programmai būtu jācenšas uzlabot savstarpējās atzīšanas piemērošanu preču jomā un samazināt tirgū ieviestu nelikumīgu un neatbilstīgu preču skaitu.
- (11) Jaunas tiesiskās un izpildes problēmas attiecas uz strauji mainīgu digitālās revolūcijas vidi un ir saistītas ar tādiem jautājumiem kā kibersdrošība, lietu internets vai mākslīgais intelekts. Nodarīta kaitējuma gadījumā būtiski nepieciešami ir stingri noteikumi par preču drošumu un atbildību, lai nodrošinātu rīcībpolitiskus risinājumus, kas Eiropas iedzīvotājiem, tostarp patērētājiem un uzņēmumiem, dod iespēju šādus noteikumus izmantot. Tāpēc Programmai vajadzētu veicināt inovāciju stimulējoša Savienības ražojumatbildības režīma ātru pielāgošanu un izpildi.
- (12) Savienības tiesību aktiem neatbilstīgu preču laišana tirgū atbilstīgu preču ražotājus atbīda sliktākās pozīcijās un var apdraudēt patērētājus. Daudzi uzņēmēji vai nu nepietiekamu zināšanu dēļ, vai apzināti, lai iegūtu konkurences priekšrocības, neievēro noteikumus. Tirgus uzraudzības iestādēm bieži vien nepietiek finansiālo līdzekļu un to darbība apstājas pie valsts robežas, turpretim uzņēmēji tirgojas Savienības vai pat pasaules mērogā. Konkrētāk, e-komercijas gadījumā tirgus uzraudzības iestādēm ir ļoti grūti atklāt no trešām valstīm importētus neatbilstīgus ražojumus un noteikt atbildīgo juridisko personu šo valstu jurisdikcijā. Tādēļ Programmai būtu jātiecas nostiprināt ražojumu atbilstību, nodrošinot pareizus stimulus uzņēmējiem, pastiprinot atbilstības pārbaudes un veicinot ciešāku pārrobežu sadarbību starp izpildiestādēm. Programmai būtu arī jāpalīdz konsolidēt līdzšinējo tirgus uzraudzības aktivitāšu satvaru, rosināt dažādu dalībvalstu tirgus uzraudzības iestādes uz kopīgām darbībām, uzlabot informācijas apmaiņu un veicināt tirgus uzraudzības aktivitāšu konvergenci un ciešāku integrāciju.
- (13) Ražojumu drošums ir kopīgas rūpes. Atbilstības izvērtēšanas struktūras verificē, vai pirms laišanas tirgū ražojumi atbilst drošuma prasībām. Tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi, lai atbilstības novērtēšanas struktūras būtu uzticamas un kompetentas. Savienība ir ieviesusi atbilstības novērtēšanas struktūru akreditācijas sistēmu, kas verificē to kompetenci, objektivitāti un neatkarību. Pašlaik galvenais izaicinājums ir saglabāt akreditācijas sistēmas atbilstību jaunākajiem sasniegumiem un nodrošināt, ka visā Savienībā tā tiek piemērota vienādi stingri. Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta pasākumi, kas nodrošinātu, lai atbilstības novērtēšanas struktūras joprojām atbilst normatīvo aktu prasībām, un pilnveidotu Eiropas akreditācijas

sistēmu, jo īpaši jaunās rīcībpolitiskās jomās, atbalstot Eiropas sadarbību akreditācijai (EA), kas minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 765/2008⁴⁸ 14. pantā.

- (14) Kopš attīstījušies tiešsaistes tirdzniecības un tūrisma pakalpojumi, patērētāju tirgiem nav robežu, tāpēc ir svarīgi nodrošināt, lai patērētāji, kas Savienībā dzīvo pastāvīgi, varētu izmantot pienācīgu aizsardzību, importējot preces un pakalpojumus, ko piedāvā trešās valstīs bāzēti uzņēmēji. Tāpēc Programmai vajadzētu dot iespēju atbalstīt sadarbību ar attiecīgajām struktūrām trešās valstīs, kuras ir Savienības galvenie tirdzniecības partneri.
- (15) Publisko iepirkumu publiskās iestādes izmanto, lai nodrošinātu publiskā sektora līdzekļu lietderīgāku izmantošanu un palīdzētu veidot inovatīvāku, ilgtspējīgāku, iekļaujošāku un konkurētspējīgāku iekšējo tirgu. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/23/ES⁴⁹, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES⁵⁰ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/25/ES⁵¹ publisko iestāžu, uzņēmumu, kā arī iedzīvotāju, tostarp patērētāju interesēs nosaka tiesisko satvaru attiecībā uz integrāciju un rezultatīvu publiskā iepirkuma tirgu darbību, kuri pārstāv 14 % no Savienības iekšzemes kopprodukta. Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta pasākumi, kas nodrošina: stratēģiskā publiskā iepirkuma plašāku izmantošanu, publiskā iepirkuma profesionalizāciju, labāku MVU piekļuvi iepirkuma tirgiem, caurredzamības, godprātības un labāku datu vairošanu, iepirkuma digitālās pārveides izvēšanu un kopīgu iepirkumu veicināšanu, kopā ar dalībvalstīm nostiprinot partnerības pieeju, tostarp ar īpašu IT rīku izstrādi uzlabojot datu vākšanu un datu analīzi, atbalstot apmaiņu ar pieredzi un labu praksi, sniedzot konsultācijas, cenšoties noslēgt izdevīgus tirdzniecības nolīgumus, stiprinot sadarbību starp valstu iestādēm un sākot pilotprojektus.
- (16) Lai sasniegtu Programmas mērķus un atvieglotu iedzīvotāju dzīvi un uzņēmumu darbību, nepieciešams ieviest uz lietotāja vajadzībām orientētus augsti kvalitatīvus publiskos pakalpojumus. Tas nozīmē, ka valsts pārvaldes iestādēm būs jāsāk izmantot jaunas metodes, jālikvidē barjeras starp dažādām to administrāciju daļām, un jāiesaistās šo publisko pakalpojumu līdzradīšanā kopā ar iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Bez tam nepārtrauktais un pastāvīgais pārrobežu aktivitāšu pieaugums iekšējā tirgū nozīmē, ka nepieciešams sagādāt atjauninātu informāciju par uzņēmumu un iedzīvotāju tiesībām, kā arī skaidrojumus par administratīvajām formalitātēm. Aizvien vajadzīgāk kļūst arī sniegt juridiskas konsultācijas un palīdzēt risināt pārrobežu problēmas. Turklāt ir nepieciešams veidot vienkāršas un efektīvas saiknes starp valstu administrācijām, kā arī izvērtēt, kā iekšējais tirgus faktiski darbojas. Tāpēc Programmai, lai uzlabotu iedzīvotāju ikdienas dzīvi un uzņēmumu spēju veikt pārrobežu tirdzniecību, būtu jāatbalsta šādi spēkā esoši iekšējā tirgus pārvaldības instrumenti: portāls “Tava Eiropa”, kam būtu jāklūst par topošās “Vienotās digitālās vārtejas” mugurkaulu, “Tavs Eiropas padomdevējs”, *SOLVIT*, Iekšējā tirgus informācijas pakalpojumu dienests un vienotā tirgus rezultātu tablo.

⁴⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 765/2008, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.).

⁴⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/23/ES par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV L 94, 28.3.2014., 1. lpp.).

⁵⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).

⁵¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.).

- (17) Programmai būtu jāatbalsta Savienības tiesiskā satvara izstrāde uzņēmējdarbības tiesību un korporatīvās pārvaldības jomā, kā arī līgumtiesību jomā, lai — turklāt nodrošinot aizsardzību uzņēmuma darbības skartajām ieinteresētajām personām — uzņēmējdarbību padarītu efektīvāku un konkurētspējīgāku un lai būtu iespējams reaģēt uz jauniem rīcībpolitiskiem izaicinājumiem. Tai būtu arī jānodrošina attiecīgā *acquis* pienācīga izvērtēšana, īstenošana un izpilde, jāinformē ieinteresētās struktūras, jāpalīdz tām un jāveicina informācijas apmaiņa šajā jomā. Programmai turklāt būtu jāatbalsta Komisijas iniciatīvas, kas atbalsta skaidra un pielāgota datu ekonomikas un inovācijas tiesiskā satvara izstrādi. Minētās iniciatīvas ir nepieciešamas, lai uzlabotu juridisko noteiktību attiecībā uz līgumtiesībām un ārpuslīgumiskajām tiesībām, jo īpaši attiecībā uz atbildību un ētiku tādu jauno tehnoloģiju kontekstā, kā lietu internets, mākslīgais intelekts, robotika, 3D druka. Programmai vajadzētu būt vērstai uz datus balstītas uzņēmējdarbības attīstības veicināšanu, jo no šīs ekonomikas lielā mērā būs atkarīgs Savienības ekonomikas stāvoklis pasaules mēroga konkurencē.
- (18) Programmai būtu jāveicina arī, ka dalībvalstis pareizi un pilnīgi īsteno un piemēro Savienības tiesisko satvaru nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizācijas novēršanā un terorisma finansēšanas novēršanā, kā arī turpmāko rīcībpolitiku izstrāde jaunu problēmjautājumu risināšanai šajās jomās. Tai būtu jāatbalsta arī attiecīgas tādu Eiropas nozīmes starptautisko organizāciju darbības, kā, piemēram, Eiropas Padomes Nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizēšanas pasākumu un terorisma finansēšanas apkarošanas izvērtēšanas ekspertu komiteja.
- (19) Iekšējā tirgus īstenošana un attīstība finanšu pakalpojumu, finanšu stabilitātes un kapitāla tirgu savienības jomā, ieskaitot ilgtspējīgas finanses, lielā mērā ir atkarīga no Savienības veiktajiem uz pierādījumiem balstītas rīcībpolitikas pasākumiem. Lai sasniegtu šo mērķi, Komisijai būtu aktīvi jāiesaistās pastāvīgā finanšu tirgu un finansiālās stabilitātes pārraudzībā, novērtējot Savienības tiesību aktu īstenošanu dalībvalstīs, izvērtējot spēkā esošo tiesību aktu piemērotību noteiktajiem mērķiem, nosakot iespējamās darbības jomas, kurās rodas jauni riski, un pastāvīgi iesaistot ieinteresētās personas visā rīcībpolitikas ciklā. Šādas aktivitātes balstās uz analīžu sagatavošanu, pētījumiem, mācību materiāliem, aptaujām, atbilstības novērtēšanām, izvērtēšanām un statistiku, kā arī IT sistēmām un komunikāciju rīkiem.
- (20) Ņemot vērā, ka iekšējais tirgus, kā noteikts 3. pantā Līgumā par Eiropas Savienību, ietver sistēmu, kas nodrošina neizkropļotu konkurenci, Programmai būtu jāatbalsta Savienības konkurences politika, tīkli un sadarbība ar valstu iestādēm un tiesām, kā arī saikne ar plašāku ieinteresēto personu grupu saziņā un skaidrojumos par tiesībām, ieguvumiem un pienākumiem Savienības konkurences politikas sakarā.
- (21) Programmai jo īpaši jārisina būtiskās sekas, ko konkurencei un iekšējā tirgus darbībai izraisa pastāvīgās pārmaiņas ekonomikas un uzņēmējdarbības vidē, konkrētāk, datu apjoma eksponenciālais pieaugums un lietošana, ņemot vērā, ka uzņēmumi un to konsultanti aizvien biežāko izmanto mākslīgo intelektu un citus IT rīkus. Svarīgi arī, lai Programma atbalstītu tīklus un sadarbību ar dalībvalstu iestādēm un tiesām, ņemot vērā, ka neizkropļota konkurence un iekšējā tirgus darbība ir izšķirīgi atkarīga no šo subjektu rīcības. Konkurences politikai ir īpaša nozīme tāda iespējama iekšējam tirgum nodarīta kaitējuma nepieļaušanā, kas izriet no pretkonkurences rīcības aiz Savienības robežām, tāpēc Programmai attiecīgā gadījumā būtu jāatbalsta arī sadarbība ar trešo valstu iestādēm. Visbeidzot, jāpaplašina informēšanas pasākumi, lai vēl vairāk iedzīvotāju un uzņēmumu varētu pilnībā izmantot godīgas konkurences apstākļus iekšējā tirgū. Ņemot vērā, ka vairākas Programmas iniciatīvas ir jaunas un ka konkurencei veltīto Programmas daļu sevišķi ietekmē tādas dinamiskas iekšējā tirgus konkurences apstākļu pārmaiņas, jo īpaši attiecībā uz mākslīgo intelektu, algoritmiem, lielajiem datiem, kiberdrošību un tiesu ekspertīzes tehnoloģijām, kuru attīstības temps un apmēri ir grūti aplēšami, ir sagaidāms, ka šajā Programmas daļā būs vajadzīga elastīga pieeja, lai būtu iespējams strādāt ar augošajām vajadzībām.

- (22) Ir ārkārtīgi svarīgi stiprināt Eiropas uzņēmumu konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot patiesi vienlīdzīgus konkurences apstākļus un atvērtu un konkurētspējīgu iekšējo tirgu. MVU ir Eiropas ekonomikas dzinējspēks, kas veido 99 % no visiem Eiropas uzņēmumiem, dod divas trešdaļas darbvieta un vērtējamam sekmē tādā jaunu darbvieta rašanos, kurām ir reģionāla un vietēja dimensija.
- (23) Lai saņemtu finansējumu, atrastu prasmīgu darbaspēku, atvieglotu administratīvo slogu, izmantotu radošumu un ieviestu inovācijas, piekļūtu tirgiem un veicinātu darbību internacionalizāciju, MVU sastopas ar kopīgiem izaicinājumiem, kas lielākus uzņēmumus neietekmē tādā pašā mērā. Programmai šādas tirgus nepilnības būtu jārisina proporcionāli, vienlaikus neradot nepamatotus konkurences kropļojumus iekšējā tirgū.
- (24) Daudzas Savienības konkurētspējas problēmas ir saistītas ar MVU grūtībām piekļūt finansējumam, jo tie ne vienmēr var pierādīt savu kredītspēju un tiem ir nepietiekams nodrošinājums. Papildu sarežģījumus attiecībā uz finansējumu rada MVU vajadzība saglabāt konkurētspēju, iesaistoties, piem., digitalizācijas, internacionalizācijas un inovācijas darbībās un attīstot sava darbaspēka prasmes. Ierobežota piekļuve finansējumam negatīvi ietekmē uzņēmumu izveidi un izveidoto uzņēmumu izaugsmes un dzīvotspējas rādītājus, kā arī jaunpienācēju uzņēmēju gatavību pārņemt ekonomiski dzīvotspējīgus uzņēmumus mantošanas gadījumā.
- (25) Lai pārvarētu šīs tirgus nepilnības un nodrošinātu, ka MVU turpina pildīt savas funkcijas kā Savienības ekonomikas konkurētspējas pamats, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem vajadzīgs papildu atbalsts ar parāda un pašu kapitāla instrumentiem; šis atbalsts jāparedz ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu [...] ⁵² izveidotā fonda *InvestEU* MVU sadaļā. Aizdevumu garantiju mehānisms, kas izveidots saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1287/2013 ⁵³, ir pierādījis, ka tam ir pievienotā vērtība, un gaidāms, ka tam būs pozitīva ietekme uz vismaz 500 000 MVU; tā pēctecību nodrošinās mehānisms, kas tiks izveidots fonda *InvestEU* MVU sadaļā.
- (26) Programmas rīcībpolitikas mērķi tiks īstenoti arī, izmantojot finanšu instrumentus un budžeta garantiju, kas paredzēti fonda *InvestEU* MVU sadaļā. Tirgus neveiksmju vai suboptimālu ieguldījumu jomas situāciju risināšanai finansiālais atbalsts būtu jāizmanto samērīgi, un darbībām nevajadzētu dublēt vai izspiest no tirgus privāto finansējumu vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū. Darbībām vajadzētu būt ar uzskatāmu Eiropas pievienoto vērtību.
- (27) Programmai būtu jānodrošina iedarbīgs atbalsts MVU visā to dzīvesciklā. Tās pamatā vajadzētu būt unikālajām zināšanām un iegūtajām speciālajām zināšanām attiecībā uz MVU un rūpniecības nozarēm, kā arī lielajai pieredzei darbā ar Eiropas, nacionāla un reģionāla līmeņa ieinteresētajām personām. Šim atbalstam būtu jābalstās uz sekmīgo pieredzi, kas gūta Eiropas Biznesa atbalsta tīklā, kurš kā vienas pieturas aģentūra palīdz MVU vienotajā tirgū un ārpus tā uzlabot konkurētspēju un attīstīt uzņēmējdarbību. Šis tīkls plāno turpināt sniegt pakalpojumus citu Savienības programmu, piemēram, programmas “Apvārsnis 2020”, vārdā, izmantojot šo programmu finansiālos resursus. Par rīku, ar kura palīdzību jaunpienācēji uzņēmēji vai mērķtiecīgi topošie uzņēmēji varētu iegūt uzņēmējdarbības pieredzi no viņiem piemeklēta pieredzējuša uzņēmēja no citas valsts, tādējādi gūstot iespēju nostiprināt savas uzņēmējdarbības spējas, joprojām vajadzētu saglabāt arī jauno uzņēmēju mentorēšanas shēmu. Programmai būtu jācenšas vēl vairāk attīstīt un paplašināt savu ģeogrāfisko pārklājumu un tādējādi, attiecīgā

⁵² COM(2018) 439 galīgā redakcija.

⁵³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regula (ES) Nr. 1287/2013, ar ko izveido Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmu (*COSME*) (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1639/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 33. lpp.).

gadījumā papildinot citas Savienības iniciatīvas, uzņēmējiem plašākā klāstā piedāvāt piemērotu kontaktu iespējas.

- (28) Stratēģisks MVU konkurētspējas atbalsta un paplašināšanas instruments ir klasteri, jo tie piedāvā uzņēmējdarbībai labvēlīgu vidi. Lai paātrinātu MVU izaugsmi, kopīgajām klasteru iniciatīvām būtu jāsasniedz kritiskā masa. Savienojot specializētās ekosistēmas, klasteri mazajiem un vidējiem uzņēmumiem rada jaunas iespējas uzņēmējdarbībai un tos labāk iekļauj Eiropas un pasaules mēroga stratēģiskajās vērtībkēdēs. Atbalsts būtu jāpiešķir starpvalstu partnerību stratēģiju izstrādei un tādu kopīgu darbību īstenošanai, ko atbalsta Eiropas Klasteru kopdarbības programma (*ECCP*). Ilgtspējīga partnerību veidošana būtu jāveicina, turpinot finansēšanu, ja ir sasniegti starpposma mērķrādītāji attiecībā uz sniegumu un līdzdalību. Tiešais atbalsts MVU ar klasteru organizāciju starpniecību būtu jānovirza šādām vajadzībām: progresīvo tehnoloģiju, jaunu uzņēmējdarbības modeļu, mazoglekļa un resursu ziņā lietderīgāku risinājumu ieviešana, radošums un dizains, prasmju uzlabošana, talantu piesaiste, uzņēmējdarbības akcelerācija un internacionalizācija. Būtu jāpiesaista arī citi specializētie MVU atbalsta aktori, lai veicinātu rūpniecības pārveidi un pārdomātas specializācijas stratēģiju īstenošanu. Programmai tādējādi vajadzētu veicināt izaugsmi un veidot saiknes ar Savienības (digitālās) inovācijas centriem, kā arī ar kohēzijas politikas un “Apvārsnis Eiropa” ieguldījumiem. Būs iespējams izpētīt arī sinerģiju ar programmu *Erasmus*.
- (29) Radošums un inovācijas ir būtiski svarīgi Savienības rūpniecības vērtībkēžu konkurētspējai. Kā rūpniecības modernizācijas katalizatori tie veicina gudru, integrējošu un ilgtspējīgu izaugsmi. Tomēr to plašāka izmantošana MVU joprojām nav pietiekami liela. Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta mērķorientēti pasākumi, tīkli un partnerības, lai radošuma rosinātas inovācijas notiktu visos rūpniecības vērtībkēdes posmos.
- (30) Iekšējā tirgū svarīga nozīme ir Eiropas standartiem. Standarti ir ļoti svarīgi uzņēmumu (jo īpaši MVU) konkurētspējas nodrošināšanai. Tie ir arī būtisks instruments Savienības tiesību aktu un rīcībpolitikas atbalstam vairākās tādās nozīmīgās jomās kā enerģētika, klimata pārmaiņas, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, resursu ilgtspējīga izmantošana, inovācija, ražojumu drošums, patērētāju tiesību aizsardzība, darba ņēmēju drošība un darba apstākļi, iedzīvotāju novecošana, tādējādi pozitīvi ietekmējot sabiedrību kopumā.
- (31) Eiropas standartizācijas darbības reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1025/2012⁵⁴, un tās tiek īstenotas ar ilglaicīgu publiskā un privātā sektora partnerību, kas ir ļoti svarīgi, lai sasniegtu minētajā regulā izvirzītos, kā arī Savienības standartizācijas politiku vispārīgo un nozaru mērķus.
- (32) Iekšējā tirgus darbībai, rezultatīvai kapitāla tirgus darbībai, kā arī finanšu pakalpojumu integrēto tirgu īstenošanai kapitāla tirgus savienības kontekstā būtiski nepieciešams ir labi funkcionējošs kopīgs finanšu pārskatu satvars.
- (33) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002⁵⁵, Starptautiskie finanšu pārskatu standarti (SFPS), ko pieņēmusi Starptautisko Grāmatvedības standartu Padome, un saistītās interpretācijas, ko izdevusi SFPS interpretācijas komiteja, ir jāiestrādā Savienības tiesībās, lai tos piemērotu uzņēmumiem, kuru vērtspapīri Savienībā tiek kotēti

⁵⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 1025/2012 par Eiropas standartizāciju, ar ko groza Padomes Direktīvas 89/686/EEK un 93/15/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/9/EK, 94/25/EK, 95/16/EK, 97/23/EK, 98/34/EK, 2004/22/EK, 2007/23/EK, 2009/23/EK un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 87/95/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1673/2006/EK (OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp.).

⁵⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 19. jūlija Regula (EK) Nr. 1606/2002 par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu (OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.).

regulētā tirgū, ja vien SFPS atbilst minētajā regulā noteiktajiem kritērijiem, arī prasībai, ka pārskatiem ir jāsniedz paties un skaidrs priekšstats, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34/ES⁵⁶ 4. panta 3. punktā, un tiem jāsniedz labums Eiropas sabiedrības interesēm. Šādi starptautiski grāmatvedības standarti ir jāizstrādā, izmantojot caurredzamu un demokrātiski atbildīgu procesu. Tādēļ SFPS ir viens no nozīmīgākajiem elementiem iekšējā tirgus darbībā, un tātad Savienība ir tieši ieinteresēta nodrošināt, lai SFPS izstrādes un apstiprināšanas procesā tiktu iegūti tādi standarti, kas atbilst iekšējā tirgus tiesiskā satvara prasībām. Tādēļ ir svarīgi iedibināt attiecīgus SFPS fonda finansēšanas pasākumus.

- (34) Ņemot vērā Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēju grupas (*EFRAG*) nozīmi novērtēšanā par to, vai SFPS atbilst Savienības tiesību aktu prasībām un rīcībpolitikai, kā tas noteikts Regulā (EK) Nr. 1606/2002, Savienībai ir arī jānodrošina stabila *EFRAG* finansēšana un tādējādi jāpiešķir tai līdzekļi. *EFRAG* tehniskais darbs būtu jāorientē uz Komisijas tehnisku konsultēšanu par SFPS apstiprināšanu, kā arī uz pienācīgu līdzdalību šādu SFPS izstrādes procesā, un būtu jānodrošina, ka starptautisko standartu noteikšanas procesā tiek pienācīgi ņemtas vērā Savienības intereses. Šajās interesēs būtu jāietver jēdziens “prudenciāla pieeja”, jā saglabā prasība sniegt patiesu un skaidru priekšstatu, kā noteikts Direktīvā 2013/34/ES, un jā aizsargā Eiropas sabiedrības intereses, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 1606/2002, ņemot vērā SFPS ietekmi uz finanšu stabilitāti un ekonomiku. Lai korporatīvo pārskatu izstrādē veicinātu inovācijas un paraugprakses attīstību, Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēju grupā (*EFRAG*) būtu jāizveido arī Eiropas Korporatīvo pārskatu laboratorija. Šajā forumā uzņēmumi un ieguldītāji var dalīties ar paraugpraksi, it īpaši nefinanšu pārskatu un ilgtspējības pārskatu jomā.
- (35) Obligātās revīzijas jomā Pārraudzības grupa — starptautiska struktūra, kas atbildīga par Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (*IFAC*) pārvaldības reformas pārraudzību, — 2005. gadā izveidoja Sabiedrības interešu Uzraudzības padomi (*PIOB*). *PIOB* uzdevums ir pārraudzīt procesu, kura rezultātā tiek pieņemti starptautiskie revīzijas standarti (SRS), kā arī citas sabiedrisko interešu darbības, ko veic *IFAC*. Starptautiskos revīzijas standartus var pieņemt piemērošanai Savienībā jo īpaši ar nosacījumu, ka tie ir izstrādāti atbilstīgā procesā, ar publisku pārraudzību un pārredzamā veidā, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/43/EK⁵⁷ 26. pantā. Ņemot vērā SRS ieviešanu Savienībā un *PIOB* svarīgo uzdevumu nodrošināt šo standartu atbilstību Direktīvas 2006/43/EK prasībām, ir svarīgi nodrošināt attiecīgus *PIOB* finansēšanas pasākumus.
- (36) Savienība, atbalstot un papildinot dalībvalstu rīcībpolitikas tā, lai mēģinātu nodrošināt to, ka iedzīvotāji, darbdamies kā patērētāji, var visā pilnībā izmantot iekšējā tirgus priekšrocības, un, to darot, bauda pienācīgu ar konkrētu darbību palīdzību nodrošinātu drošību un juridisko un ekonomisko interešu aizsardzību, palīdz nodrošināt augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni un to, lai galvenā uzmanība iekšējā tirgū būtu pievērsta patērētājiem un viņu iespējām rīkoties kā pilntiesīgiem tirgus dalībniekiem. Savienībai ir arī jānodrošina, lai patērētāju un ražojumu drošuma tiesību akti visur tiktu pareizi un vienādi īstenoti un lai uzņēmumiem iekšējā tirgū būtu vienlīdzīgi apstākļi ar godīgu konkurenci. Turklāt ir nepieciešams sniegt patērētājiem vairāk rīcības iespēju, mudināt viņus veikt ilgtspējīgas izvēles un palīdzēt viņiem šo izvēļu veikšanā, tādējādi līdzdarbojoties tādas ilgtspējīgas, energoefektīvas, resursefektīvas ekonomikas veidošanā, kas būtu arī aprītes ekonomika.

⁵⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/34/ES par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

⁵⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 17. maija Direktīva 2006/43/EK, ar ko paredz gada pārskatu un konsolidēto pārskatu obligātās revīzijas, groza Padomes Direktīvu 78/660/EEK un Padomes Direktīvu 83/349/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 84/253/EEK (OV L 157, 9.6.2006., 87. lpp.).

- (37) Programmai būtu jātiecas palielināt patērētāju, uzņēmumu, pilsoniskās sabiedrības un varas iestāžu izpratni par Savienības tiesību aktiem patērētāju un drošuma jomā un dot patērētājiem un tos pārstāvošajām organizācijām iespējas rīkoties valstu un Savienības līmenī, proti, atbalstot Eiropas Patērētāju organizāciju (*BEUC*), kas ir sen izveidota un atzīta NVO, kura pārstāv patērētāju intereses saistībā ar visām attiecīgajām Savienības rīcībpolitikām, un Eiropas Apvienību patērētāju pārstāvības koordinēšanai standartizācijā (*ANEC*), kas pārstāv patērētāju intereses saistībā ar standartizācijas jautājumiem. Līdztekus īpaša uzmanība būtu jāpievērš jaunajām tirgus vajadzībām attiecībā uz ilgtspējīga patēriņa veicināšanu un mazaizsargātības novēršanu, kā arī ekonomikas digitalizācijas vai jaunu patēriņa modeļu un uzņēmējdarbības modeļu izraisītām problēmām. Programmai būtu jāatbalsta, ka tiek izstrādāta attiecīga informācija par tirgiem, rīcībpolitikas problēmjautājumiem, aktuālajiem jautājumiem un uzvedību, kā arī Savienības patēriņa tirgu rezultātu pārskatu publicēšana.
- (38) Programmai būtu jāatbalsta valstu kompetentās iestādes, tostarp tās, kas atbildīgas par ražojumu drošuma pārraudzību un sadarbojas jo īpaši bīstamām precēm paredzētajā Savienības ātrās brīdināšanas sistēmā. Tai arī būtu jāatbalsta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/95/EK⁵⁸ un Regulas (EK) Nr. 765/2008 izpilde attiecībā uz patērētāju tiesību aizsardzību un ražojumu drošumu, kā arī jāatbalsta Patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības tīkls un starptautiskā sadarbība starp attiecīgajām iestādēm trešās valstīs un Savienībā. Programmai būtu jātiecas visiem patērētājiem un tirgotājiem nodrošināt piekļuvi kvalitatīvai strīdu izšķiršanai ārpus tiesas kārtībā un strīdu izšķiršanai tiesīsaistē, kā arī informācijai par tiesiskās aizsardzības iespējām.
- (39) Eiropas Patērētāju centru tīkls palīdz patērētājiem gūt labumu no Savienības patērētāju tiesībām, tiešsaistē vai ceļojuma laikā pērkot preces un pakalpojumus, kas tiek piedāvāti pāri robežām iekšējā tirgū un Eiropas Ekonomikas zonā. 30 centrus apvienojošais tīkls, kuru jau vairāk nekā desmit gadus kopīgi finansē Savienības patērētāju tiesību aizsardzības programmas, ir apliecinājis savu pievienoto vērtību, nostiprinot patērētāju un tirgotāju uzticēšanos iekšējam tirgum. Šis tīkls saņem vairāk nekā 100 000 patērētāju pieprasījumu gadā un ar preses un tiešsaistes informatīvo pasākumu starpniecību uzrunā miljoniem iedzīvotāju. Tas ir viens no vērtīgākajiem iedzīvotāju atbalsta tīkliem Savienībā; lielākā daļa tā centru ir arī kontaktpunkti tādu iekšējā tirgus tiesību aktu jautājumos kā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK⁵⁹, un šā tīkla izvērtējumā ir uzsvērts, ka svarīgi ir turpināt tā darbību. Ir arī nodoms, ka tīkls izstrādās vienošanās par savstarpīgumu ar līdzīgām struktūrām trešās valstīs.
- (40) Savienības patērētāju un tirgvedības tiesību atbilstības pārbaude, ko Komisija veica 2017. gada maijā, atklāja nepieciešamību uzlabot noteikumu izpildes nodrošināšanu un atvieglot tiesisko aizsardzību gadījumos, kur patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu pārkāpumi kaitējuši patērētājiem. Tā rezultātā Komisija 2018. gada aprīlī pieņēma “Uz patērētājiem orientētu jauno kursu”, lai cita starpā nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret patērētājiem iekšējā tirgū attiecībā uz divējādas kvalitātes standartiem, panāktu stingrāku izpildes spēju dalībvalstīs, uzlabotu ražojumu drošumu, pastiprinātu starptautisko sadarbību un pavērtu jaunas iespējas tiesību aizsardzības jomā, jo īpaši izmantojot tiesīgo iestāžu pārstāvības prasības. Programmai vajadzētu būt vērstai uz to, lai atbalstītu patērētāju rīcībpolitiku ar šādiem pasākumiem: izpratnes uzlabošana, zināšanu palielināšana, darbības spējas veidošana, patērētāju organizāciju un patērētāju aizsardzības iestāžu apmaiņa ar paraugpraksi, kontaktu veidošana un tirgus

⁵⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 3. decembra Direktīva 2001/95/EK par produktu vispārēju drošību (OV L 11, 15.1.2002., 4. lpp.).

⁵⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīva 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.).

izpētes attīstība, iekšējā tirgus darbībai attiecībā uz patērētājiem veltīto pierādījumu bāzes stiprināšana, IT sistēmas un saziņas līdzekļi, u. c.

- (41) Iedzīvotājus jo īpaši ietekmē finanšu pakalpojumu tirgu darbība. Tirgi ir būtisks iekšējā tirgus elements, un tiem vajadzīga stabils regulējuma un uzraudzības satvars, kurš ne tikai nodrošina finansiālu stabilitāti un ilgtspējīgu ekonomiku, bet arī augstā līmenī aizsargā patērētājus un citus finanšu pakalpojumu galalietotājus, tostarp privātos ieguldītājus, noguldītājus, apdrošināšanas polises turētājus, pensiju fondu dalībniekus un labumguvējus, individuālos akcionārus, aizņēmējus un MVU. Ir svarīgi palielināt to spēju līdzdarboties finanšu nozares politikas veidošanā.
- (42) Tāpēc Programmai būtu jāturpina atbalstīt īpašās darbības, uz kurām attiecas Spēju veidošanas programma 2017.–2020. gadam, ar ko pastiprina patērētāju un citu finanšu pakalpojumu tiešo lietotāju iesaistīšanos Savienības rīcībpolitikas veidošanā, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2017/826⁶⁰, kura turpināja 2012.–2017. gada izmēģinājuma programmu un sagatavošanas darbību. Tas nepieciešams, lai rīcībpolitikas veidotājiem sagādātu tādu ieinteresēto personu viedokli, kas nav finanšu nozares profesionāļi, un nodrošinātu patērētāju un citu finanšu pakalpojumu tiešo lietotāju interešu labāku pārstāvību. Tam vajadzētu uzlabot finanšu pakalpojumu politiku, jo īpaši, pateicoties labākai sabiedrības izpratnei par to, kādas problēmas ir saistītas ar finanšu regulējumu, un uzlabotai finanšpratībai.
- (43) Pilotprojektā no 2012. līdz 2013. gadam un sagatavošanas darbībā no 2014. līdz 2016. gadam Komisija pēc ikgadēja atklāta uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus piešķir dotācijas divām organizācijām. Šīs divas organizācijas ir *Finance Watch*, kas ar Savienības dotācijām tika izveidota 2011. gadā saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem kā starptautiska bezpeļņas apvienība, un *Better Finance*, kas izveidojusies 2009. gadā aizsāktu procesu rezultātā, esošām Eiropas akcionāru apvienībām vairākkārt reorganizējoties un mainot zīmolvārdus. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/826 izveidotā spēju veidošanas programma šīs divas organizācijas norāda par vienīgajām labumguvējām. Tāpēc šīs organizācijas jāturpina līdzfinansēt no Programmas. Tomēr šī finansēšana būtu jāpārskata.
- (44) Lai iekšējais tirgus varētu efektīvi darboties, ar pārtikas piegādes ķēdes starpniecību nepieciešams nodrošināt augstu veselības aizsardzības līmeni. Droša un ilgtspējīga pārtikas piegādes ķēde ir sabiedrības un iekšējā tirgus priekšnoteikums. Pārrobežu veselības krīzes un ar pārtiku saistīta sabiedrības izbiļa gadījumi traucē iekšējā tirgus darbību, ierobežojot personu un preču apriti un traucējot ražošanu.
- (45) Savienības tiesību aktu vispārīgais mērķis attiecībā uz pārtikas piegādes ķēdi ir palīdzēt šajā ķēdē augstā līmenī nodrošināt cilvēka, dzīvnieku un augu veselību, atbalstīt dzīvnieku labturības standartu uzlabošanu, augstā līmenī aizsargāt patērētāju tiesības un nodrošināt to informētību un augstā līmenī aizsargāt vidi, tostarp saglabāt bioloģisko daudzveidību, turklāt gādājot par ilgtspējīgāku Eiropas pārtikas un barības ražošanu, visā Savienībā paaugstinot kvalitātes standartus, uzlabojot Savienības pārtikas un barības nozares konkurētspēju un veicinot darbvieta izveidi.
- (46) Ņemot vērā, ka ar augstu cilvēka, dzīvnieku un augu veselības līmeni pārtikas piegādes ķēdē saistītajām darbībām ir īpašs raksturs, šajā regulā jāparedz īpaši atbalsttiesīguma kritēriji dotāciju piešķiršanā un publiskā iepirkuma izmantošanā. Jo īpaši, atkāpjoties no Eiropas

⁶⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 17. maija Regula (ES) 2017/826, ar ko izveido Savienības programmu laikposmam no 2017. gada līdz 2020. gadam, lai atbalstītu īpašās darbības, ar kurām pastiprina patērētāju un citu finanšu pakalpojumu galalietotāju iesaistīšanos Savienības politikas veidošanā finanšu pakalpojumu jomā (OV L 129, 19.5.2017., 17. lpp.).

Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom)⁶¹ ("Finanšu regula"), un taisot izņēmumu tās principam par nepiemērošanu ar atpakaļejošu spēku, ārkārtas pasākumu steidzamības un neparedzamības dēļ šo pasākumu izmaksas būtu jāuzskata par attiecināmām izmaksām, un tajās būtu jāiekļauj arī izmaksas, kas radušās sakarā ar aizdomām par slimības sastopamību vai kaitīga organisma klātbūtni, ja vien minētā sastopamība vēlāk ir apstiprināta un paziņota Komisijai. Komisijai attiecīgas budžeta saistības būtu jāuzņemas un attiecināmo izdevumu maksājums jāveic pēc juridisko saistību parakstīšanas un pēc dalībvalstu iesniegto maksājuma pieteikumu novērtēšanas. Izmaksas arī būtu attiecināmas uz aizsardzības pasākumiem, kas veikti, ja, trešā valstī, dalībvalstī vai aizjūras zemēs un teritorijās esot sastopamām vai izvērsties noteiktām dzīvnieku slimībām un zoonozēm, ir radies tiešs apdraudējums Savienības veselības statusam, kā arī attiecināmas uz aizsardzības pasākumiem vai citām attiecīgām darbībām, kas veiktas, lai Savienībā atbalstītu augu veselības statusu;

- (47) Dalībvalstu veiktas oficiālas kontroles ir instruments, kas nepieciešams, lai verificētu un pārbaudītu attiecīgo Savienības prasību īstenošanu, ievērošanu un izpildīšanu. Lai pārtikas piegādes ķēdē cilvēkiem, dzīvniekiem un augiem varētu uzturēt augstu drošības līmeni, vienlaikus nodrošinot augsta līmeņa aizsardzību videi un dzīvnieku labturību, ir ļoti svarīgi, lai oficiālās kontroles sistēmas būtu rezultatīvas un efektīvas. Šādu kontroles pasākumu vajadzībām būtu jāatvēr Savienības finansiālais atbalsts. Konkrētāk, Savienības references laboratorijām vajadzētu būt tiesīgām uz finansiālu iemaksu, kas tām palīdzētu segt Komisijas apstiprinātu darba programmu īstenošanā radušās izmaksas. Turklāt oficiālo kontroļu rezultativitāte ir atkarīga arī no tā, vai kontroles iestāžu rīcībā ir labi apmācīts personāls, kam ir pienācīgas zināšanas par Savienības tiesību aktiem, tāpēc Savienībai būtu jāsniedz ieguldījums kompetento iestāžu organizētās mācībās un attiecīgās apmaiņas programmās.
- (48) Eiropai veltītai augsti kvalitatīvai statistikai, kas izstrādāta, sagatavota un izplatīta saskaņā ar Eiropas Statistikas programmu, ir būtiska nozīme uz faktiem balstītu lēmumu pieņemšanā; Eiropas statistikai vajadzētu būt laikus pieejamai un būtu jāpalīdz īstenot Savienības rīcībpolitikas, kas atspoguļotas Līgumā par Eiropas Savienības darbību, proti, pastiprināta un integrēta ekonomikas pārvaldība, sociālā, ekonomikas un teritoriālā kohēzija, ilgtspējīga attīstība, lauksaimniecības politika, Eiropas sociālā dimensija un globalizācija.
- (49) Eiropas statistikai ir būtiska nozīme Savienības lēmumu pieņemšanā, kā arī Savienības iniciatīvu snieguma un ietekmes novērtēšanā. Tādēļ būtu jānodrošina pastāvīga Eiropai veltītas statistikas sniegšana un attīstība, izmantojot Savienības mēroga pieeju un skatījumā raugoties tālāk par iekšējo tirgu, lai aptvertu visas Savienības darbības un rīcībpolitikas jomas, turklāt dodot iespēju uzņēmumiem un iedzīvotājiem pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus.
- (50) Ņemot vērā Eiropas Statistikas programmas horizontālo raksturu, uz to attiecas īpašas prasības, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 223/2009⁶² prasības, jo īpaši attiecībā uz statistikas principu ievērošanu, Eiropas statistikas sistēmas darbību un tās pārvaldību, tostarp lomu un uzdevumiem, kas uzticēti Eiropas statistikas sistēmas komitejai un Komisijai, statistikas darbību plānošanas izveidi un īstenošanu.
- (51) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 223/2009 Programma tikusi iesniegta iepriekšējai izskatīšanai Eiropas Statistikas sistēmas komitejā.

⁶¹ [tiks ievietots]

⁶² Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Regula (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1101/2008 par tādas statistikas informācijas nosūtīšanu Eiropas Kopienas Statistikas birojam, uz kuru attiecas konfidencialitāte, Padomes Regulu (EK) Nr. 322/97 par Kopienas statistiku un Padomes Lēmumu 89/382/EEK, Euratom, ar ko nodibina Eiropas Kopienas Statistikas programmu komiteju (OV L 87, 31.3.2009., 164. lpp.).

- (52) Savienība un dalībvalstis ir apņēmušās īstenot Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam. Sekmējot 2030. gada programmas sasniegšanu, Savienība un dalībvalstis veicinās spēcīgāku, ilgtspējīgāku, iekļaujošāku, drošāku un pārtikušāku Eiropu. Programmai būtu jāpalīdz īstenot 2030. gada programmu, tostarp līdzsvarojot ilgtspējīgas attīstības ekonomiskos, sociālos un vidiskos aspektus.
- (53) Ņemot vērā to, cik svarīgi pret klimata pārmaiņām cīnīties atbilstoši Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, Programmai būtu jāpalīdz klimata darbus maģistralizēt un sasniegt vispārēju mērķrādītāju, proti, 25 % no Savienības budžeta izdevumiem, kas paredzēti klimata mērķu sasniegšanai. Attiecīgās darbības tiks formulētas Programmas sagatavošanas un īstenošanas posmā un atkārtoti novērtētas attiecīgo izvērtēšanas un pārskatīšanas procesu gaitā.
- (54) Šajā regulā ir noteikts Programmas finansējums, un tas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucē summa tādā izpratnē, kā *[reference to be updated as appropriate according to the new inter-institutional agreement: point 17 of the Interinstitutional Agreement of 2 December 2013 between the European Parliament, the Council and the Commission on budgetary discipline, on cooperation in budgetary matters and on sound financial management⁶³]*.
- (55) Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu paredz, ka Programmas aptvertajās jomās norit sadarbība starp Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstīm, kuras ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībnieces, no otras puses. Būtu arī jāparedz, ka Programmā var piedalīties citas valstis, tostarp Savienības kaimiņvalstis un tādas valstis, kas ir iesniegušas pieteikumu kļūt par Savienības dalībvalstīm, kas ir kandidātvalstis vai kas pievienojas Savienībai. Turklāt saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par sadarbību statistikas jomā⁶⁴ Eiropas statistikas jomā Programmai vajadzētu būt atvērtaī Šveicei.
- (56) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties sadarbības ietvaros, kura izveidota saskaņā ar EEZ līgumu, kas paredz programmas īstenošanu, saskaņā ar minēto līgumu pieņemot attiecīgu lēmumu. Trešās valstis var piedalīties, arī pamatojoties uz citiem juridiskiem aktiem. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, lai atbildīgajam kredītrīkotājam, Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (OLAF) un Eiropas Revīzijas palātai piešķirtu tiesības un piekļuvi, kas tiem vajadzīgi pilnīgai savas attiecīgās kompetences īstenošanai.
- (57) Šai Programmai piemēro Finanšu regulu. Tajā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par dotācijām, godalgām, iepirkumiem.
- (58) Saskaņā ar iepriekšējām programmām un budžeta pozīcijām īstenošanās darbības ir apliecinājušas, ka ir piemērotas un būtu jā saglabā. Saskaņā ar Programmu ieviests jauno pasākumu mērķis ir jo īpaši nostiprināt labi funkcionējošu iekšējo tirgu. Lai Programmas izpildē nodrošinātu lielāku vienkāršību un elastību un tādējādi labāk sasniegtu tās mērķus, darbības būtu jādefinē tikai kopējo, vispārīgo kategoriju jomā. Programmā būtu jāiekļauj arī to indikatīvo aktivitāšu saraksts, kas attiecas uz konkrētiem mērķiem konkurētspējas jomā, vai īpašas darbības, kas izriet no regulatīvām prasībām, piemēram, standartizācijas, pārtikas piegādes ķēdes regulējuma un Eiropai veltītas statistikas jomā.

⁶³ Atsauce jāatjaunina: OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

Nolīgums pieejams šeit: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC.

⁶⁴ OV L 90, 28.3.2006., 2. lpp.

- (59) Ir nepieciešams konkrētizēt noteiktas to subjektu kategorijas, kuri ir tiesīgi saņemt finansējumu, kā arī subjektus, kuri būtu tiesīgi saņemt finansējumu bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus.
- (60) Ņemot vērā aizvien augošo pasaules ekonomikas savstarpējo atkarību, Programmai būtu jāturpina nodrošināt iespēju konkrētās darbībās iesaistīt ārējus ekspertus, piemēram, trešo valstu amatpersonas, starptautisku organizāciju pārstāvjus vai ekonomikas dalībniekus.
- (61) Ir nepieciešams norādīt īpašus kritērijus attiecībā uz līdzfinansēšanas noteikumiem un attiecināmajām izmaksām.
- (62) Lai ņemtu vērā Komisijas apņēmību, kas pausta tās 2010. gada 19. oktobra paziņojumā “Par ES budžeta pārskatīšanu”⁶⁵, un lai saskaņotu un vienkāršotu finansēšanas programmas, ja ar paredzētajām darbībām saskaņā ar Programmu iecerēts sasniegt mērķus, kas dažādiem finansēšanas instrumentiem ir kopīgi, resursi būtu jāizmanto kopīgi ar citiem Savienības finansēšanas instrumentiem, tomēr novēršot divkārtu finansēšanu.
- (63) Šai Programmai būtu jāveicina tas vispārējais atbalsts attālāko reģionu īpašajām vajadzībām un to integrācijai iekšējā tirgū, kuru nesen atkārtoti apstiprināja Komisijas paziņojums “Stiprāka un atjaunota stratēģiskā partnerība ar ES tālākajiem reģioniem”⁶⁶.
- (64) Programmai būtu jāveicina sinerģija, vienlaikus novēršot pārklāšanos ar saistītajām Savienības programmām un pasākumiem. Darbībām saskaņā ar Programmu būtu jāpapildina iekšējā tirgus atbalstam un uzlabošanai paredzētās muitas un *Fiscalis* programmas darbības, kas noteiktas ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ⁶⁷ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ⁶⁸.
- (65) Programmai būtu jāveicina sinerģija un papildināmības attiecībā uz MVU un uzņēmējdarbības atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ⁶⁹. Turklāt ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ⁷⁰ izveidotā fonda *InvestEU* MVU sadaļa garantēs parāda un pašu kapitāla atbalstu, lai uzlabotu MVU piekļuvi finansējumam un finansējuma pieejamību MVU. Programmai būtu arī jācenšas panākt sinerģiju ar Kosmosa programmu, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ⁷¹, lai MVU rosinātu gūt labumu no revolucionārām inovācijām un citiem risinājumiem, kas izstrādāti minētajās programmās.
- (66) Šai Programmai būtu jāveicina sinerģija ar programmu “Apvārsnis Eiropa”, kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. [...] ⁷² un kuras mērķis ir veicināt pētniecību un inovāciju. Tas jo īpaši attiecas uz papildināmību ar topošajām Eiropas Inovācijas padomes darbībām inovatīviem uzņēmumiem, kā arī uz atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem paredzētiem pakalpojumiem.
- (67) Programmai būtu jāveicina sinerģija un papildināmība attiecībā uz programmu “Digitālā Eiropa”, kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ⁷³ un kuras mērķis ir veicināt Savienības ekonomikas un publiskā sektora digitalizāciju.

⁶⁵ COM(2010) 700, galīgā redakcija, 2010. gada 19. oktobris.

⁶⁶ COM(2017) 623 galīgā redakcija.

⁶⁷ COM(2018) 442 galīgā redakcija.

⁶⁸ COM(2018) 443 galīgā redakcija.

⁶⁹ COM(2018) 372 galīgā redakcija.

⁷⁰ COM(2018) 439 galīgā redakcija.

⁷¹ COM(2018) 447 galīgā redakcija.

⁷² COM(2018) 435 galīgā redakcija.

⁷³ COM(2018) 434 galīgā redakcija.

- (68) Turklāt Programmai būtu arī jācenšas panākt sinerģiju ar Tiesiskuma, tiesību un vērtību fondu, kurš izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ⁷⁴ un kura mērķis ir atbalstīt Eiropas tiesiskuma telpas turpmāko attīstību attiecībā uz valstu tiesu sistēmu labu darbību, kas ir priekšnosacījums taisnīgai un izmaksu ziņā lietderīgai Eiropas ekonomikai.
- (69) Attiecībā uz darbaspēka un jaunatnes mobilitāti, kas ir būtiski svarīga labi funkcionējošam iekšējam tirgum, Programmai būtu jāveicina sinerģija ar *Erasmus* programmu, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ⁷⁵, Eiropas Savienības Solidaritātes fondu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ⁷⁶, un Eiropas Sociālo fondu Plus, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ⁷⁷.
- (70) Visbeidzot, tādus pārtikas piegādes ķēdes pasākumus, pkā veterināros un fitosanitāros pasākumus dzīvnieku un augu veselības krīžu gadījumā varētu papildināt ar tirgus intervenci no Savienības kopējās lauksaimniecības politikas programmas, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [...] ⁷⁸.
- (71) Attiecīgā gadījumā Programmas darbības būtu jāizmanto samērīgi, lai risinātu tirgus neveiksmes vai suboptimālas situācijas ieguldījumu jomā, darbībām nevajadzētu dublēt vai izspiest no tirgus privāto finansējumu, un tām jābūt ar uzskatāmu Eiropas pievienoto vērtību.
- (72) Komisijai būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras attiecībā uz tādu darba programmu pieņemšanu, ar kurām īsteno darbības, kas veicina cilvēku, dzīvnieku un augu augstu veselības līmeni pārtikas piegādes ķēdē. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ⁷⁹.
- (73) Finansēšanas veidi un īstenošanas metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizraugās, pēc to spējas sasniegt konkrētos darbību mērķus un sasniegt rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un sagaidāmo neatbilstības risku. Būtu arī jāapsver, vai neizmantojot vienreizējus maksājumus, vienotas likmes un vienības izmaksas, kā arī finansējumu, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punktā.
- (74) Lai nodrošinātu regulāru pārraudzību un pārskatu sniegšanu, jau pašā sākumā būtu jāizveido pienācīgs Programmas darbību un rezultātu pārraudzības satvars. Šādi pārraudzībai un pārskatu sniegšanai būtu jābalstās uz rādītājiem, novērtējot Programmā veikto darbību ietekmi salīdzinājumā ar iepriekš noteiktiem atskaites punktiem.
- (75) Saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu ⁸⁰, proti, tā 22. un 23. punktu, Programmu nepieciešams izvērtēt, pamatojoties uz informāciju, kas ievākta, izpildot noteiktas pārraudzības prasības, vienlaikus neradot pārmērīgu regulējumu un administratīvo slogu, jo īpaši dalībvalstīm. Šajās prasībās vajadzības gadījumā būtu jāiekļauj izmērāmi rādītāji, ko izmantot, izvērtējot Programmas ietekmi praksē.
- (76) To dzīvnieku slimību un zoonožu saraksts, kuras var pretendēt uz finansējumu uz ārkārtas pasākumu pamata un uz izskaušanas, kontroles un uzraudzības programmu pamata, būtu jāizveido, pamatojoties uz dzīvnieku slimībām, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes

⁷⁴ COM(2018) 375 galīgā redakcija.

⁷⁵ COM(2018) 367 galīgā redakcija.

⁷⁶ COM(2018) 322 *final*, 10. pants.

⁷⁷ COM(2018) 382 galīgā redakcija.

⁷⁸ COM(2018) 393 galīgā redakcija.

⁷⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁸⁰ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

Regulas (ES) 2016/429⁸¹ I daļas 2. nodaļā, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 2160/2003⁸² un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 999/2001⁸³.

- (77) Lai ņemtu vērā situācijas, ko izraisījušas dzīvnieku slimības, kuras būtiski ietekmē lopkopību vai lopkopības produktu tirdzniecību, cilvēkus apdraudošu zoonožu izplatīšanās vai jaunas zinātniskas norises vai epidemioloģisku notikumu gaitu, kā arī dzīvnieku slimības, kas var radīt jaunu apdraudējumu Savienībai, būtu jāpiešķir Komisijai pilnvaras saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību, proti, tā 290. pantu, pieņemot tiesību aktus attiecībā uz dzīvnieku slimību un zoonožu saraksta grozīšanu. Lai nodrošinātu, ka Programmas virzība uz tās mērķu sasniegšanu tiek rezultatīvi novērtēta, Komisijai būtu jāpiešķir pilnvaras saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību, proti, tā 290. pantu, pieņemot aktus, ar kuriem vajadzības gadījumā pārskata vai papildina rādītājus, pēc kuriem novērtē konkrēto mērķu sasniegšanu, un šo regulu papildina ar noteikumiem par pārraudzības un izvērtēšanas satvara izveidi. Ir īpaši svarīgi, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu attiecīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (78) Saskaņā ar *[reference to be updated as appropriate according to a new decision on OCTs: Padomes Lēmuma 2013/755/ES 94. pantu⁸⁴]* fiziskās personas un tiesību subjekti no aizjūras zemēm un teritorijām ir tiesīgi saņemt finansējumu, ja vien tiek ievēroti Programmas noteikumi un mērķi un iespējamie režīmi, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (79) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁸⁵, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2988/95⁸⁶, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁸⁷ un Padomes Regulu (ES) 2017/1939⁸⁸ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un — vajadzības gadījumā — administratīvus un finansiālus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt administratīvu izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana,

⁸¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 9. marta Regula (ES) 2016/429 par pārnēsājamām dzīvnieku slimībām un ar ko groza un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku veselības jomā ("Dzīvnieku veselības tiesību akts") (OV L 84, 31.3.2016., 1. lpp.).

⁸² Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 17. novembra Regula (EK) Nr. 2160/2003 par salmonellas un dažu citu pārtikā sastopamu zoonozes īpašu izraisītāju kontroli (OV L 325, 12.12.2003., 1. lpp.).

⁸³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Regula (EK) Nr. 999/2001, ar ko paredz noteikumus dažu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilaksei, kontrolei un apkarošanai (OV L 147, 31.5.2001., 1. lpp.).

⁸⁴ Padomes 2013. gada 25. novembra Lēmums 2013/755/ES par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

⁸⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. septembra Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁸⁶ Padomes 1995. gada 18. decembra Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

⁸⁷ Padomes 1996. gada 11. novembra Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

⁸⁸ Padomes 2017. gada 12. oktobra Regula (ES) 2017/1939, ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (EPPO) var izmeklēt un ierosināt kriminālvajāšanu par krāpšanu un citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finansiālās intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371⁸⁹. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, OLAF, EPPO un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.

- (80) Uz šo regulu attiecas horizontālie finanšu noteikumi, kurus pieņēmis Eiropas Parlaments un Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 322. pantu. Šie noteikumi ir noteikti Finanšu regulā un jo īpaši nosaka procedūru tādai budžeta izveidei un izpildei, kurā izmantotas dotācijas, iepirkumus, godalgas, netiešu izpildi, kā arī paredz finansiālo aktoru atbildības pārbaudes. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, attiecas arī uz Savienības budžeta aizsardzību gadījumos, kur dalībvalstīs pastāv vispārīgas nepilnības tiesiskuma jomā, jo tiesiskuma ievērošana ir būtisks priekšnoteikums pareizai finansiālai pārvaldībai un rezultatīvam Savienības finansējumam.
- (81) Personas datu apstrādi, kas saistībā ar šo regulu un dalībvalstu kompetento iestāžu uzraudzībā tiek veikta dalībvalstīs, reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679⁹⁰. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001⁹¹ reglamentē personas datu apstrādi, ko šīs regulas ietvaros un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja uzraudzībā veic Komisija. Jebkurai informācijas apmaiņai vai nodošanai, ko veic kompetentās iestādes, jāatbilst Regulas (ES) 2016/679 noteikumiem par personas datu nodošanu un jebkurai informācijas apmaiņai vai nodošanai, ko veic Komisija, jāatbilst Regulas (EK) Nr. 45/2001 noteikumiem par personas datu nodošanu.
- (82) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo tie ir saistīti ar pārrobežu jautājumiem, bet Savienības rīcības lielākā potenciāla dēļ minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (83) Programmai arī būtu jānodrošina labāka redzamība un saskaņotība Savienības iekšējā tirgū, lielāka uzņēmumu (tostarp MVU) konkurētspēja, kā arī jāveicina Eiropas statistikas darbības, kas vērstas uz Eiropas iedzīvotājiem, uzņēmumiem un pārvaldes iestādēm.
- (84) No 2021. gada 1. janvāra būtu jāatceļ Regula (ES) Nr. 99/2013, Regula (ES) Nr. 1287/2013, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 254/2014⁹², Eiropas Parlamenta un Padomes

⁸⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 5. jūlija Direktīva (ES) 2017/1371 par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

⁹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

⁹² Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Regula (ES) Nr. 254/2014 par daudzgadu patērētāju tiesību aizsardzības programmu no 2014. līdz 2020. gadam un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 1926/2006/EK (OV L 84, 20.3.2014., 42. lpp.).

Regula (ES) Nr. 258/2014⁹³, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 652/2014⁹⁴ un Regula (ES) 2017/826.

- (85) Ir lietderīgi nodrošināt netraucētu pāreju no programmām tādās jomās kā uzņēmumu un MVU konkurētspēja, patērētāju tiesību aizsardzība, finanšu pakalpojumu klienti un tiešie lietotāji, finanšu pakalpojumu politikas veidošana, pārtikas piegādes ķēde un Eiropas statistika, kas izveidotas ar Regulu (ES) Nr. 1287/2013, Regulu (ES) Nr. 254/2014, Regulu (ES) 2017/826, Regulu (ES) Nr. 258/2014, Regulu (ES) Nr. 652/2014, Regulu (ES) Nr. 99/2013 uz šo Programmu, jo īpaši attiecībā uz daudzgadu pasākumu turpināšanu un iepriekšējo programmu panākumu izvērtēšanu,

⁹³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Regula (ES) Nr. 258/2014, ar ko izveido Savienības programmu, lai atbalstītu īpašas darbības finanšu pārskatu un revīzijas jomā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam, un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 716/2009/EK (OV L 105, 8.4.2014., 1. lpp.).

⁹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regula (ES) Nr. 652/2014, ar ko paredz noteikumus tādu izdevumu pārvaldībai, kuri attiecas uz pārtikas apriti, dzīvnieku veselību un dzīvnieku labturību, augu veselību un augu reproduktīvo materiālu, un ar ko groza Padomes Direktīvas 98/56/EK, 2000/29/EK un 2008/90/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 178/2002, (EK) Nr. 882/2004 un (EK) Nr. 396/2005, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/128/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 un atceļ Padomes Lēmumus 66/399/EEK, 76/894/EEK un 2009/470/EK (OV L 189, 27.6.2014, 1. lpp.).

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Šī regula izveido programmu, kas paredz uzlabot iekšējā tirgus darbību un uzņēmumu, tostarp mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspēju un kas iedibina finansēšanas satvaru Eiropas statistikas izstrādei, sagatavošanai un izplatīšanai Regulas (EK) Nr. 223/2009 13. panta nozīmē ("Programma").

Regulā ir izklāstīti Programmas mērķi, budžets laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma forma un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) "finansējuma apvienošanas darbība" ir Savienības budžeta atbalstīta darbība, tostarp Finanšu regulas 2. panta 6. punktā minētā finansējuma apvienošanas mehānisma ietvaros, kura no Savienības budžeta finansēta neatmaksājama atbalsta formas un/vai finanšu instrumentus apvieno ar atmaksājama atbalsta formām no attīstības finansēšanas iestādēm vai citām publisko finanšu iestādēm, kā arī komerciālām finanšu iestādēm un ieguldītājiem;
- (2) "Eiropas statistika" ir statistika, kas izstrādāta, sagatavota un izplatīta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 223/2009;
- (3) "tiesību subjekts" ir jebkura fiziska persona vai juridiska persona, kas izveidota saskaņā ar valsts, Savienības vai starptautiskajiem tiesību aktiem un minētajos aktos par tādu ir atzīta, kam ir juridiskās personas statuss un kas, rīkodamās savā vārdā, var īstenot tiesības, un kam var būt saistoši pienākumi, vai jebkurš subjekts bez juridiskas personas statusa saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) ("Finanšu regula") 197. panta 2. punkta c) apakšpunktu;
- (4) "mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi" ir mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi saskaņā ar definīciju Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK⁹⁵, proti, tā 2003. gada 6. maija redakcijā;
- (5) "trešā valsts" ir valsts, kas nav Savienības locekle.

3. pants

Programmas mērķi

1. Programmas vispārīgie mērķi ir šādi:

⁹⁵ Komisijas 2003. gada 6. maija Ieteikums 2003/361/EK par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

- (a) uzlabot iekšējā tirgus darbību un jo īpaši aizsargāt iedzīvotājus, patērētājus un uzņēmumus, jo īpaši mikrouzņēmumus, mazos un vidējos uzņēmumus (MVU), un sniegt tiem rīcības iespējas, nodrošinot Savienības tiesību aktu izpildi, atvieglojot piekļuvi tirgum, nosakot standartus un veicinot cilvēku, dzīvnieku un augu veselību un dzīvnieku labturību; kā arī uzlabot sadarbību dalībvalstu kompetento iestāžu vidū un sadarbību starp šīm iestādēm, Komisiju un decentralizētajām Savienības aģentūrām;
- (b) sniegt kvalitatīvu, salīdzināmu un drošticamu Eiropai veltītu statistiku, uz kuru balstītos visu Savienības rīcībpolitiku izstrāde, pārraudzība un izvērtēšana, un palīdzēt rīcībpolitikas veidotājiem, uzņēmumiem, akadēmiskajām aprindām, iedzīvotājiem un plašsaziņas līdzekļiem pieņemt uz informētību balstītus lēmumus un aktīvi līdzdarboties demokrātiskajā procesā.

2. Programmas konkrētie mērķi ir šādi:

- (a) panākt iekšējā tirgus labāku darbību, atvieglināt šķēršļu novēršanu un likvidēšanu tādās jomās kā preču un pakalpojumu iekšējais tirgus, publiskais iepirkums, tirgus uzraudzība, kā arī uzņēmējdarbības tiesības, līgumtiesības un ārpuslīgumiskās tiesības, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana, brīva kapitāla aprīte, finanšu pakalpojumi, konkurences tiesības un arī pārvaldības instrumenti, un atbalstīt, ka minētajās jomās tiek izstrādāti, īstenoti un izpildīti Savienības tiesību akti;
- (b) uzlabot uzņēmumu konkurētspēju, īpašu uzmanību pievēršot MVU, un panākt papildināmību, paredzot pasākumus, kas nodrošina dažāda veida atbalstu MVU, piekļuvi tirgiem, tostarp MVU internacionalizāciju, MVU labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi, nozaru konkurētspēju, rūpniecības modernizāciju un uzņēmējdarbības veicināšanu;
- (c) nodrošināt sekmīgu iekšējā tirgus darbību, izmantojot standartizācijas procesus, kas:
 - i) dod iespēju finansēt Eiropas standartizāciju un iesaistītajām personām piedalīties Eiropas standartu izstrādē,
 - ii) atbalsta augsti kvalitatīvu starptautisko finanšu pārskatu un revīzijas standartu izstrādi, sekmē to integrāciju Savienības tiesību aktos, veicina inovāciju un paraugprakses izstrādi uzņēmumu pārskatos;
- (d) atbalstīt patērētāju intereses un nodrošināt augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību un ražojumu drošumu,
 - i) sniedzot patērētājiem, uzņēmumiem un pilsoniskajai sabiedrībai rīcības un izglītības iespējas un palīdzību; nodrošinot augsta līmeņa patērētāju aizsardzību, ilgtspējīgu patēriņu un ražojumu drošumu, jo īpaši atbalstot kompetentās izpildiestādes, patērētāju pārstāvju organizācijas un sadarbības darbības; gādājot, ka visiem patērētājiem ir piekļuve tiesiskajai aizsardzībai, un sniedzot pietiekamu informāciju par tirgiem un patērētājiem,
 - ii) stimulējot patērētāju, citu finanšu pakalpojumu tiešo lietotāju un pilsoniskās sabiedrības līdzdalību finanšu pakalpojumu politikas veidošanā; uzlabojot izpratni par finanšu nozari;
- (e) palīdzēt augstā līmenī nodrošināt cilvēka, dzīvnieku un augu veselību pārtikas piegādes ķēdē un ar to saistītās jomās, tostarp novēršot un izskaužot slimības un kaitīgos organismus un atbalstot dzīvnieku labturības uzlabošanu, kā arī ilgtspējīgu pārtikas ražošanu un patēriņu;
- (f) savlaicīgi, objektīvi un izmaksu ziņā lietderīgi sagatavot un izplatīt Eiropai veltītu augsti kvalitatīvu statistiku, šajā nolūkā izmantojot pilnveidotas partnerības Eiropas Statistikas

sistēmā, kas minēta Regulas (EK) Nr. 223/2009 4. pantā, un partnerības ar visām attiecīgajām ārējām personām, kā arī lietojot vairākus datu avotus, progresīvas datu analīzes metodes, viedās sistēmas un digitālās tehnoloģijas.

4. pants

Budžets

1. Finansējums Programmas īstenošanai laikposmā no 2021. gada līdz 2027. gadam pašreizējās cenās ir 4 088 580 000 EUR.
2. No 1. punktā minētās summas šādiem mērķiem iedala šādas indikatīvas summas:
 - (a) 1 000 000 000 EUR mērķim, kas norādīts 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā;
 - (b) 188 000 000 EUR mērķim, kas norādīts 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta i) punktā;
 - (c) 1 680 000 000 EUR mērķim, kas norādīts 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā;
 - (d) 552 000 000 EUR mērķim, kas norādīts 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā.
3. Šā panta 1. punktā minēto summu var izmantot tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga Programmas īstenošanai, jo īpaši attiecībā uz sagatavošanas, pārraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, attiecībā uz tādu informācijas tehnoloģiju tīklu lietošanu, kuri orientēti uz informācijas apstrādi un apmaiņu, kā arī korporatīvo informācijas tehnoloģiju rīku lietošanu un izstrādi.
4. Attiecībā uz mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā, budžeta saistības, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.
5. Atkāpjoties no Finanšu regulas 111. panta 2. punkta, budžeta saistības attiecībā uz dotāciju, ko piešķir veterinārajiem un fitosanitārajiem ārkārtas pasākumiem saskaņā ar konkrēto mērķi, kas minēts šīs regulas 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā, Komisija uzņemas pēc dalībvalstu iesniegto maksājumu pieteikumu novērtēšanas.
6. Pēc dalībvalstu pieprasījuma uz Programmu var pārnest resursus, kas tām iedalīti uz dalītas pārvaldības pamata. Komisija minētos resursus apgūst tieši saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu vai netieši saskaņā ar minētā punkta c) apakšpunktu. Ja iespējams, minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.

5. pants

Programmas asociētās trešās valstis

Programmā var piedalīties šādas trešās valstis:

- (a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekles, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, — saskaņā ar nosacījumiem, kuri noteikti EEZ nolīgumā;
- (b) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis — saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;
- (c) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, — saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;

- (d) trešās valstis, — saskaņā ar nosacījumiem, kuri izklāstīti īpašā nolīgumā, kas attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā, ja vien šis nolīgums:
- i) nodrošina taisnīgu līdzsvaru attiecībā uz Savienības programmās līdzdalīgās trešās valsts iemaksām un ieguvumiem;
 - ii) nosaka nosacījumus par dalību programmās, arī par to, kā aprēķina finansiālās iemaksas dažādajās programmās un programmu administratīvās izmaksas;
 - iii) trešajai valstij nepiešķir pilnvaras par šo programmu pieņemt lēmumus;
 - iv) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finansiālās intereses.

Šā panta ii) punktā minētās iemaksas veido piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Finanšu regulas [21. panta 5. punktu].

6. pants

ES finansējuma apgūšana un forma

1. Programmu īsteno atbilstoši tiešas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu vai atbilstoši netiešas pārvaldības principam kopā ar struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
2. Programmas sniegtais finansējums var būt jebkurā Finanšu regulā noteiktajā formā, jo īpaši kā dotācijas, godalgas un iepirkumi. Tajā var būt paredzēts arī finansējums finanšu instrumentu formā finansējuma apvienošanas darbībās.
3. Risku, kas saistīts ar līdzekļu atgūšanu no saņēmējiem, var segt ar iemaksām savstarpējās apdrošināšanas mehānismā, un tās tiek uzskatītas par pietiekamu garantiju saskaņā ar Finanšu regulu. Piemēro Regulas XXX [kas nomaina Regulu par garantiju fondu] [X. pantā] paredzētos noteikumus⁹⁶.

II NODAĻA

DOTĀCIJAS

7. pants

Dotācijas

Dotācijas saskaņā ar Programmu piešķir un pārvalda saskaņā ar Finanšu regulas VIII sadaļu.

8. pants

Attiecināmās darbības

1. Uz finansējumu var pretendēt vienīgi darbības, kas īsteno 3. pantā minētos mērķus.
2. Jo īpaši var pretendēt šādas darbības, kas īsteno 3. pantā minētos mērķus:
 - (a) tādu piemērotu apstākļu radīšana, lai nodrošinātu rīcības iespējas visiem iekšējā tirgus aktoriem, tostarp uzņēmumiem, iedzīvotājiem un patērētājiem, pilsoniskajai sabiedrībai

⁹⁶ [tiks ievietots]

un publiskajām iestādēm, izmantojot caurredzamu informāciju un izpratnes veidošanas kampaņas, paraugprakses apmaiņu, labas prakses veicināšanu, apmaiņu ar pieredzi un speciālajām zināšanām, to izplatīšanu, kā arī apmācības organizēšanu;

- (b) tādu mehānismu nodrošināšana iedzīvotājiem, patērētājiem, tiešajiem lietotājiem, pilsoniskajai sabiedrībai un Savienības uzņēmumu pārstāvjiem, kas sekmētu politiskās diskusijas, rīcībpolitikas un lēmumu pieņemšanas procesu, jo īpaši atbalstot pārstāvības organizāciju darbību valsts un Savienības līmenī;
- (c) spēju veidošana, kopīgu darbību atvieglināšana un koordinācija dalībvalstu vidū, dalībvalstu kompetento iestāžu vidū, kā arī dalībvalstu kompetento iestāžu un Komisijas, decentralizēto Savienības aģentūru un trešo valstu iestāžu vidū;
- (d) atbalsts Savienības tiesiskā satvara rezultatīvai izpildei un modernizēšanai, kā arī tā ātrai pielāgošanai pastāvīgi mainīgajai videi, tostarp veicot datu vākšanu un analīzes; pētījumi, izvērtējumi un rīcībpolitikas ieteikumi; demonstrējumu pasākumu un pilotprojektu organizēšana; komunikācijas pasākumi; īpašu IT rīku izstrāde, kas nodrošina iekšējā tirgus caurredzamu un efektīvu darbību.

3. Uz finansējumu var pretendēt šādas darbības, kas īsteno 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi:

- (a) sniegt dažāda veida atbalstu MVU;
- (b) atvieglināt MVU piekļuvi tirgiem, atbalstīt tos globālu un sabiedrisku problēmjaudājumu risināšanā un uzņēmējdarbības internacionalizācijā, kā arī stiprināt Savienības rūpniecības vadošo lomu pasaules mēroga vērtībķēdēs, tostarp Eiropas Biznesa atbalsta tīklā;
- (c) pievērsties tirgus šķēršļu un administratīvā sloga problēmjaudājumu risināšanai un radīt labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi, kas MVU dotu iespēju izmantot iekšējā tirgus priekšrocības;
- (d) atvieglināt uzņēmumu izaugsmi, tostarp prasmju attīstīšanu, un rūpniecisko pārveidi ražošanas un pakalpojumu nozarēs;
- (e) atbalstīt uzņēmumu konkurētspēju un visas ekonomikas nozares, atbalstīt MVU inovāciju ieviešanā un kopdarbībā dažādos vērtībķēdes posmos, stratēģiski savienojot ekosistēmas un klasterus, tostarp Kopīgo klasteru iniciatīvu;
- (f) stimulēt uzņēmējdarbības garu un uzņēmējdarbības kultūru, tostarp jaunajiem uzņēmējiem paredzēto mentorēšanas shēmu, un atbalstīt jaunuzņēmumus, uzņēmējdarbības ilgtspēju un augošus uzņēmumus.

4. Uz finansējumu var pretendēt Regulas (ES) Nr. 1025/2012 15. un 16. pantā aprakstītās darbības un darbības, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi.

5. Uz finansējumu var pretendēt darbības, kas sniedz atbalstu aktivitātēm, kuru mērķis ir izstrādāt, piemērot, novērtēt un pārraudzīt starptautiskos standartus finanšu pārskatu un revīzijas jomā, kā arī pārraudzīt šo jomu standartizācijas procesus un īstenot 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta ii) punktā minēto konkrēto mērķi.

6. Uz finansējumu var pretendēt I pielikumā minētās darbības, kas īsteno 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi.

7. Uz finansējumu var pretendēt II pielikumā minētās darbības, kas īsteno 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi.

9. pants

Atbalsttiesīgie subjekti

1. Papildus Finanšu regulas 197. pantā noteiktajiem kritērijiem piemēro šā panta 2. līdz 7. punktā noteiktos attiecināmības kritērijus.
2. Papildus 3. līdz 7. punktā noteiktajiem attiecināmības nosacījumiem saskaņā ar Programmu atbalsttiesīgi ir šādi subjekti:
 - (a) tiesību subjekti, kas veic uzņēmējdarbību kādā no šādām valstīm:
 - i) dalībvalsts vai aizjūras zeme vai teritorija, kas ar to ir saistīta;
 - ii) Programmas asociētā trešā valsts saskaņā ar 5. pantu;
 - (b) jebkurš tiesību subjekts, kas izveidots saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, vai jebkura starptautiska organizācija;
 - (c) tiesību subjekti, kas veic uzņēmējdarbību trešā valstī, kura nav Programmas asociētā valsts, izņēmuma kārtā ir tiesīgi piedalīties programmā, ja vien darbība tiecas sasniegt Savienības mērķus un ja vien ārpus Savienības veiktās darbības sekmē dalībvalstu teritorijās, uz kurām attiecas Līgumi, veiktu intervenču rezultativitāti.
3. Tiesību subjekti, kas uzņēmējdarbību veic trešā valstī, kura nav Programmas asociētā valsts, drīkst piedalīties šādās darbībās:
 - (a) darbībās, kas īsteno 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi;
 - (b) darbībās, kas atbalsta patērētāju tiesību aizsardzību, īstenojot 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi.

Subjekti, kas piedalās a) un b) apakšpunktā minētajās darbībās, nav tiesīgi saņemt Savienības finanšu maksājumus, izņemot gadījumos, kad tas ir būtiski nepieciešams no Programmas īstenošanas viedokļa, jo īpaši attiecībā uz Savienības uzņēmumu konkurētspēju un piekļuvi tirgiem vai attiecībā uz Savienībā pastāvīgi dzīvojošu patērētāju aizsardzību. Šis izņēmums neattiecas uz peļņu gūstošiem subjektiem.
4. Attiecībā uz darbībām, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi, atbalsttiesīgi ir Regulas (ES) Nr. 1025/2012 15. un 16. pantā norādītie subjekti.
5. Attiecībā uz darbībām, kas atbalsta patērētāju tiesību aizsardzību, īstenojot 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi, un kas ir saistītas ar Eiropas Patērētāju centru tīklu, atbalsttiesīgas ir šādas struktūras:
 - (a) struktūra, kuru iecēlusi kāda no dalībvalstīm vai kāda no trešām valstīm, kas minēta 5. pantā, un kura ir bezpeļņas struktūra, kas izraudzīta, ievērojot caurredzamu procedūru;
 - (b) publiska struktūra.
6. Trešās valstis, kuras ir Programmas asociētās valstis, vai trešās valstis, kuras nav Programmas asociētās valstis, ir tiesīgas piedalīties šādās darbībās, kas īsteno 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi:
 - (a) aizsardzības pasākumi, kuri jāveic, ja, trešās valsts vai dalībvalsts teritorijā esot sastopamai vai izvēršoties kādai no III pielikuma sarakstā norādītajām dzīvnieku slimībām un zoonozēm vai augiem kaitīgajiem organismiem, kas norādīti 16. pantā minētās darba programmas sarakstā, var rasties tiešs apdraudējums Savienības veselības statusam;

- (b) aizsardzības pasākumi vai citas attiecīgas darbības, kas veiktas, lai atbalstītu augu veselības statusu Savienībā.

Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 20. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu III pielikumu, ja tas nepieciešams, ņemot vērā situācijas, kas radušās sakarā ar dzīvnieku slimībām, kas būtiski ietekmē lopkopību vai lopkopības ražojumu tirdzniecību, ņemot vērā cilvēkus apdraudošu zoonožu izplatīšanos vai jaunas zinātniskas vai epidemioloģiskas norises, kā arī dzīvnieku slimības, kas var radīt jaunu apdraudējumu Savienībai.

Ja vien dzīvnieku slimībām un augiem kaitīgajiem organismiem nav būtiskas ietekmes uz Savienību, neasociētajām valstīm principā būtu jāfinansē sava daļība a) un b) apakšpunktā minētajās darbībās.

- 7. Attiecībā uz darbībām, kas īsteno 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, atbalsttiesīgi ir šādi tiesību subjekti:
 - (a) valstu statistikas institūti un citas valstu iestādes, kā tas minēts Regulas (EK) Nr. 223/2009 5. panta 2. punktā;
 - (b) attiecībā uz darbībām, kas atbalsta kopdarbības tīklus, — citas struktūras, kas darbojas statistikas jomā un kas nav šā punkta a) apakšpunktā minētās iestādes;
 - (c) bezpeļņas subjekti, kas ir neatkarīgi no nozares, komerciālām un uzņēmējdarbības vai citām pretrunīgām interesēm un kas par galvenajiem mērķiem un darbībām noteikuši Regulas (EK) Nr. 223/2009 11. pantā minētā Eiropas Statistikas prakses kodeksa īstenošanas veicināšanu un atbalstīšanu un jaunu Eiropai veltītas statistikas sagatavošanas metožu īstenošanu, kuru mērķis ir efektivizācija un kvalitātes uzlabojumi Savienības līmenī.

10. pants

Izraudzītie labumguvēji

Neizsludinot uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, dotācijas saskaņā ar Programmu drīkst piešķirt šādiem subjektiem:

- (a) attiecībā uz tirgus uzraudzības jomas darbībām, kuras īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, dalībvalstu tirgus uzraudzības iestādes, kas minētas Regulas (EK) Nr. 765/2008 17. pantā un [Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko paredz noteikumus un procedūras attiecībā uz Savienības saskaņošanas tiesību aktu par produktiem atbilstību un izpildi]⁹⁷ 11. pantā;
- (b) attiecībā uz akreditācijas un tirgus uzraudzības jomas darbībām, kuras īsteno konkrēto mērķi, kas minēts šīs regulas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā, struktūra, kas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu atzīta Regulas (EK) Nr. 765/2008 32. pantā minēto darbību veikšanai;
- (c) attiecībā uz darbībām, kas īsteno 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi, Regulas (ES) Nr. 1025/2012 17. pantā minētie subjekti;

⁹⁷ COM(2017) 795 galīgā redakcija.

- (d) attiecībā uz darbībām, kas īsteno 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta ii) punktā minēto konkrēto mērķi, Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēja grupa (*EFRAG*), Starptautiskais finanšu pārskatu standartu fonds un Sabiedrības interešu uzraudzības padome (*PIOB*);
- (e) attiecībā uz darbībām, kas īsteno 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta i) punktā minēto konkrēto mērķi attiecībā uz patērētāju interešu pārstāvību Savienības līmenī, Eiropas Patērētāju organizācija (*BEUC*) un Eiropas Asociācija patērētāju pārstāvības koordinācijai standartizācijā (*ANEC*), ja vien tām nav konfliktējošu interešu un ja vien tās ar savu dalībnieku starpniecību pārstāv Savienības patērētāju intereses vismaz divās trešdaļās dalībvalstu;
- (f) attiecībā uz darbībām, kas īsteno 3. panta 2. punkta d) apakšpunkta ii) punktā minēto konkrēto mērķi, *Finance Watch* un *Better Finance*, ja ir izpildīti šādi nosacījumi, kas jānovērtē katru gadu:
 - i) subjekti joprojām ir nevalstiskas bezpeļņas organizācijas, kuras nav atkarīgas no rūpnieciskām darbībām, komerciālām darbībām vai uzņēmējdarbības;
 - ii) tiem nav interešu konflikta, un tie ar savu dalībnieku starpniecību pārstāv Savienības patērētāju un citu tiešo lietotāju intereses finanšu pakalpojumu jomā;
- (g) attiecībā uz darbībām, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi:
 - i) dalībvalstu kompetentās iestādes un ar tām saistītie subjekti, Eiropas Savienības references laboratorijas un Eiropas Savienības references centri, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/625⁹⁸ 92., 95. un 97. pantā, un starptautiskās organizācijas;
 - ii) tikai attiecībā uz darbībām, kas aprakstītas šīs regulas 9. panta 6. punkta a) un b) apakšpunktā, trešās valstis, kuras ir vai nav Programmas asociētās valstis;
- (h) attiecībā uz darbībām, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, valstu statistikas iestādes un citas valsts iestādes, kas minētas Regulas (EK) Nr. 223/2009 5. panta 2. punktā.

11. pants

Izvērtēšanas un piešķiršanas kritēriji

Izvērtēšanas komiteju vai komitejas 3. panta 2. punktā minētā konkrētā mērķa vai konkrēto mērķu īstenošanai var pilnīgi vai daļēji veidot no ārējiem ekspertiem.

⁹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 15. marta Regula (ES) 2017/625 par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (Oficiālo kontroļu regula) (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

12. pants

Līdzfinansēšanas noteikumi

1. Darbībām, kas attiecībā uz dalībvalstu tirgus uzraudzības iestādēm un Programmas asociētajām trešām valstīm un attiecībā uz Savienības testēšanas iestādēm, kas minētas [Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko paredz noteikumus un procedūras attiecībā uz Savienības saskaņošanas tiesību aktu par produktiem atbilstību un izpildi] 20. pantā īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, Programma var finansēt līdz 100 % no darbības attiecināmajām izmaksām, ja vien netiek pārkāpts Finanšu regulā definētais līdzfinansēšanas princips.
2. Attiecībā uz dotācijām, ko piešķir Sabiedrības interešu uzraudzības padomei (*PIOB*), lai īstenotu 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta ii) daļā minēto konkrēto mērķi, ja Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (*IFAC*) finansējums attiecīgajā gadā pārsniedz divas trešdaļas no gada kopējā finansējuma, gada iemaksas šajā gadā nepārsniedz maksimālo summu, kas noteikta 16. pantā minētajā darba programmā.
3. Attiecībā uz darbībām, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, Programma var finansēt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, ja vien netiek pārkāpts Finanšu regulas 190. pantā noteiktais līdzfinansēšanas princips.
4. Attiecībā uz darbībām, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, Programma var finansēt līdz 95 % no darbību attiecināmajām izmaksām, lai atbalstītu kopdarbības tīklus, kas minēti Regulas (EK) Nr. 223/2009 15. pantā.

13. pants

Attiecināmās izmaksas

Papildus Finanšu regulas 186. pantā noteiktajiem kritērijiem, attiecībā uz darbībām, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, piemēro šādus izmaksu attiecināmības kritērijus:

- (a) kā minēts Finanšu regulas 193. panta 2. punkta b) apakšpunktā, izmaksas ir attiecināmas pirms darbības sākuma dienas;
- (b) šādas izmaksas var būt attiecināmas arī tad, ja tiek veikti pasākumi attiecībā uz aizdomām par slimības sastopamību vai kaitīgā organisma klātbūtni, ja vien šī sastopamība vai klātbūtne pēc tam tiek apstiprināta.

Pirmās daļas a) punktā minētās izmaksas ir attiecināmas no dienas, kad Komisijai paziņots par slimības sastopamību vai kaitīgā organisma klātbūtni.

14. pants

Kumulatīvs, papildinošs un kombinēts finansējums

1. Darbība, kurai no citas Savienības programmas piešķirta iemaksa, var saņemt iemaksu arī šajā Programmā, ja vien iemaksa nesedz tās pašas izmaksas. Katras iemaksu piešķirējas Savienības programmas noteikumus piemēro attiecīgajam pasākumam. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un dažādu Savienības programmu atbalstu var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.

2. Darbības, kurām piešķirts Izcilības zīmoga sertifikāts vai kuras atbilst šādiem kumulatīviem, salīdzinošiem nosacījumiem:
 - (a) ir novērtētas Programmas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus;
 - (b) atbilst minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus kvalitātes prasību minimumam;
 - (c) budžeta ierobežojumu dēļ tās nedrīkst finansēt uz minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus pamata;var saskaņā ar Regulas (ES) XX [Kopīgo noteikumu regula] [67]. panta 5. punktu un [8.] pantu vai Regulu (ES) XX [Finanšu, pārvaldības un kopējās lauksaimniecības politikas pārraudzība] saņemt atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda Plus vai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, ja vien šādas darbības atbilst attiecīgās programmas mērķiem. Piemēro atbalsta sniedzēja fonda noteikumus.
3. Darbībai drīkst piešķirt atbalstu no vienas vai vairākām Savienības programmām. Šādos gadījumos maksājuma pieteikumā deklarētie izdevumi netiek deklarēti maksājuma pieteikumā citai programmai.
4. Maksājuma pieteikumā iekļaujamo izdevumu summu katrai attiecīgajai programmai var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentu, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi.

III NODAĻA

FINANSĒJUMA APVIENOŠANAS DARBĪBAS

15. pants

Finansējuma apvienošanas darbības

Finansējuma apvienošanas darbības, par kurām nolemts saskaņā ar Programmu, īsteno atbilstoši [InvestEU regulai] un Finanšu regulas X sadaļai.

IV NODAĻA

PLĀNOŠANA, PĀRRAUDZĪBA, ĪSTENOŠANA UN KONTROLE

16. pants

Programmas īstenošana

1. Programmu īsteno ar darba programmām, kas minētas Finanšu regulas 110. pantā. Darba programmās attiecīgā gadījumā norāda kopējo summu, kas atvēlēta finansējuma apvienošanas darbībām.
2. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem darba programmas, kas īsteno 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā noteikto konkrēto mērķi, kas izklāstīts I pielikumā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 21. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, šīs regulas II pielikumā izklāstītās darbības, kas īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, īsteno saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 223/2009 14. un 17. pantu.

17. pants

Pārraudzība un pārskatu sniegšana

1. Regulas IV pielikumā ir noteikti rādītāji, ar kuriem ziņo par Programmas virzību uz 3. panta 2. punktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Lai nodrošinātu, ka tiek rezultatīvi novērtēta Programmas virzība uz tās mērķu sasniegšanu, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 20. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem pārskata vai papildina IV pielikumā minētos rādītājus, ja tas uzskatāms par vajadzīgu, un šo regulu papildina ar noteikumiem par pārraudzības un izvērtēšanas satvara izveidi.
3. Snieguma pārskatu sniegšanas sistēma nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu pārraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, rezultatīvi un savlaicīgi. Šim nolūkam Savienības līdzekļu saņēmējiem un attiecīgā gadījumā dalībvalstīm nosaka samērīgas pārskatu sniegšanas prasības.

18. pants

Izvērtēšana

1. Izvērtēšanu veic laikus, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lemlšanas procesā.
2. Programmas starpposma izvērtēšanu veic, tiklīdz par Programmas īstenošanu ir pieejama pietiekama informācija, bet ne vēlāk kā pēc četriem gadiem kopš Programmas īstenošanas sākuma.
3. Attiecībā uz darbībām, kas īsteno 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta ii) punktā minēto konkrēto mērķi, Komisija sagatavo gada pārskatu par Starptautiskā finanšu pārskatu standartu fonda darbību saistībā ar starptautisko finanšu pārskatu standartu, *PIOB* un *EFRAG* izstrādi. Pārskatu Komisija nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei.
4. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 223/2009 13. pantu, pirms Komisija pieņem un iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei to izvērtējumu daļu, kas attiecas uz darbībām, kuras īsteno šīs regulas 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, Komisija par to apspriežas ar Eiropas Statistikas sistēmas komiteju.
5. Programmas īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā pēc četriem gadiem no 1. pantā norādītā termiņa, Komisija veic Programmas galīgo izvērtēšanu.
6. Šīs izvērtēšanas rezultātus kopā ar saviem apsvērumiem Komisija paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

19. pants

Savienības finansiālo interešu aizsardzība

Ja trešā valsts Programmā piedalās, pamatojoties uz lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar starptautisku nolīgumu, vai uz kādu citu juridisku aktu, šī trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un Eiropas Revīzijas palāta varētu pilnīgi īstenot savu attiecīgo kompetenci. *OLAF* gadījumā šīs tiesības ietver tiesības veikt

izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, kā paredzēts Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic *OLAF*.

20. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 19. panta 9. un 17. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2028. gada 31. decembrim.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 9. un 17. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 9. un 17. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

21. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgā komiteja, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 178/2002⁹⁹ 58. pantu. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
Ja komitejas atzinums ir jāsāņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz, nepanākot rezultātu, ja atzinuma sniegšanas termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai to pieprasa komitejas locekļi ar vienkāršu balsu vairākumu.

⁹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 031, 1.2.2002., 1. lpp.).

V NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

22. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības finansējuma saņēmēji atzīst Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā redzamību (jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
2. Saistībā ar Programmu, tās darbībām un rezultātiem Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus. Programmai iedalītie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 3. pantā minētajiem mērķiem.
3. Komisija (*EUROSTAT*) informācijas un komunikācijas pasākumus, kas attiecas uz 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā minētā konkrētā mērķa īstenošanu, tā darbībām un rezultātiem, īsteno tad, ja tie attiecas uz Eiropas statistikas izstrādi, sagatavošanu un izplatīšanu saskaņā ar Regulā (EK) Nr. 223/2009 noteiktajiem statistikas principiem.

23. pants

Atcelšana

Regulas (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014, (ES) Nr. 258/2014, (ES) Nr. 652/2014 un (ES) 2017/826 no 2021. gada 1. janvāra atceļ.

24. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neietekmē attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu — līdz to slēgšanai — saskaņā ar Regulām (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014, (ES) Nr. 258/2014, (ES) Nr. 652/2014 un (ES) 2017/826, ko attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to noslēgumam.
2. No Programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp Programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar iepriekšējām programmām, kas izveidotas ar 1. punkta sarakstā norādītajiem tiesību aktiem.
3. Lai varētu pārvaldīt darbības, kuras nav pabeigtas līdz 2027. gada 31. decembrim, apropriācijas 4. panta 3. punktā paredzēto izmaksu segšanai budžetā vajadzības gadījumā var iekļaut arī pēc 2027. gada.

25. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2021. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.
Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

- 1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums
- 1.2. Attiecīgā(-s) rīcībpolitikas joma(-s) (*programmu kopums*)
- 1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība
- 1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums
- 1.5. Ilgums un finansiālā ietekme
- 1.6. Paredzētie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

- 2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi
- 2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma
- 2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

- 3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas
- 3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem
 - 3.2.1. *Uz izdevumiem paredzamās ietekmes kopsavilkums*
 - 3.2.2. *Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām*
 - 3.2.3. *Trešo personu iemaksas*
- 3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko izveido Vienotā tirgus, uzņēmumu, tostarp mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspējas un Eiropas statistikas programmu laikposmam no 2021. gada līdz 2027. gadam un atceļ Regulu (ES) Nr. 99/2013, Regulu (ES) Nr. 1287/2013, Regulu (ES) Nr. 254/2014, Regulu (ES) Nr. 258/2014, Regulu (ES) Nr. 652/2014 un Regulu (ES) 2017/826

1.2. Attiecīgā(-s) rīcībpolitikas joma(-s) (*programmu kopums*)

Vienotais tirgus, inovācija un digitālā ekonomika

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☒ jaunu darbību

☐ jaunu darbību, kas balstās uz iepriekš veiktu pilotprojektu/sagatavošanas darbību¹⁰⁰

☒ spēkā esošas darbības turpināšanu

☒ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu /jaunu darbību

1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.4.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks*

Izveidot iekšējās pārvaldības struktūru, kas nodrošinātu koordināciju starp dienestiem, kopīgu pieeju darba programmu izveidē, programmas īstenošanas pārraudzībā un ziņošanā par to un rezultātu sasniegšanā.

Pilnvaru deleģēšana izpildaģentūrām, programmas dokumentācijas un standartdokumentu sagatavošana īstenošanai. Programmu pārvaldības sistēmu pielāgošana.

Attiecībā uz konkurētspēju, MVU un iekšējo tirgu:

– izveidot partnerības Eiropas Biznesa atbalsta tīklam, uzņēmējdarbības apmaiņas programmu uzņēmējiem, Kopīgo klasteru iniciatīvu un partnerības standartizācijas jomā.

1.4.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība*

Eiropas līmeņa rīcības pamatojums (*ex ante*)

Ir nepieciešama rīcība Savienības līmenī, lai nodrošinātu vienotā tirgus konsekventu attīstību, nediskrimināciju, patērētāju tiesību aizsardzību, pilnvērtīgu konkurenci, lai attīstītu spējas, kā arī sadarbību un uzticēšanos starp dalībvalstīm, risinātu pārrobežu

¹⁰⁰

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā.

jautājumus un nodrošinātu vienotā tirgus drošību. Programmas izstrādi var īstenot tikai Savienības līmenī, jo darbības prasa aktīvu sadarbību un valstu spēju koordinēšanu.

Gaidāmā radītā Savienības pievienotā vērtība (*ex post*)

Programmas galvenā ES pievienotā vērtība ir labi funkcionējoša iekšējā tirgus veicināšana, jo īpaši:

- piešķirot iedzīvotājiem/patērētājiem (tieši vai netieši), uzņēmumiem (jo īpaši MVU) un valsts pārvaldes iestādēm pilnīgu piekļuvi iekšējā tirgus piedāvātajām iespējām;
- veicinot administratīvo sadarbību starp dalībvalstīm un starp dalībvalstīm un Komisiju, izmantojot informāciju, paraugprakses apmaiņu un spēju veidošanu;
- atbalstot noteikumu izstrādi, standartu noteikšanu, tostarp starptautiskā līmenī, un izpildi Savienības līmenī, ko panāk, finansējot datu vākšanu un analīzi.

1.4.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Programmās iekļauto programmu un budžeta pozīciju izvērtējumi un atziņas liecina, ka tās visas ir devušas pievienoto vērtību un tās būtu jāturpina.

COSME¹⁰¹ starpposma izvērtēšanā tika secināts, ka programma ir ļoti svarīga ekonomikas izaugsmes veicināšanai un nodarbinātības iespēju radīšanai un cieši saistīta ar MVU mainīgajām vajadzībām. Tās priekšrocība ir tādu starpnieku izmantošana, kam ir tiešs un ilgstošs kontakts ar MVU programmas īstenošanai. Tas ļauj pielāgot MVU atbalstu konkrētām nozarēm, piemēram, tūrismam, tekstilizstrādājumiem, radošajām nozarēm utt., kā arī panākt lielu pastiprinošo ietekmi attiecībā uz darbībām. **COSME** aizdevumu garantiju mehānisms ir sniedzis būtisku praktisko ietekmi, un to ir pozitīvi novērtējusi Eiropas Revīzijas palāta.

Ir nepieciešams arī veikt pastāvīgus ieguldījumus, lai veicinātu **Iekšējā tirgus pārvaldības instrumentu** (“Tava Eiropa”, “Tavs Eiropas padomdevējs” (**YEA**), **SOLVIT**, Iekšējā tirgus informācijas sistēma) kvalitāti, redzamību un caurredzamību, tādējādi turpinot palīdzēt iedzīvotājiem un uzņēmumiem efektīvi izmantot savas iekšējā tirgus tiesības, kā arī lai tiktu galā ar pieaugošo pārrobežu mobilitāti, pārrobežu darbību un vienotā tirgus tālāku digitalizāciju, t. i., būs nepieciešama portāla “Tava Eiropa” vispārēja uzlabošana, jo vienotā digitālā vārteja balstīsies uz portālu “Tava Eiropa” ar jaunu kopīgu lietotājsaskarni (meklētājprogrammu), kuru pārvalda Komisija.

Attiecībā uz darbībām **konkurences** jomā pētījumi liecina, ka Savienības konkurences noteikumu izpildes ietekme uz makroekonomisko ietekmi ir ievērojama. Savienības konkurences politikas ikdienas īstenošanā ir gūtas ievērojamas atziņas jaunu un pieaugošu problēmjautājumu noteikšanā. To vidū ir sarežģītāka un prasīgāka IT un datu vadīta pasaule (arvien sarežģītāki IT rīki, ko izmanto uzņēmumi, nepārtraukta elektronisko sakaru apjoma palielināšana un mākslīgā intelekta, lielo datu un algoritmu izmantošana), kā arī vajadzība pēc plašākas un padziļinātākas valsts iestāžu un tiesu iesaistes.

Novērtējums arī apstiprināja, ka pašreizējais regulējums **standartizācijas** jomā atbilst mērķiem, taču parādīja jomas, kurās jāveic uzlabojumi rīcībpolitikas un

¹⁰¹

<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/28084>

darbības līmenī. Rīcībpolitikas līmenī galvenās atziņas, kas gūtas, attiecas uz: a) standartu izstrādes ātrumu un savlaicīgumu; b) tādu vājāko ieinteresēto personu integrāciju, kuri pārstāv patērētāju, vides, darba ņēmēju un jo īpaši tādu MVU intereses, kuri standartizācijas procesā apvieno inovāciju ar standartizāciju; c) atbalstu Eiropas uzņēmumu konkurētspējai pasaules mērogā; d) starp Komisiju un Eiropas standartizācijas sistēmu pastāvošo saziņas kanālu uzlabošanu.

Preču iekšējā tirgus darbības izvērtēšana apstiprināja tirgus uzraudzības iestāžu kopīgo darbību pievienoto vērtību. Tomēr būtu vajadzīgs saskaņotāks satvars kopīgo darbību koordinēšanai, iestāžu administratīvā sloga samazināšanai un resursu palielināšanai, jo īpaši attiecībā uz produktu testēšanas izmaksām, lai samazinātu lielo neatbilstīgo ražojumu daudzumu, kas ienāk vienotajā tirgū. Turklāt, lai pilnībā izmantotu vienotā tirgus sniegtās priekšrocības, savstarpējas atzīšanas darbība būtu jāoptimizē ar mērķtiecīgu izpratnes veicināšanu un apmācību, tostarp īpašām darbībām nozarēs, kurās savstarpējā atzīšana varētu panākt vislielāko ES konkurētspējas pieaugumu un atbalstīt sadarbību starp valstu iestādēm, lai uzlabotu to savstarpējas atzīšanas kultūru un palielinātu uzticēšanos dažādām tiesību sistēmām un ar ražojumiem saistītām prasībām. Tika apstiprināta ES atbilstības novērtēšanas struktūru akreditācijas sistēmas centrālā loma, pamatojot turpmāku atbalstu akreditācijas infrastruktūrai ES līmenī, kā paredzēts Regulā (EK) Nr. 765/2008.

Patērētāju programmas izvērtēšana liecina, ka ieinteresētās personas kopumā ir apmierinātas ar pasākumu atbilstību un rezultativitāti. Augsti novērtēti tika Eiropas patērētāju centri, E-izpildes akadēmija un *RAPEX* sistēma, kā arī atbalsts *BEUC* un visiem sadarbības tīkliem un ieinteresēto personu pasākumiem. Kopumā Patērētāju programmas mērķi un prioritātes tiek novērtēti kā tādi, kas joprojām ir pilnībā atbilstīgi, un tie būtu jāturpina. Papildu prioritātes varētu noteikt attiecībā uz ilgtspējīgu patēriņu, vienotu un augstu patērētāju aizsardzības līmeni visā Savienībā, atbalstu patērētāju organizācijām dalībvalsts līmenī (piemēram, kopīgi ar dalībvalstīm kā patērētāju aizsardzības uzraudzītājiem). Visbeidzot, pieredze liecina, ka Programmai būtu jāpiešķir lielāka elastība, lai labāk risinātu jaunus tirgus problēmjautājumus, ko rada straujas un bieži vien neparedzamas sociālas un tehnoloģiskas pārmaiņas.

Finanšu pakalpojumu gadījumā *Better Finance* un *Finance Watch* finansēšana, izmantojot spēju veidošanas programmu, kas uzlabo patērētāju un citu tiešo lietotāju iesaistīšanos Savienības rīcībpolitikas veidošanā finanšu pakalpojumu jomā, arī guva panākumus, kas ļāva abām organizācijām augt kā ar nozari nesaistītām ekspertu organizācijām ar papildu profiliem, kuri nodrošina augstu ES pievienoto vērtību plānoto mērķu sasniegšanai. Saistībā ar programmu par standartiem finanšu pārskatu un revīzijas jomā izvērtējumu rezultāti skaidri liecina, ka programmas mērķi ir sasniegti un ka tādējādi finansēšanas mehānismi darbojas rezultatīvi.

Pārtikas piegādes ķēdes programmas starpposma izvērtēšana apstiprināja, ka pievienotā vērtība, kas tika īstenota ar programmas palīdzību (pirmais visu šādu darbību apkopojums), ir sasniegusi vēlamos mērķus, un ka darbības mērķi un darbības jomas paliek spēkā. Atklātajā sabiedriskajā apspriešanā tika paustas bažas par to pasākumu ietekmi, kuri bija jāveic pēc “Xylella” (augu kaitīgā organisma) uzliesmojumiem Dienvideiropā, tādējādi apstiprinot nepieciešamību vairāk koncentrēties uz pārraudzību un profilaksi fitosanitārajā jomā.

Eiropas Statistikas programmas (ESP) izvērtēšana liecina, ka pašreizējais piegādes mehānisms ir rezultatīvs, programma darbojas efektīvi un sasniedz tās mērķus. ESP

ir nepārprotama ES pievienotā vērtība, pateicoties saskaņotai salīdzināmu un augsti kvalitatīvu datu sniegšanai Savienībā. Tomēr izvērtēšanas liecina arī, ka turpmāk nepieciešams nodrošināt pietiekamus resursus statistikas datu sagatavošanas procesu modernizācijai, lai spētu reaģēt uz lietotāju augošajām vajadzībām, jo īpaši attiecībā uz topošām rīcībpolitikām vajadzīgu jaunu datu savlaicīgumu un tvērumu, vienlaikus uzlabojot reaģētspēju un izmantojot jauno tehnoloģiju sniegtās priekšrocības.

Šajā programmā veikto darbību daudzveidība (pētījumi, apsekojumi, datu bāzu abonēšana, informācijas sistēmu attīstīšana un uzturēšana uzņēmējdarbības atbalstam u. c.) visās Savienības rīcībpolitikas jomās ir ļāvusi Komisijai pielāgot savas rīcībpolitikas plašai un pastāvīgi mainīgai videi un pēc plašas apspriešanās ar ieinteresētajām personām pieņemt uz pierādījumiem balstītus priekšlikumus.

1.4.4. *Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem attiecīgiem instrumentiem*

Sadarbības pasākumi, kas tiek atbalstīti saskaņā ar **Fiscalis** programmu un **Muitas** programmu ir būtiski svarīgi elementi, kas stiprina ES vienoto tirgu. Muitas savienība ir Savienības pamats un iekšējā tirgus un citu Savienības politisko prioritāšu virzītājspēks. Tai ir būtiska funkcija ne tikai attiecībā uz savu tradicionālo lomu nodokļu iekasēšanā Savienības budžetam, bet arī tāpēc, ka muitas iestādēm ir galvenā loma ārējās robežas un piegādes ķēdes drošības nodrošināšanā, tādējādi veicinot Eiropas Savienības drošību. Muitas iestādēm ir svarīga nozīme pārtikas un nepārtikas preču importa drošuma vai atbilstības kontrolē. (30 % preču vienotajā tirgū nonāk no trešām valstīm.) Importa kontrolei ir nepieciešama cieša sadarbība starp muitas un tirgus uzraudzību, kopīgas darbības, IT sistēmu sasaiste Savienības līmenī, kā arī valstu sistēmu saskaņošanas spējas veidošana dalībvalstīs.

Līdzīgā kārtā vienoto tirgu atbalsta arī pārrobežu un starpvalstu darbības, kas vērstas uz ekonomisko sadarbību saskaņā ar **Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem**. Programma mudinās MVU gūt labumu no revolucionārām inovācijām un citiem risinājumiem, kas izstrādāti citās Savienības programmās, piemēram, **Devītajā pētniecības un attīstības pamatprogrammā** (“Apvārsnis Eiropa”) un Kosmosa programmā. “Apvārsnis Eiropa” atbalstīs uzņēmumu virzītu inovāciju visās tās formās, bet īpašu uzmanību pievērš revolucionārām inovācijām, kuras rada pašas savus tirgus, un tās tiks atbalstītas saskaņā ar Eiropas Inovācijas padomes iniciatīvu; Eiropas Biznesa atbalsta tīkls var pievienot vērtību, sniedzot tīkla un cita veida atbalsta pakalpojumus programmas “Apvārsnis Eiropa” darbību labumguvējiem. Visbeidzot, racionalizāciju panāk, apvienojot visus centralizēti pārvaldītos finanšu instrumentus Savienības līmenī **fondā InvestEU**¹⁰², tostarp parāda un pašu kapitāla finanšu instrumentus MVU vajadzībām.

Programmas efektivitāte, jo īpaši tās publisko iestāžu sadarbība, ir atkarīga arī no programmas **“Digitālā Eiropa”** rezultativitātes, jo tā nodrošinās vairākām ES programmām vajadzīgās digitālo sadarbību un infrastruktūras. Vispārējie risinājumi, kas izstrādāti programmā “Digitālā Eiropa”, tiks racionalizēti, piemēroti nolūkam un tos varēs integrēt IT risinājumos, kas atbalsta iekšējo tirgu saskaņā ar Programmu. Kopīga pārvaldība attiecībā uz savstarpēji izmantojamiem IT risinājumiem gan Programmā, gan ārpus tās varētu vēl vairāk palielināt saskaņotību starp programmām. Mākslīgais intelekts, lielo datu analīze, piekļuve datu avotiem un

¹⁰²

[Ievietot atsauci uz fonda *InvestEU* regulu]

citi ar IT saistīti jautājumi veido konkurences programmas galveno daļu. Tā kā šīs darbības ir iekļautas arī programmā “Digitālā Eiropa”, tad tā veicinās Programmas, tostarp Konkurences programmas, rezultativitāti.

Pārtikas piegādes ķēdes programmas pasākumus, piemēram, veterināros pasākumus dzīvnieku veselības krīžu gadījumā, kas ietver dzīvnieku izbrāķēšanu un saimniecību dekontaminēšanu, varētu papildināt ar tirgus intervencēm no Savienības **kopējās lauksaimniecības politikas (KLP)** programmām.

Eiropas Sociālais fonds darbosies kā katalizators, kas veicina darbaspēka un jauniešu mobilitāti. Programmai vajadzētu veicināt izaugsmi un veidot saiknes ar Savienības (digitālās) inovācijas centriem un ar kohēzijas politikas un “Apvārsnis Eiropa” veiktiem ieguldījumiem. Būs iespējams izpētīt arī sinerģiju ar programmu *Erasmus*.

1.5. Ilgums un finansiālā ietekme

☒ Ierobežota ilguma priekšlikums/iniciatīva

- ☒ darbības laiks no **2021. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim**
- ☒ finansiālā ietekme no **2021. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim** saistību apropriāciju jomā un no **2021. gada 1. janvāra līdz 2032. gada 31. decembrim** maksājumu apropriāciju jomā

☐ Neierobežota ilguma priekšlikums/iniciatīva

- īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG.,
pēc kura turpinās normāla darbība

1.6. Plānotais(-ie) pārvaldības veids(-i)¹⁰³

☒ Komisijas tieša pārvaldība

- ☒ ar savu direktorātu starpniecību, tostarp personālu Savienības pārstāvniecībās;
- ☒ ko veic izpildaģentūras

☐ Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

☒ Netieša pārvaldība, kurā budžeta īstenošanas uzdevumi uzticēti:

- ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam*;
- ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- ☐ publisko tiesību subjektiem;
- ☐ struktūrām, uz kurām attiecas privāttiesības un kuras veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja misiju, ja vien tās sniedz pietiekamas finanšu garantijas;

¹⁰³

Skaidrojumus par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļvietnē:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

- ☐ struktūrām, kuru darbību reglamentē dalībvalsts privāttiesības, kurām ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuras sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības KĀDP jomā, kāda tā paredzēta Līguma par Eiropas Savienību V sadaļā, un kuras ir noteiktas attiecīgā pamataktā.

Piezīmes

Programmas gaitā drīkst reizēm izmantot netiešo pārvaldību, ja rodas īpaša vajadzība un ja netiešā pārvaldība ir piemērotākais veids, kā finansēt, piemēram, starptautiskās organizācijas, publisko tiesību subjektus.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un pārskatu sniegšanas noteikumi

Visā piemērošanas laikposmā tiks izveidota pārvaldības struktūra, kas nodrošinās Programmas koordinētu īstenošanu, ļaujot pastāvīgi apmainīties ar informāciju par tās īstenošanu, kā arī rezultātu sasniegšanu.

Paredzams, ka Programmas daļas īstēnos izpildaģentūras, jo īpaši attiecībā uz mērķi par konkurētspēju un MVU, pārtikas piegādes ķēdes mērķi un patērētāju rīcībpolitiku.

Programmai tiks veikta starpposma izvērtēšana un *ex post* izvērtēšana, lai novērtētu progresu ceļā uz mērķiem un rezultātiem. Ne vēlāk kā pēc četriem gadiem kopš programmas sākuma veic starpposma izvērtēšanu. Četrus gadus pēc tam veic galīgo izvērtēšanu.

Darbības konkurences jomā tiks īstenotas saskaņā ar Komisijas prasībām par pārskatu sniegšanu un pārraudzību; tiks piemēroti ģenerāldirektorāta noteikumi. Jo īpaši gada darbības pārskatos (GDP) tiks ņemts vērā to iekšējās kontroles sistēmu iedarbīgums.

Attiecībā uz finanšu pakalpojumiem pārskatu sniegšanas noteikumos būs paredzēts tādu periodisko un galīgo pārskatu kopums, kurus iesniedz līgumslēdzēji un labumguvēji, tādējādi nodrošinot darbību efektīvu pārraudzību. Pārskatu sniegšanas noteikumi būs samērīgi ar faktiskajām pārraudzības vajadzībām un riskiem un būs pielāgoti katra līguma un dotācijas konkrētajām vajadzībām. Šādi pārskati tiks izmantoti arī par pamatu regulārai snieguma izvērtēšanai sagatavošanai, piemēram, attiecībā uz finanšu pārskatu un revīzijas jomā piešķirtām darbības dotācijām.

Attiecībā uz preču un pakalpojumu iekšējo tirgu, publisko iepirkumu, tirgus uzraudzību, standartizāciju, uzņēmumu un MVU konkurētspēju, Programmas īstenošanas pārraudzību pastāvīgi nodrošinās Komisijas dienesti un izpildaģentūras, kurām var uzticēt Programmas daļu īstenošanu. Komisija sagatavos gada pārraudzības ziņojumu, pārbaudot atbalstīto darbību efektivitāti un iedarbību finanšu izpildes, rezultativitātes un, ja iespējams, ietekmes izteiksmē un ņemot vērā vajadzīgos rīcībpolitikas un finansējuma prioritāšu pielāgojumus. Veikums tiks vērtēts, izmantojot konsekventu rādītāju kopumu.

Programmas Pārtikas nekaitīguma sadaļu īstēnos, izmantojot tiešu un netiešu pārvaldību un īstenošanas veidus, ko piedāvā Finanšu regula, galvenokārt dotācijas un iepirkumu. Tieša pārvaldība ļauj nodibināt tiešus kontaktus ar labumguvējiem/līgumslēdzējiem, kas tieši iesaistīti darbībās, kuras kalpo Savienības rīcībpolitikām. Komisija nodrošina tiešu pārraudzību pār finansēto darbību rezultātiem. Finansēto darbību maksāšanas kārtība tiks pielāgota ar finanšu darījumiem saistītajiem riskiem. Lai nodrošinātu Komisijas kontroļu rezultativitāti, efektivitāti un saimnieciskumu, stratēģija tiks vērsta uz *ex ante* un *ex post* pārbažu bilanci.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma(-as)

2.2.1. *Ierosinātā(-o) pārvaldības veida(-u), finansējuma apgūšanas mehānisma, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Programmu galvenokārt īsteno tiešā pārvaldībā, turklāt jo īpaši izmantojot dotācijas, iepirkumus un godalgas.

Iespēju piemērot netiešu pārvaldību atstāj atklātu, lai pilnībā izmantotu 2018. gada Finanšu regulas iespējas. Finansējums var būt iemaksu līgumu veidā, ja šī metode ir vēlamāka nekā dotācijas piešķiršana, piemēram, sadarbībā ar starptautiskām organizācijām vai publiskā sektora struktūrām.

Potenciāli iespējams piemērot visas finansēšanas metodes, tostarp vienkāršotus dotāciju veidus (vienreizēji maksājumi, vienības izmaksas, vienotu likmju finansējums) un ar izmaksām nesaistītu finansējumu. Tas nodrošina maksimālu elastību Programmas darbības laikā.

Programma apvieno plašu darbību klāstu, atbalstot iekšējo tirgu, uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju un Eiropas statistiku. Tā apvieno daudz Komisijas dienestu rīcībpolitikas īstenošanu, piedāvājot sinerģiju budžeta īstenošanā par rīcībpolitikām, kas attiecas uz iekšējā tirgus darbību.

Lai nodrošinātu pilnīgu brīvību veikt transversālas darbības Programmas gaitā, līdz minimumam ir ierobežoti īpaši noteikumi par tiesībām saņemt finansējumu. Īpašus noteikumus izstrādā tikai tad, ja ir jāturpina pastāvošās finansēšanas struktūras ar pierādītu pievienoto vērtību un ietekmi.

Šī Programma ir iniciatīva, kuras mērķis ir apvienot rīcībpolitikas īstenošanu dažādos jautājumos, kuri attiecas uz iekšējo tirgu, konkurētspēju, MVU un statistiku. Sagatavošanas laikā un un programmas īstenošanas pirmajos soļos tiks pilnveidotas iespējas, kas jau norādītas ietekmes novērtējumā, lai izveidotu sinerģiju un izstrādātu transversālas iniciatīvas. Tas nozīmē konsekvenci iekšējās kontroles jomā. Tiks izveidota atbilstoša pārvaldības struktūra, kas nodrošinās īstenošanā iesaistīto dienestu sadarbību. Šie nodomi atspoguļojas attiecināmo darbību transversālajā formulējumā Programmas 8. pantā.

Ja programma nodrošina notiekošo darbību nepārtrauktību, paredzētās īstenošanas metodes un iekšējās kontroles nosaka dienesti, kas pašlaik atbild par attiecīgajām darbībām, kā norādīts tālāk.

Darbības, kas saistītas ar konkurenci, īsteno galvenokārt ar publiskā iepirkuma starpniecību tiešā pārvaldībā, jo īpaši saistībā ar IT projektu finansēšanu. Tas ietver efektīvus IT pārvaldības procesus, kuros ir aktīvi iesaistīti sistēmu lietotāji. Iekšējās kontroles procesi saistībā ar izdevumu apstiprināšanu ir paredzēti tam, lai pienācīgi pārvaldītu riskus, kas saistīti ar pamatā esošo darījumu likumību un pareizību, kā arī maksājumu veidu. Turklāt kontroles sistēma sastāv no dažādiem blokiem, tādiem kā pārskatu sniegšana augstākajai vadībai, centrālās finanšu grupas veiktās *ex ante* verificācijas, iekšējā padomdevēja komiteja publiskā iepirkuma un līgumu jautājumos, *ex post* kontroles un revīzijas, ko veic iekšējās revīzijas dienests un Eiropas Revīzijas palāta.

Līgumu/dotāciju jomā, ko piešķir finanšu pakalpojumu, finanšu stabilitātes un kapitāla tirgu savienības jomā, Programma tiks īstenota tiešā pārvaldībā. Būs pastāvīga saikne ar rīcībpolitikas darbu attiecībā uz finanšu pakalpojumiem, kas noteiktās jomās ir atkarīgs no to līgumu/dotāciju rezultātiem, kurus finansē saskaņā ar programmu. Šāds pārvaldības veids nodrošina elastību, kas nepieciešama, lai pielāgotu Programmu faktiskajām rīcībpolitikas vajadzībām jomā, kurā notiek biežas izmaiņas.

Pārtikas nekaitīguma sadaļā galvenā uzmanība pievērsta dotāciju piešķiršanai galvenokārt dalībvalstīm, un vienlaikus ir paredzēti vairāki publiskā iepirkuma līgumi.

Dotācijas galvenokārt piešķirs dalībvalstu atbalsta darbībām, nevalstiskajām organizācijām, valsts aģentūrām, universitātēm u. c. Subsidēto darbību un projektu izpildes laiks svārstās no viena līdz trim gadiem. Pakalpojumu līgumi tiks slēgti tādās jomās kā pētījumi, datu vākšana, izvērtēšanas līgumi, apmācības iniciatīvas, informēšanas kampaņas, IT un sakaru pakalpojumi, iekārtu pārvaldība u.c. Turklāt tiek iepirkti antigēni un vakcīnas dzīvnieku slimību uzliesmojumu ierobežošanai.

Pārvaldības veids statistikas sniegšanai un izplatīšanai ir Komisijas centrālā tiešā pārvaldība. No finansiālā viedokļa Programma tiks īstenota, piešķirot līgumslēgšanas tiesības galvenokārt statistikas un IT pakalpojumu jomās, un, izmantojot dotācijas, kas galvenokārt tiek ziedotas valstu statistikas iestādēm. Tiks piemērota Eiropas Komisijas maksājumu standartkārība. Tiks izveidota daudzgadu kontroles stratēģija, kas aptver Programmas darbības laiku, lai līdz pieņemamam līmenim samazinātu riskus, kas saistīti ar Programmas finanšu darījumiem, ņemot vērā tās izmaksu efektivitāti. Kontroles stratēģijā tiks paredzēta obligāto *ex ante* pārbaūžu kombinācija ar papildu *ex post* kontrolēm.

Programmas daļa, kas attiecas uz patērētāju rīcībpolitikām, uzņēmējdarbības tiesībām, līgumtiesībām un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, tiks īstenota ar tiešas pārvaldības palīdzību. Tieša pārvaldība ļauj pārraudzīt programmas mērķus un īstenošanu, jo tā pieļauj lielāku elastīgumu attiecībā uz pārmaiņām un korekcijām, tostarp finanšu lēmumos paredzētajām.

Iepirkuma darbības galvenokārt, bet ne tikai, būs Komisijas tiešā pārvaldībā, jo tas ļauj labāk pielāgoties rīcībpolitikas vajadzībām un ļaus, piemēram, veikt tiesību aktu atbilstības pārbaudes, pētījumus un īstenot dažas Komisijas prerogatīvu darbības.

Lielāko daļu patērētāju rīcībpolitikas un tās mērķi Vienotā tirgus programmā īsteno izpildaģentūra CHAFAEA, galvenokārt ar dotācijām, lai gan būs iespējamas arī iepirkuma darbības. Tas tiks turpināts, ņemot vērā pašreizējo pieredzi, kas ir izrādījusies lietderīga.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto(-ajām) iekšējās kontroles sistēmu(-ām)

Iekšējās kontroles satvara pamatā ir Komisijas iekšējās kontroles principu īstenošana, procedūras, pēc kurām tiek izraudzīti un par juridiskiem instrumentiem pārveidoti labākie projekti, projektu un līgumu pārvaldība visā projekta dzīvesciklā, prasību *ex ante* pārbaudes, tostarp revīzijas apliecinājumu saņemšana, izmaksu metodiku *ex ante* sertifikācija, *ex post* revīzijas un korekcijas, un izvērtēšana.

Darbības saistībā ar konkurenci tiks īstenotas galvenokārt ar publiskā iepirkuma starpniecību tiešā pārvaldībā. Tāpēc ar likumību un pareizību saistītos riskus uzskata par (ļoti) zemiem. Saskaņā ar Finanšu regulas prasību svarīgs Komisijas stratēģijas “Uz rezultātiem vērsts budžets” mērķis ir izmaksu lietderības nodrošināšana, izstrādājot un īstenojot pārvaldības un kontroles sistēmas, kas novērš vai nosaka un izlabo kļūdas. Tāpēc kontroles stratēģija paredz rūpīgākas un biežākas pārbaudes augstāka riska jomās, kā arī nodrošina izmaksu lietderību.

Galvenie riski, kas saistīti ar darbībām konkurences jomā, būtu saistīti ar IT projektu pārvaldību, jo īpaši attiecībā uz kavējumiem, izmaksu un risku pārsniegšanu un vispārējo pārvaldību. Daudzi no šiem riskiem ir saistīti šo projektu būtību un tiks mazināti ar atbilstošu projektu pārvaldības sistēmu un projektu pārvaldības pārskatu palīdzību, tostarp attiecībā uz risku pārskatiem, kas pēc vajadzības tiks iesniegti augstākajai vadībai.

Šajā kontekstā ziņojumi par projekta riskiem (tostarp riska reģistrs, kura pamatā ir riska novēršanas rīcības plāns, darba rezultātu datu pārskati, projektu plānošanas grafiks un sagatavoto projekta nodevumu statuss) kalpos par kritiski svarīgu virzītājspēku, kas nodrošina pietiekamu riska pārvaldību un projektu rezultātu sasniegšanu saskaņā ar specifikācijām.

Kopējais finansēšanas process, kas saistīts ar finanšu pakalpojumiem, būs pakļauts vairākiem kontroles līmeņiem darbības un finanšu līmenī saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti Finanšu regulā. Otrais *ex ante* darbības un finanšu verificācijas līmenis būs nepieciešams, lai veiktu darījumus ar augstāku risku. Papildu kontroles uz vietas dotāciju programmu saņēmējiem tiks veiktas, pamatojoties uz riska analīzi. Maksājumu kārtība tiks pielāgota katram līgumam un darbībai, nodrošinot pareizu līdzsvaru starp finanšu vajadzībām un ES finanšu interešu aizsardzību. Pārskatu sniegšanas kārtību (sk. 2.1. punktu) veiks tā, lai izvairītos no atkārtotiem kontroles pasākumiem, un galvenā uzmanība tiks pievērsta faktiskajām pārraudzības vajadzībām.

Pašreizējais iekšējās kontroles satvars, ko piemēro preču un pakalpojumu iekšējam tirgum, publiskajam iepirkumam, tirgus uzraudzībai, standartizācijai un uzņēmumu un MVU un konkurētspējai, balstās uz Komisijas iekšējās kontroles principu īstenošanu, procedūrām, kurās tiek izraudzīti labākie projekti un pārveidoti par juridiskiem instrumentiem, projektu un līgumu pārvaldību visā projekta dzīves ciklā, prasību *ex ante* pārbaudēm, tostarp revīzijas apliecinājumu saņemšanu, izmaksu metodiku *ex ante* sertifikāciju, *ex post* revīzijām un korekcijām, un izvērtēšanu.

Ir paredzēts, ka Programmas budžetu konkurētspējas un MVU vajadzībām īstenos izpildaģentūra.

Sarežģītie izmaksu attiecināmības noteikumi attiecībā uz dotācijām un salīdzinoši ierobežotās dažu labumguvējiem (MVU) finanšu pārvaldības zināšanas varētu radīt lielāku risku, ka par izmaksām tiek ziņots nepareizi.

Lielais konstatētais risks ir saistīts ar kļūdām dotāciju attiecināmo izmaksu uzskaitē, galvenokārt izdevumu kategorijā. Līdz šim to pamatā ir faktiskās reālās izmaksas. Tiklīdz būs pieņemta jaunā finanšu regula, kredītrīkotājiem būs iespēja izmantot vienreizējus maksājumus un citus līdzekļus, kas samazinātu kļūdu skaitu un tādējādi palielinātu kontroļu efektivitāti.

Dokumentācijā, kas iesniegta kopā ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus konkurētspējas un MVU jomā, ir ietverti sīki izstrādāti norādījumi par attiecināmības

noteikumiem un jo īpaši par visbiežāk sastopamajām kļūdām attiecībā uz personāla izmaksām. Labumguvēji tiek aicināti, jau iesniedzot priekšlikumu, sniegt pietiekamu informāciju par paredzamajām izmaksām, kas ļautu veikt *ex ante* verifikāciju un atklāt iespējamās kļūdas vai pārpratumus, un nepieciešamības gadījumā veikt arī dotāciju līguma īstenošanas vai pielāgošanas izmaiņas. Tādējādi tiks ievērojami palielināta labumguvēju juridiskā noteiktība un pazemināts kļūdu rašanās risks.

Būtu jārod līdzsvars, no vienas puses, starp programmas pievilcības palielināšanu, nodrošinot finansējumu konkurētspējai un MVU, ko panāk ar labumguvēju kontroles sloga samazināšanu (lielāka uzticība un riska uzņemšanās, vairāk izmantojot vienotas likmes, vienreizējos maksājumus un vienību izmaksu standarta shēmas), un, no otras puses, nodrošinot, ka nekoriģēto kļūdu īpatsvars saglabājas tik zemā līmenī, cik tas ir pamatoti.

Programmas izdevumu *ex post* revīzijas stratēģija balstīsies uz darījumu finanšu revīziju, ko definē saskaņā ar izlases veidošanu pēc naudas vienības principa un ko papildina uz risku balstīta izlase.

Attiecībā uz pārtikas nekaitīguma sadaļu līgumslēdzēji ir galvenokārt institūti, laboratorijas, konsultāciju uzņēmumi un citi privāti uzņēmumi. Galvenie riski:

- risks, kas saistīts ar piešķirto līdzekļu neekonomisku izmantojumu gan attiecībā uz dotācijām (faktisko attiecināmo izmaksu sarežģīta atmaksāšana un turklāt ierobežotas iespējas dokumentāli pārbaudīt attiecināmās izmaksas), gan attiecībā uz iepirkumu (trūkst tādu piegādātāju, kuriem ir vajadzīgās speciālās zināšanas, un tādēļ nav pietiekamu iespēju salīdzināt cenu piedāvājumus);
- reputācijas risks Komisijai, ja tiek konstatēta krāpšana vai noziedzīgas darbības; no trešo personu iekšējām kontroles sistēmām ir gūstamas tikai daļējas garantijas, jo ir diezgan daudz dažādu līgumslēdzēju un labumguvēju, kuri katrs strādā ar savu kontroles sistēmu, kam bieži vien ir mazs aptvērums.

Komisija ievieš iekšējas procedūras attiecībā uz pārtikas nekaitīgumu iepriekš minēto risku segšanai. Iekšējās procedūras pilnībā atbilst Finanšu regulai, un tajās ietilpst krāpšanas apkarošanas pasākumi un izmaksu un ieguvumu apsvērumi. Šajā sakarā Komisija turpina pētīt iespējas uzlabot pārvaldību un panākt efektivitātes pieaugumu. Kontroles sistēmas galvenie elementi ir šādi:

Pārtikas nekaitīguma kontroles pasākumi, kas veikti pirms projektu īstenošanas un tās laikā:

- Komisijā tiek izstrādāti dotāciju līgumu un publiskā iepirkuma līgumu paraugi. tajos paredzēti vairāki kontroles pasākumi, piemēram, revīzijas apliecinājumi, finansiālas garantijas, revīzijas uz vietas, kā arī OLAF veiktas inspekcijas; Noteikumi, kas reglamentē izmaksu attiecināmību, tiek vienkāršoti, piemēram, izmantojot vienības izmaksas, vienreizējus maksājumus, ieguldījumus, kas nav saistīti ar izmaksām, un citas iespējas, ko piedāvā Finanšu regula. Tas samazinās kontroles izmaksas un galveno uzmanību pievērsīs pārbaudēm un kontrolēm augsta riska jomās.
- Visi darbinieki paraksta labas administratīvās prakses kodeksu. izraudzītāšanās procedūrā vai dotāciju nolīgumu/līgumu pārvaldīšanā iesaistītie darbinieki paraksta arī deklarāciju par interešu konflikta neesamību; darbiniekiem regulāri notiek mācības, un apmaiņai ar paraugpraksi viņi izmanto tīklus.
- Projekta tehnisko īstenošanu regulāri pārbauda dokumentāli, pamatojoties uz līgumslēdzēju un labumguvēju iesniegtajiem tehniskās izpildes ziņojumiem; turklāt

katrā atsevišķā gadījumā ieplāno līgumslēdzēju/labumguvēju tikšanās un apmeklējumus uz vietas.

Pārtikas nekaitīguma kontroles pasākumi projekta noslēgumā:

Ex-post revīzijas veic, lai uz vietas verificētu izmaksu attiecināmības pieprasījumus. Šādu kontroles pasākumu mērķis ir profilaktiski novērst, konstatēt un koriģēt ar finanšu darījumu likumību un pareizību saistītas būtiskas kļūdas; Lai palielinātu kontroles ietekmību, revīzijai pakļautos labumguvējus izraugās, paredzot apvienot izraudzīšanos pēc riska principa ar nejaušinātu paraugošanu un revīzijā uz vietas iespējami pievērst uzmanību darbības aspektiem.

Dotāciju nolīgumus statistikas jomā galvenokārt noslēgs ar salīdzinoši nelielu skaitu valstu statistikas iestāžu. Regulā (EK) Nr. 223/2009 ļauts tieši piešķirt dotācijas šīm iestādēm. Šajā labumguvēju grupā risku līmenis ir zems. Saistībā ar dotāciju nolīgumiem, kas noslēgti saskaņā ar Eiropas Statistikas programmu 2013.–2020. gadam, būtiski riski netika konstatēti. Tā kā *Eurostat* dotāciju nolīgumu lielākā izmaksu daļa ir personāla izmaksas, 2015. gadā tika īstenoti vienkāršošanas pasākumi, ieviešot vienības izmaksu shēmu (Komisijas Lēmums C(2014) 6332). Veiktās kontroles apstiprināja paredzēto vienkāršošanas ietekmi un ar personāla izmaksām saistīto risku līmeņa samazinājumu.

Attiecībā uz iepirkuma darījumiem statistikas jomā ikgadējie *ex post* kvalitātes pārskati nekādas būtiskas problēmas nav atklājuši. Revīzijas, ko veica Eiropas Revīzijas palāta attiecībā uz *Eurostat* pārvaldītajiem darījumiem, būtiskus jautājumus nekonstatēja. Komisijas Iekšējās revīzijas dienesta 2016. gadā veiktajā revīzijā būtiski riski netika atklāti. Tika apstiprināts, ka *Eurostat* iekšējās kontroles sistēma sniedz pamatotu pārliecību par iepirkuma procesa mērķi un saistīto finanšu darījumu finanšu pārvaldību.

Īstenojot iepirkuma darbības patērētāju jomā, varētu rasties risks, ka līgumslēdzēji, kas paaugstina cenas, iesniedz daudzkārtējus pieprasījumus par tiem pašiem resursiem vai fiktīviem nodevumiem un plaģiātu. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš arī iespējamiem personāla interešu konfliktiem un dienesta noslēpuma ievērošanas nodrošināšanai.

Šos riskus mazina pastiprināta stratēģija krāpšanas apkarošanai, kas paredzēta, lai līdz minimumam pazeminātu tādas krāpšanas riskus saistībā ar budžeta izpildi, kurā iesaistīti Komisijas darbinieki un ārējie eksperti. Attiecībā uz iepirkumu tas tiek darīts, arī visu iesaistīto aktoru, arī darbības vienību vidū veicināt izpratni par to, kā rīkoties ar pretendentiem.

Iekšējās kontroles sistēmas apraksts

Kontroles sistēma, kas paredzēta darbībām, kuras saskaņā ar programmu īstenoti attiecībā uz patērētājiem, ir esošās kontroles sistēmas turpinājums.

Kontroles stratēģija sastāv no dažādām daļām:

- plānošana, konkursa piedāvājumu/piedāvājumu atlase un izvērtēšana, lai nodrošinātu, ka tiek finansēti tikai labākie piedāvājumi;
- līguma noslēgšana un pārraudzība: visiem darījumiem un procedūrām veic *ex ante* verifikāciju, ko īsteno par rīcībpolitikas īstenošanu atbildīgais dienests.

Ex post revīzijas nodrošina sadarbībā ar citiem dienestiem, izmantojot pakalpojumu līmeņa nolīgumu.

Ar finanšu pakalpojumiem saistīto darbību kontroles izmaksas sasniedz aptuveni 4,49 % no maksājumiem, ko veicis Komisijas atbildīgais dienests. Paredzams, ka tās saglabāsies stabilas vai nedaudz samazināsies gadījumā, kad nākamajā plānošanas periodā tiks plašāk izmantotas vienkāršoto izmaksu iespējas (VII).

Ja ar patērētāju politiku saistīto budžetu izpilda izpildaģentūra, tiek ieviesta maksājumu un kontroles stratēģija, kam jānovērš un jālabo kļūdas un pārkāpumi, lai samazinātu kļūdu īpatsvaru un kontroles izmaksas. Tieša pārvaldība nozīmē lielāku darbību skaitu koncentrēšanos vienā centrā, kas pieļauj salīdzinoši zemas kontroles izmaksas, jo īpaši *ex ante* kontroles izmaksas. Aģentūra piemēro uz risku balstītu kontroles metodiku, kuras rezultātā kļūdu īpatsvars nepārsniedz robežvērtību (2 %). Šī situācija gadu gaitā ir stabila (sk. gada darbības pārskatu), un pašreiz nav vērojama tendence palielināties. Stabilas kontroles izmaksas (4 %) ar attiecību 1:5,6.

2.2.3. *Kontroles izmaksu lietderības (attiecība “kontroles izmaksas ÷ attiecīgo pārvaldīto fondu vērtība”) vērtējums un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas un programmas slēgšanas brīdī)*

Runājot par paredzamo kļūdu īpatsvaru, tiesību aktu priekšlikumu mērķis ir neļaut kļūdu īpatsvaram pārsniegt 2 % robežvērtību. Atšķirīgu būtiskuma robežvērtību varētu apspriest tikai katrā atsevišķā gadījumā, ņemot vērā likumdošanas debates, jo īpaši gadījumos, kad likumdevējs (pilnībā) neapstiprinātu ierosinātās Programmas vienkāršošanu un/vai noteiktu maksimālo ierobežojumu kontrolei, kas varētu ietekmēt paredzamo kļūdu īpatsvaru. Tam būtu vajadzīga koordinēta pieeja.

Ar konkurences politiku saistītās darbības tiks īstenotas uz mērķa “iekšējais tirgus” pamata. Ņemot vērā ierobežoto budžetu, atbildīgie dienesti efektivitātes nolūkā piemēro centralizētu finanšu ķēdi, kurai ir liela finansiālā atbalsta loma. Ķēde atbilst Finanšu regulas pamatprasībām, un ļauj atklāt un koriģēt kļūdas uzreiz darījuma procesa laikā.

Tiek lēsts, ka kontroļu izmaksas sasniegs 3–5 % no kopējiem izdevumiem.

Mērķis ir neļaut kļūdu īpatsvaram pārsniegt 2 % robežvērtību. Paredzams, ka kļūdas risks noslēguma brīdī varētu sasniegt 0,5 %.

Programmas elementus attiecībā uz uzņēmumu un MVU konkurētspēju īsteno izpildaģentūra.

Atbildīgais kredītrīkotājs nodrošinās izmaksu ziņā lietderīgu iekšējās kontroles sistēmu, kas panāktu, ka kļūdas risks gada griezumā un programmas darbības laikā nepārsniedz 2 %; galīgais mērķis ir panākt, lai kļūdas atlikušais līmenis būtu zemāks par 2 % daudzgadu programmu noslēgumā, kad būs ņemta vērā visu revīziju, korekciju un atgūšanas pasākumu finansiālā ietekme.

Ex post revīzijas mērķis ir sniegt iespējami godīgu un drošticamu kļūdu riska reprezentēšanu, kā arī krāpšanas pazīmju efektīvu un lietderīgu pārbaudi. *Ex ante* priekšlikumu pārbaudes pirms dotāciju nolīguma parakstīšanas un attiecināmības noteikumu precizēšana nedrīkstētu būtiski palielināt laiku, kas vajadzīgs, lai noslēgtu līgumu. Tiks veiktas kontroles, lai noteiktu reprezentatīvo vidējo kļūdu īpatsvaru, kas saglabāsies, neraugoties uz apmācībām, *ex ante* pārbaudēm un korekcijām. Deleģētie kredītrīkotāji ik gadu ziņo par kontroles izmaksām un ieguvumiem, un Komisija

vidusposma pārskatā ziņo likumdevējai iestādei par neatbilstības līmeni, kāds varētu iestāties.

Attiecībā uz programmas elementiem, kas attiecas uz preču un pakalpojumu iekšējo tirgu, publisko iepirkumu, tirgus uzraudzību un standartizāciju, kontroles izmaksas tiek lēstas 8–10 % apmērā no kopējiem izdevumiem.

Šīs augstās kontrollīmeņa izmaksas skaidrojamas ar apstākli, ka lielākā daļa budžeta tiek tērēta iepirkumu un nelielu darbību dotāciju ietvaros un nevar izmantot apjomrādītus ietaupījumus. Atbildīgie dienesti turpinās apsvērt finanšu procesu iespējamās vienkāršojumus, ar kuriem samazināt kontroles līmeni, vienlaikus uzturot atbilstīgu un tiesību aktos paredzētu līmeni.

Ņemot vērā pieredzi, kas gūta, īstenojot pārtikas piegādes ķēdes mērķi iepriekšējā programmā un ņemot vērā jaunās Programmas galvenās izstrādes iezīmes, Programmas īstenošanas riski ir novērtēti kā salīdzinoši stabili. Tiek lēsts, ka kontroļu izmaksas sasniegs aptuveni 4–6 % no kopējiem izdevumiem. Pateicoties dotāciju un iepirkuma, *ex ante* un *ex post* pārbaūžu apvienojumam, kā arī dokumentu pārbaudēm un revīzijām uz vietas, paredzams, ka skaitļos izsakāmais vidējais atlikušo kļūdu īpatsvars saglabāsies zemāks par 2 %.

Kontroles stratēģija darbībām saskaņā ar konkrētu programmas mērķi statistikas jomā ir vērsta uz to, lai noturētu neatbilstības risku zem 2 % būtiskuma sliekšņa, kas atbilst Eiropas Komisijas noteiktajam standarta kvantitatīvajam būtiskuma sliekšnim. Iekšējās kontroles sistēma, tostarp tās izmaksas, tiek uzskatīta par pietiekamu šā mērķa sasniegšanai. Lai izvairītos no dubulta darba un īstenotu kontroles, ievērojot izmaksu lietderības principu, tiks nodrošināts, ka obligātās *ex ante* kontroles un *ex post* kontroles viena otru papildina. *Eurostat* uzskata, ka visu pārbaūžu izmaksas veidos aptuveni 14 % no programmas budžeta. Izmaksu efektivitātes attiecību galvenokārt ietekmē relatīvi ierobežots dotāciju un iepirkumu darījumu vidējais lielums, kas tomēr prasa ieviest pilnīgu kontroles mehānismu kopumu.

Kontroles ieguvumi (izņemot atbilstību reglamentējošiem noteikumiem) cita starpā ir ieguldīto līdzekļu labāka atdeve, atturoša ietekme, efektivitātes palielināšanās un sistēmas uzlabojumi.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Programmu īstēnos vairāki Komisijas ģenerāldirektorāti, katrs piemērojot krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumus, kas ir vispiemērotākie to atbildībā esošajām rīcībpolitikas jomām.

Kas attiecas uz tiešo pārvaldību, Komisija veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek aizsargātas Savienības finanšu intereses, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām nelikumīgām darbībām, šādā nolūkā veicot rezultatīvas pārbaudes un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepareizi samaksātās summas un vajadzības gadījumā piemērojot iedarbīgas, samērīgas un preventīvas sankcijas.

Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības, pārbaudot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas, revidēt visus dotāciju labumguvējus, līgumslēdzējus

un apakšuzņēmuma līgumu slēdzējus, kuri programmā ir saņēmuši Savienības līdzekļus. OLAF ir atļauts veikt pārbaudes uz vietas un inspekcijas attiecībā uz ekonomikas dalībniekiem, uz kuriem tieši vai netieši attiecas šāds finansējums.

Komisija īsteno arī virkni pasākumu, piemēram:

- lēmumus, nolīgumus un līgumus, kas izriet no programmas īstenošanas un kas Komisijai, tostarp OLAF, un Revīzijas palātai nepārprotami dos tiesības veikt revīzijas, pārbaudes uz vietas un inspekcijas;
- uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus / konkursa izvērtēšanas fāzē tiks pārbaudīts, vai priekšlikumu iesniedzēji un pretendenti atbilst publicētajiem noraidīšanas kritērijiem, kuru pamatā ir deklarācijas un agrīnās atklāšanas un izslēgšanas sistēma (EDES);
- izmaksu attiecināmības noteikumus vienkāršos saskaņā ar Finanšu regulas noteikumiem;
- visiem līgumu pārvaldībā iesaistītajiem darbiniekiem, kā arī revidentiem un kontrolieriem, kuri uz vietas verificē finansējuma labumguvēju deklarācijas, tiek nodrošinātas regulāra apmācība ar krāpšanu un pārkāpumiem saistītos jautājumos.

Novēršanas un aizsardzības pasākumi konkurences jomā ir vērsti uz caurredzamības palielināšanu vadības sanāksmēs un saziņā ar ieinteresētajām personām, ņemot vērā publiskā iepirkuma paraugpraksi, tostarp e-iepirkuma un e-iesniegšanas instrumenta izmantošanu. Šīs darbības arī novērsīs un atklās iespējamus interešu konfliktus.

Programmas īstenošana attiecībā uz finanšu pakalpojumiem notiks atbilstoši noteikumiem par krāpšanas un pārkāpumu novēršanu, kas izveidoti saskaņā ar Finanšu regulas noteikumiem, un ņemot vērā pasākumus, kas paredzēti jaunajā Komisijas stratēģijā krāpšanas apkarošanai (CAFS), kura būs spēkā. Katrs ģenerāldirektorāts, kas īsteno programmu, nodrošinās atbilstību CAFS noteiktajām prasībām, savai krāpšanas apkarošanas stratēģijai, kā arī ar to saistītajiem korporatīvajiem norādījumiem. Turklāt par tā kompetencē esošajām darbībām tas nodrošinās saziņu ar OLAF.

Attiecībā uz konkrētiem pasākumiem finanšu pakalpojumu jomā tiks ieviestas stingrākas *ex ante* vai *ex post* kontroles saistībā ar finanšu pakalpojumiem atkarībā no to radītajiem krāpšanas riskiem. Turklāt attiecīgā gadījumā finanšu darījumos iesaistītais personāls tiks aicināts piedalīties korporatīvā apmācībā par krāpšanas apkarošanu un mērķtiecīgā apmācībā, kas vajadzības gadījumā ir organizēta, lai novērstu konkrētus riskus, kuri saistīti ar konkrētām darbībām. Uzmanība tiks pievērsta arī izpratnes veicināšanai par personāla ētikas prasībām (piemēram, saistībā ar interešu konfliktu iepirkuma/dotāciju piešķiršanas procesos).

Komisijas krāpšanas apkarošanas stratēģijas (CAFS)¹⁰⁴ kontekstā un ar OLAF atbalstu, apspriežoties un piedaloties OLAF Krāpšanas novēršanas un atklāšanas tīklā (FPDNet). Komisijas dienests, kas atbild par preču un pakalpojumu iekšējo tirgu, publisko iepirkumu, tirgus uzraudzību, standartizāciju, uzņēmumu un MVU konkurētspēju, ir izstrādājis savu Stratēģiju krāpšanas apkarošanai (SKA), kas ietver pasākumus krāpšanas un pārkāpumu novēršanai un atklāšanai gan iekšēji, gan attiecībā uz labumguvējiem un līgumslēdzējiem. SKA tiek regulāri atjaunināta.

104

COM(2011)376, 24.6.2011.

Lai uzlabotu informētību par krāpšanu, SKA rīcības plānā paredzēts atbilstoši apmācīt personālu un vadību, veikt ikgadējo krāpšanas riska novērtējumu un atjaunināt sarkano karogu sarakstu, kas izmantojami mērķtiecīgākām uz risku balstītām *ex ante* kontrolēm.

Revīzijas procedūras un norādījumi par *ex post* uz risku balstītām revīzijām, ir vērsti uz iespējamiem krāpšanas gadījumiem un pārkāpumiem. Šī SKA ir saskaņota ar iekšējās kontroles standartiem, jo īpaši ar riska novērtējumu, un ar citu ģenerāldirektorātu un pastarpināti deleģēto struktūru SKA.

Par iekšējā tirgus pasākumu, kas saistīti ar fiskālo un nodokļu politiku, atbildīgā dienesta stratēģija krāpšanas apkarošanai ir vērsta uz krāpšanas apkarošanai paredzētas spēcīgas kultūras attīstīšanu, izmantojot izpratnes veicināšanas pasākumus saistībā ar iespējamiem krāpšanas riskiem un ētisku rīcību personāla vidū. Stratēģija arī pievēršas aktīvai sadarbībai ar *OLAF* un krāpšanas aspektu integrēšanai ģenerāldirektorāta stratēģiskajā plānošanas un programmēšanas (SPP) ciklā.

Ņemot vērā, ka Programma (pārsvarā) tiks īstenota, izmantojot iepirkumu, īpaši piemērojams programmas īstenošanai būs SKA trešais mērķis (t. i., “Izpratnes veicināšana par iespējamiem interešu konfliktiem darījumos ar ārējām ieinteresētajām personām, piemēram, lobistiem, pretendentiem, līgumslēdzējiem”), pievēršot uzmanību 1) dokumentācijas uzturēšanai par saziņu ar lobistiem, 2) centralizētai iepirkumu procedūru pārvaldībai un saziņai ar pretendentiem, 3) īpaši apmācībai par saziņu ar lobistiem. Iespējamu krāpšanu un pārkāpumus vēl vairāk ierobežos piekļuve agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmai konsultāciju nolūkos, kas obligāti jāveic pirms līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas (un pirms jebkura finanšu darījuma).

Eiropas statistikas jomā jau pastāv vai ir paredzēti vairāki novēršanas un aizsardzības pasākumi. Visiem finanšu darījumiem jāveic obligāta *ex ante* kontrole. Papildu *ex post* pārbaudes veiks izlases veidā. Papildu kontroles var veikt atkarībā no nepieciešamības. Lai uzraudzītu atlasītos *Eurostat* konkursa dokumentus, tika izveidota Tirgus komiteja.

Eurostat risina ar IT krāpšanu saistītos riskus, izmantojot vēl stingrākus un integrētākus IT rīkus. Pastiprināta drošības kontrole tiks īstenota attiecībā uz aktīviem; konfidenciali dati tiks pārvietoti uz izolētu IT vidi. Turklāt IT funkcijas, kas saistītas ar *Eurostat* izplatīšanas ķēdi, tiks vēl vairāk uzlabotas līdz ar izplatīšanas ķēdes projekta atjaunošanu.

Vēl viens *Eurostat* ieviesto novēršanas un aizsardzības pasākumu pīlārs ir informācijas un apmācības sesijas. Ar cīņu pret krāpšanu saistītie elementi ir daļa no katras apmācības, ko *Eurostat* piedāvā attiecībā uz finanšu darījumu pārvaldību. *Eurostat* augstākā līmeņa vadītāji tiek regulāri informēti par visām darbībām krāpšanas novēršanā un atklāšanā, turklāt jaunpienācēju apmācībā tiek iekļautas izpratnes veidošanas nodarbības; īpaši izraudzītiem darbiniekiem tiek nodrošināta obligāta apmācība krāpšanas apkarošanai.

Komisijas dienests, kas atbild par patērētāju politiku, 2018. gada aprīlī apstiprināja stratēģiju krāpšanas apkarošanai. Savu stratēģiju krāpšanas apkarošanai tas turpmāk piemēros saskaņā ar Komisijas stratēģiju krāpšanas apkarošanai (CAFS), tādējādi cita starpā nodrošinot, ka ģenerāldirektorāta iekšējās kontroles, ko veic krāpšanas

apkarošanas jomā, pilnībā saskan ar *CAFS* un krāpšanas risku pārvaldības pieeja ir vērsta uz krāpšanas riska jomu konstatēšanu un atbilstīgu reaģēšanu.

Ja īstenošana ir uzticēta izpildaģentūrai, riska novērtējumā galvenā uzmanība pievērsta atlikušā riska ekspozīcijai, ņemot vērā visus pasākumus, kas jau veikti riska mazināšanai. Riski tiek izvērtēti atbilstoši pārvaldīto programmu specifikai, dotāciju un iepirkumu kontekstā.

Krāpšanas atklāšanas un novēršanas darbības, kas plānotas tiešā pārvaldībā saskaņā ar stratēģiskiem mērķiem, piemēram:

- saglabāt nosacījumus, lai rezultatīvi identificētu un novērstu krāpšanas riskus. Nodrošināt atbilstošu izpratnes līmeni darbinieku vidū un to, ka ir izveidotas un tiek īstenotas vajadzīgās kontroles un sistēmas, kas ir būtiskas preventīvajos un atklājošajos kontroles pasākumos;
- vairāk pievērst uzmanību krāpšanai pastāvošās prakses un procedūru ietvaros (gadījumi, kas identificēti krāpšanas riska novērtējumā). Nodrošināt, ka, izstrādājot un īstenojot finanšu un nefinanšu procedūras, tiek ņemta vērā potenciāla krāpšana. Nodrošināt, lai iekšējās kontroles satvara kontekstā un riska pārvaldības pasākumu kontekstā uz krāpšanas riskiem skaidri attiektos kontroles stratēģija;
- sadarboties ar dažādiem ģenerāldirektorātiem un iestādēm. Uzturēt efektīvu sadarbību ar *OLAF* un Komisijas tīkliem krāpšanas apkarošanai;
- izstrādāt un ievērot iekšējo rīcībpolitiku, nosakot, kā apstrādāt gadījumus, par kuriem ir paziņots *OLAF*.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija un jauna(-as) ierosinātā(-ās) budžeta izdevumu pozīcija(-as)

Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	03.02 – Vienotā tirgus programma	Dif./nedif. 105	no EBTA valstīm 106	no kandidātvalstīm 107	no trešām valstīm	Finanšu regulas [21. panta 2. punkta b) apakšpunkta] nozīmē
1.	03.0101 – Administratīvais atbalsts	Nedif.	JĀ	JĀ	NĒ	NĒ
1.	03.0201 – Panākt iekšējā tirgus labāku darbību	Dif.	JĀ	NĒ	NĒ	NĒ
1.	03.0202 – Uzņēmumu (it īpaši MVU) konkurētspējas uzlabošana un atbalsts to piekļuvei tirgiem	Dif.	JĀ	JĀ	NĒ	NĒ
1.	03.0203 – Eiropas standartizācija un Starptautiskie finanšu pārskatu un revīziju standarti	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
1.	03.0204 – Rīcības iespēju sniegšana patērētājiem un pilsoniskajai sabiedrībai, kā arī augsta patērētāju tiesību aizsardzības un ražojumu drošuma līmeņa nodrošināšana, tostarp galalietotāju līdzdalība rīcībpolitikas veidošanā finanšu pakalpojumu jomā	Dif.	JĀ	JĀ	NĒ	NĒ
1.	03.0205 – Eiropai veltītas augsti kvalitatīvas statistikas sagatavošana un izplatīšana	Dif.	JĀ	NĒ	NĒ	NĒ
1.	03.0206 – Cilvēka, dzīvnieku un augu veselības un dzīvnieku labturības nodrošināšana augstā līmenī	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

¹⁰⁵ Dif. = Diferencētas apropriācijas / Nedif. = Nediferencētas apropriācijas.

¹⁰⁶ EBTA: Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

¹⁰⁷ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Uz izdevumiem paredzamās ietekmes kopsavilkums

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgamu finanšu shēmas kategorija			1.	03.02 Vienotā tirgus programma							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. gada	KOPĀ
Darbības apropriācijas (sadalījumā pa budžeta pozīcijām, kas norādītas 3.1. punkta sarakstā)	Saistības	1)	531,452	539,655	548,003	556,537	565,309	574,383	581,042		3 896,382
	Maksājumi	2)	83,351	306,163	374,529	417,531	447,076	462,281	468,746	1 336,703	3 896,382
Administratīvās apropriācijas, ko finansē no programmas piešķiruma ¹⁰⁸	Saistības = Maksājumi	3)	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457		192,198
KOPĀ apropriācijas – programmas piešķirums	Saistības	=1+3	558,909	567,112	575,460	583,994	592,766	601,840	608,499		4 088,580
	Maksājumi	=2+3	110,808	333,620	401,986	444,988	474,533	489,738	496,203	1 336,703	4 088,580

Daudzgamu finanšu shēmas kategorija			7	“Administratīvie izdevumi”							
-------------------------------------	--	--	---	----------------------------	--	--	--	--	--	--	--

¹⁰⁸ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās “BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. g ada</i>	KOPĀ
Cilvēkresursi		213,909	215,773	215,630	215,630	215,630	215,630	215,630		1507,832
Pārējie administratīvie izdevumi		6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311		44,177
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	220,220	222,084	221,941	221,941	221,941	221,941	221,941		1552,009

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. gad a</i>	KOPĀ
Apropriācijas KOPĀ visās IZDEVUMU KATEGORIJĀS daudzgadu finanšu shēmā	Saistības	779,13	789,196	797,401	805,935	814,707	823,781	830,440		5 640,589
	Maksājumi	331,028	555,704	623,927	666,929	696,474	711,679	718,144	1 336,703	5 640,589

3.2.2. Uz administratīvajām apropriācijām paredzamās ietekmes kopsavilkums

- ☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot administratīvās apropriācijas
- ☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz izmantot administratīvās apropriācijas šādā veidā:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Gads	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
------	------	------	------	------	------	------	------	------

7. KATEGORIJA daudzgadu finanšu shēmā								
Cilvēkresursi	213,909	215,773	215,630	215,630	215,630	215,630	215,630	1507,832
Pārējie administratīvie izdevumi	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	44,177
Starpsumma 7. KATEGORIJA daudzgadu finanšu shēmā	220,220	222,084	221,941	221,941	221,941	221,941	221,941	1552,009

Ārpus 7. KATEGORIJAS ¹⁰⁹ daudzgadu finanšu shēmā								
Cilvēkresursi	2,738	2,738	2,738	2,738	2,738	2,738	2,738	19,166
Citi administratīvie izdevumi	24,719	24,719	24,719	24,719	24,719	24,719	24,719	173,032
Starpsumma ārpus 7. KATEGORIJAS daudzgadu finanšu shēmā	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	192,198

KOPĀ	247,677	249,541	249,398	249,398	249,398	249,398	249,398	1744,207
-------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	----------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā iedalītos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.2.1. Paredzamās cilvēkresursu vajadzības

- ☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz cilvēkresursu izmantošanu.
- ☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu šādā veidā:

¹⁰⁹

Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās “BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Gads	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības	1 383	1 395	1 394	1 394	1 394	1 394	1 394
Delegācijas							
Pētniecība							
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu — FTE) - AC, AL, END, INT un JED ¹¹⁰							
7. kategorija							
Finansēts no daudzgadu finanšu shēmas 7. KATEGORIJAS	- galvenajā mītnē	210	212	212	212	212	212
	- delegācijās						
Finansēts no programmas ¹¹¹ piešķiruma	- galvenajā mītnē	37	37	37	37	37	37
	- delegācijās						
Pētniecība							
Cits (precizēt)							
KOPĀ	1 630	1 644	1 643	1 643	1 643	1 643	1 643

Vajadzības pēc cilvēkresursiem tiks nodrošinātas, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā iedalītos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	
Ārštata darbinieki	

¹¹⁰ AC — līgumdarbinieki; AL — vietējie darbinieki; END — valstu norīkotie eksperti; INT — aģentūras darbinieki; JED — jaunākie eksperti delegācijās.

¹¹¹ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām “BA” pozīcijām).

3.2.3. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- ☐ neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- ☒ paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Gads	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
Šveices Konfederācijas iemaksas (ESTAT)	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	39,83
Līdzfinansētās apropriācijas KOPĀ	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	39,83

3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

- ☒ Priekšlikums/iniciatīva ieņēmumus finansiāli neietekmē.
- ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - (1) ☐ pašu resursus
 - (2) ☐ citus ieņēmumus

Norādīt, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām ☐
miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija	ieņēmumu	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ¹¹²						
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
.... pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgo(-ās) izdevumu pozīciju(-as).

[...]

Citas piezīmes (piem., metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

[...]

¹¹²

Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.

Tiesību akta finanšu pārskata PIELIKUMS

VIENOTĀ TIRGUS PROGRAMMA

PAREDZAMĀIS BUDŽETS LAIKPOSMAM PĒC 2020. GADA

Konkrētais mērķis	Jauna BP	ĢD	Pašreizējās DFS apraksts	PAREDZAMĀIS BUDŽETS*
Iekšējais tirgus	03.020101	GROW	Preču un pakalpojumu iekšējā tirgus darbība un attīstība	213 812 399
	03.020102	GROW	Iekšējā tirgus pārvaldības instrumenti	29 100 000
	03.020103	TAXUD	TAXUD regulatīvā darba atbalsts — iekšējā tirgus īstenošana un attīstība	23 800 000
	03.020104	JUST	Uzņēmējdarbības tiesības	7 000 000
	03.020105	COMP	Konkurences politika spēcīgākai Savienībai digitālajā laikmetā (jauna darbība)	140 000 000
	03.020106	FISMA	Finanšu pakalpojumu vienotā tirgus īstenošana un attīstība	23 857 243
			Preču un pakalpojumu iekšējais tirgus KOPĀ	437 569 642
Konkurētspēja un MVU	03.0202	GROW	<i>COSME</i> bez fonda <i>InvestEU</i>	1 000 000 000
Standartizācija	03.020301	GROW	Eiropas standartizācija	159 600 000
	03.020302	FISMA	Standarti finanšu pārskatu un revīziju jomā	60 910 500
			Standartizācija KOPĀ	220 510 500
Patērētāji	03.020401	JUST	Patērētāji	188 000 000
	03.020402	FISMA	Uzlabot patērētāju un citu galalietotāju iesaistīšanos Savienības rīcībpolitikas veidošanā finanšu pakalpojumu jomā	10 500 000
			Patērētāji KOPĀ	198 500 000
Statistika	03.0205	EUROSTAT	ESTAT	552 000 000
Cilvēka, dzīvnieku un augu veselība	03.0206	SANTE	Pārtikas aprīte	1 680 000 000
Vienotā tirgus programma KOPĀ				4 088 580 142

* Ieskaitot administratīvā atbalsta pozīciju un aģentūru subsīdijas